





T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Vakti Gelmedi mi?
Dr. Burhan İŞLİYEN

Genel Yayın No: 2018

Halk Kitapları: 542

Yayın Yönetmeni: **Doç. Dr. Fatih KURT**

Yayın Koordinatörü: **Bünyamin KAHRAMAN**

Tashih: **Zeynep Selin TERZİ**

Grafik & Tasarım: **Ahmet Hilmi ÇUHADAR**

Baskı: Tek Ses Ofset Matbaacılık

Kazım Karabekir Cad. Kültür İşhanı 7/11-60

İskitler Altındağ / ANKARA

Tel: 0312 341 66 19

3. Baskı, Ankara 2022

ISBN: 978-625-435-037-5

2022-06-Y-0003-2018

Sertifika No: 12930

Eser İnceleme Komisyonu Kararı: 19.08.2021/62

© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim:

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı

Tel: [0 312] 295 72 93 - 94 Faks: [0 312] 284 72 88

e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış:

Döner Sermaye Daire Başkanlığı

Tel: [0 312] 295 71 53 - 71 56 Faks: [0 312] 285 18 54

e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

AKTİ GELMEDİ Mİ?

Dr. Burhan İŞLİYEN



İÇİNDEKİLER

Ön Söz	7
Vakti Gelmedi Mi?	9
Keşke	12
Maskeli Hayat, Maskesiz Kulluk.....	14
O Hep Bizimle.....	17
Kapılar Açılır	20
Çoban Esved Cennet'te	22
Ölçü.....	25
Nereye Koşalım?	28
Bilinç	31
Bir Fırsat Daha.....	34
Ömür Sermayemiz Tükenirken.....	36
Teğabün Günü.....	39
Allah Hayy!.....	42
Gül Yağımız Hazır Mı?	45
Hazır Olmak, Hızır Olmak	48
Emin Olmadan Mümin Olunmuyor.....	50
Bir Mazeretimiz Olmalı	53
Cennete İnsan Gider.....	56
Ölüden Diriyi Çıkartan Allah'tır.....	59
Patron Yok.....	61
Gönül Bahçesine Girebilmek.....	64
Sarp Yokuşu Aşmak.....	66
Dostluk Biriktirmek.....	68
Ali Hoca	71
Mus'abların Yolunda.....	74
Taştan Daha Katı.....	76
Yunus (a.s.) Gibi.....	79
Gecelerimiz.....	82

Su Gibi Aziz Ol.....	85
Rehavet.....	88
İmtihan.....	91
Ayda	94
Mal ve Çocuklar İmtihan Aracıdır	97
Ailemiz.....	113
Selam Yurdu.....	116
Herkes Şiddeti Konuşuyor.....	119
100 Yıl Sonra	122
Yalvar Kul Allah'a Yalvar	124
Gayretullah'a Dokunmak.....	127
Vadesi Dolan Ölür.....	130
Neden?	133
Engel.....	136
Güzel Borç.....	139
Cennete Koşmak.....	141
Miraç, Mescid-i Aksâ, Şirksiz İman.....	144
Ramazan İklimi	147
Ramazan Fırsattır	150
Oruç Bizi Tutmalı	152
Kur'an'ın Şefaati	155
Şifa.....	158
Hızlı Esen Rüzgâr Gibi.....	161
İşte Bayram	164
Kâbe, Hac ve Kıyam.....	167
Kevser	187
Son Vasiyet.....	190
Kulis	193
Buzağı Sevgisi.....	196
Zalim	199
İslam'ın Oğlu	202
Selamün Aleyküm	205

ÖN SÖZ

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

Bütün hamd ve senalar O'nadır. Yaratandır, yaşatandır...

Nasıl yaşamamız gerektiğine dair esasları indirdiği kitabıyla gösterendir.

Salat ve selam o kitabı bize yaşayarak öğreten, bütün güzelliklerde zirve Peygamber Efendimiz Muhammed Mustafa'ya, âline ve ashabına olsun.

Konu her açıldığında dünyaya imtihan için geldiğimizi; ahirete kıyasla dünya ömrümüzün pek kısa olduğunu; yaptıklarımızın ve yapmamız gerekirken yapmadıklarımızın hesabını vereceğimiz bir güne inandığımızı ifade ederiz. Ancak; koşuşturmalarımız, arzu ve isteklerimiz, beklentilerimiz arasında asıl hakikati ıskaladığımız olur. Çok önemli olanı ihmal eder, geçici olanın peşinden koşarız.

Kur'an-ı Kerim insana, süslü gösterilen dünya ve nimetlerine kapılıp ebedî olanı ihmal etmemeyi öğütler.

Ulaşılması için çaba gösterilmesi gereken en büyük hedef Allah'ın rızası, kazanılan malların en hayırlısı ebedî âleme gönderilen, inşa edilen meskenlerin en güzeli de cennet konaklarıdır.

Her geçen gün ve saat bizi, kendimiz için hazırladığımız akıbete biraz daha yaklaştırmaktadır. Önemli olan, üstün insani meziyetlere sahip iyi bir mümin olabilmektir. Hayatın imtihan olduğunu unutmadan yaşamaktır.

Hayata, kulluğa, insanlığa ve hedeflerine dair yazılardan oluşan mütevası kitabımıza Hadîd suresi 16. ayetten ilhamla “Vakti Gelmedi Mi?” ismini verdik.

Rabbimizin rızasını ve cennetini kazanmanın bu kısa dünya hayatından başka bir yolu olmadığını hatırlamak ve hatırlatmak gayemizdir.

El yazımla yazdığım makaleleri büyük bir özenle temize çeken Zekeriya Bayır kardeşime, kitabın yayınlanmasında emeği geçen Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü Basılı Yayınlar Daire Başkanlığının her kademesinde hizmet eden arkadaşlarıma ve Akın Kuran Bey'e teşekkür ederim...

Rabbimizin bizleri kalpleri Kur'an ayetleri ve zikirle yumuşayan kullarından kılması niyazıyla...

17.08.2021 - ANKARA

VAKTİ GELMEDİ Mİ?

Meşhur misaldir; kurbağayı kaynamakta olan sıcak suyun içine atınca, ani bir refleksle sıçrayıp sıcak suda haşlanmaktan kurtulmuş. Ancak soğuk su dolu bir tencereye koyup yavaş yavaş ısıtınca kaynayan suda haşlanıp ölmüş.

Merhametsiz bir deney! Ama bir hakikati izah için çarpıcı bir örnek. Yaşadığımız hayatta gördüklerimiz, duyduklarımız, yaptıklarımız bir müddet sonra sıradanlaşıp rutin hâle geliyor. Değişiyoruz, dönüşüyoruz hatta bozuluyoruz ama farkına varamıyoruz.

Önemli yöneticilik görevleri üstlenen arkadaşlar bir araya gelmiş muhasebe yapıyorlar. İçlerinden biri: “Elhamdülillah, Rabbim bize çok önemli vazifeler, makamlar nasip etti ama hiç değişmedik.” deyince, diğerleri birbirlerinin yüzüne bakıp gülmeye başlıyorlar. “Aramızda en çok değişen, bozulan ve çirkinleşen, konuşan arkadaşımızdı.” diyerek de gülmelerinin sebebini açıklıyorlar.

Dünyada sahip olduklarımız, istifade ettiğimiz nimetler -emanet oldukları unutulursa- bizi değiştirip dönüştürebilir.

Rabbimiz, kendisinden başkasına kulluk edip yoldan çıkanların, ilah edindikleri kimselere: “Bu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan çıktılar?” diye soracak. Onlar da seni tenzih ederiz! Senden başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Sen bunları ve atalarını nimetler içinde yüzdürdün, nihayet onlar da seni anmayı unuttular ve böylece uçurumu boylayan bir topluluk oldular.” diyecekler.¹

Evet, imkân ve nimetler insanın değişip dönüşmesine sebep olabilir. Acı olan, insanın nimet sarhoşluğundan dolayı bu dönüşümü fark etmemesidir.

Sıcak bir havada siz de deneyebilirsiniz. Açık bir alanda bir tabağa bal koyup bekleyin. Arılar, sinekler hemen üşüşür. Bir büyüteçle balın üzerine konan arı ya da sineği izleyin. Küçük hortumunu tatlıya saplayıp emmeye başlar. O esnada ayaklarının gömülüp kanatlarının yapıştığını fark edemez. Çünkü nimet sarhoşu olmuştur. Doyup da uçayım dediği zaman, iş işten geçmiştir. Ayak çıkmaz, kanat kalkmaz olur. Tabii sonuç nimet içinde helak olmak...

Sadece maddi nimetler değil; değiştiren dönüştüren, algımız, idrakimiz, inancımız, ideolojik, kabullerimiz de aynı etkiyi yapabilir:

...

Üç katlı ahşap evin her katı ayrı âlem!
Üst kat: Elinde tesbih, ağlıyor babaannem,
Orta kat: Mavs oynayan annem ve âşıkları,
Alt kat: Kız kardeşimin tamtamdaki çığlıkları.

(Muhasebe, N.F.Kısakürek)

¹ Furkân, 25/17-18.

İnsan takip etmekte bile zorlanıyor. O kadar hızlı ve acımasız.

Çözüm nedir?

Çözüm kendimizi akışa bırakmamamız, zikir ve kitaptan uzak kalmamamızdır:

“İman edenlerin Allah’ı zikir ve Hak’tan inen ayetlere kalplerinin yumuşayıp tamamen boyun eğme vakti hâlâ gelmedi mi? Sakın onlar da kendilerinden önce kitap verilenler gibi olmasınlar! Çünkü aradan uzun zaman geçince kalpleri katılaştı; çoğu da dinden çıktılar.”

“Bilin ki Allah, ölümden sonra yeryüzüne yeniden hayat vermektedir. Anlayıp hakikatleri göresiniz diye ayetlerimizi size açıkladık.”²

² Hadid, 57/16-17.

KEŞKE

Eli boş gidilmez, gidilen yere,
Rabbim boş gelmedim ben, suç getirdim.
Dağlar çekemezken o ağır yükü,
İki kat sırtımla pek güç getirdim.

Pişmanlıklar yaşarız, ahuvah ettiğimiz olur, keşke dediğimiz...

Keşke olmasaydı...

Keşke söylemeseydim...

Keşke yapmasaydım...

Yaptığımız hatadan, söylediğimiz yanlış sözden ders çıkartıp düzeltiriz ve düzeltirsek keşkeler anlamlı olur...

Keşkenin anlamsız olduğu fayda vermediği zamanlar da olur ve olacaktır.

Ölüm meleği başımızda belirince: “Beni geriye gönder... Geride bıraktığım hayatımda salih ameller işlerim belki...”¹ dediğimiz an keşkenin faydası olmaz.

Kıyametin kopmasıyla, haktan sapmış kişinin ellerini ısırarak; “Keşke peygamberle birlikte aynı yolda olaydım! Keşke filancıyı kendime dost edinmeseydim.”² demesinin bir faydası olmaz.

Cehennem uğultuyla kaynayıp öfkesinden çatlayacakmış bir hâle gelmişken; “Keşke bize gelen uyarıcıyı dinleseydik, aklımızı kullansaydık. Şimdi bu alevli cehennemin mahkûmları arasında olmazdık.”³ pişmanlığının bir faydası olmaz.

Ruh ve meleklerin saf saf durup, Rahman’ın izin verdiklerinden başkasının konuşamayacağı; konuşanın da doğruyu söyleyeceği günde “Keşke toprak olsaydım.”⁴ cümlesindeki keşkenin bir faydası olmaz.

“Her ölen pişman olur.” diye buyurur Hz. Peygamber (s.a.s.). “Pişmanlığı nedir, nedendir ya Resûlallah?” şeklindeki soruya da, “İnkarcıysa neden inkarından vazgeçip iman etmedi diye; müminse de, neden daha çok salih amel işlemedi diye!” cevap verir.

Pişmanlığı azaltmak...

Keşkeleri azaltmak...

“La ilahe illallah” diye haykırıp iman ettikten sonra içini salih amel ve güzel ahlakla doldurmakla olur.

Yani

İyi Müslüman olmak...

İyi insan olmak...

¹ Mü'minûn, 23/99-100.

² Furkân, 25/27-28.

³ Mülk, 67/7-10.

⁴ Nebe, 78/38-40.

MASKELİ HAYAT, MASKESİZ KULLUK

Küresel salgının etkileri devam ederken virüsten korunmada en çok tavsiye edilenlerin başında maske takmak geliyor.

Hastalık mikrobunu taşıyorsak başkasına bulaştırmamak için ya da başkasından bize bulaşmaması için maskenin hayati öneme sahip olduğu sürekli vurgulanıyor.

Elimizden geldiğince tavsiyelere uyuyoruz. Anlaşılan o ki “maskeli hayat” bir müddet daha devam edecek...

Rabbimiz hepimizi muhafaza buyursun.

Koruyucu hekimlik tedbirlerinden olan maskeyi kullanmak sağlığımız için ne kadar önemliyse, Rabbimizin rızasını kazanma çabamızda, kulluğumuz için maskelerden kurtulmak da o kadar önemli...

Mecazi maskeleri kastettiğimi elbette anladınız.

“Gecelerim hiç boş geçmez, teheccüd kılmadığım bir gecemi hatırlamıyorum.”

“Paylaşmayı, bölüşmeyi çok severim. Oturduğum muhitte yardımımın dokunmadığı muhtaç yoktur.”

“Falan yerdeki camiye ben yaptırdım, başka pek çoğunda da ciddi katkıları var.”

Hemen hemen her gün kurduğumuz veya duyduğumuz cümleler...

İnsanlar beni cömert tanısin, hayırsever bilsin, âbid bilsin.

Öyleysem gerçekten Rabbim biliyor zaten. O, bilgi sahibi olmak için söylediğimizi duymaya; yazdığımızı okumaya ihtiyaç duymaz.

Yaptıklarımı insanlara anlatarak ancak sevabımı tüketirim. Rabbimden beklemem gereken ecir ve mükâfatı, başkasından beklemiş olurum.

Hâlbuki Allah’tan başkası, yardıma en çok ihtiyaç duyduğum günde yardım edemez...

O’ndan başkası kabrimi aydınlatamaz...

O’ndan başkasının cennet ya da cehennemi yoktur...

O’ndan başkası “hesap günü”nde hesaba çekemez...

O’na karşı, olduğundan farklı davranılamaz, rol yapılamaz...

Geceyi de gündüzü de; gizliyi de açığı da bilen O’dur...

“Gözlerin hain bakışını ve kalplerin gizlediğini bilen O’dur.”¹

¹ Mü’min, 40/19.

İnsanın kendisini övüp durması, kendisini olduğundan farklı göstermeye çalışması boşa yorulmaktır.

“Kendinizi temize çıkarmaya çalışıp durmayın! Kimin muttaki olduğunu en iyi bilen O’ dur.”²

Hayat bir samimiyet sınavıdır aslında.

Olabildiğinçe; başta âlemlerin Rabbi olmak üzere herkese ve her şeye karşı samimi olmak...

Maskelerden kurtulmak...

Takva maskesini çıkarıp, takva elbisesini giymek...

Sağlığımız için ağız ve burnumuzu kapatan maske ne kadar önemliyse; samimiyetimiz için de mecazi maskelerden kurtulmak o kadar önemlidir.

² Necm, 53/32.

O HEP BİZİMLE

Gece gündüz, kapalı açık fark etmez...

Her yerde ve her zaman gören ve bilen O...

Mahmut Toptaş hocamız fotoğraf stüdyosunda fotoğraf çektirmeye benzetir hayatı...

Nüfus cüzdanını değiştireceksiniz. Biometrik resim isteniyor. Fotoğrafçıya gidiyorsunuz. Sizi sandalyeye oturttuktan sonra bir müddet bekliyor. Üstünüzü başınızı düzeltin, saçınızı tarayın, dikkat edin gözünüz yumuk çıkmasın vs.

Çünkü deklanşöre basılacak ve anlık görüntünüz kalıcı hâle gelecek...

Fotoğraflar çıkınca pişmanlık duymayasınız...

Keşke dikkat etseydim gözüm yumuk çıkmasaydı, demeyesiniz...

Bu gömlek bu cekete uymamış keşke dikkatli giyinseydim, demeyesiniz...

Bu fotoğrafı nüfus müdürlüğü kabul etmez, yeniden çek-tirip masrafa gireceğim, demeyesiniz...

Pişmanlık duymayasınız...

Her hâlimiz kare kare kayda alınıyor. Hem görüntü hem de ses olarak...

“Sizin üzerinizde muhafızlar var. Şerefli yazıcılar. Ne ya-parsanız biliyorlar.”¹

Bunu biliyoruz...

Ancak ne kadar dikkat ediyoruz orası tartışılır.

“İnsan hiçbir söz söylemez ki onun yanında (yaptıklarını) gözetleyen (ve kaydeden) hazır bir melek bulunmasın.”²

Ağızdan çıkan her sözü...

Yalanı, gıybeti, laneti de...

Hakikati, güzeli, iyiyi de...

“Kitap ortaya konulur. Suçluları, kitabın içindekilerden korkuya kapılmış görürsün. ‘Eyvah bize! Bu nasıl bir kitaptır ki küçük, büyük hiçbir şey bırakmadan hepsini sayıp dök-müş!’ derler. Onlar bütün yaptıklarını karşılarında bulurlar. Rabbin hiç kimseye zulmetmez.”³

Unutmak, insanın başına gelecek en büyük felaketlerden biri olabilir bazen: Allah’ı unutmak, hesabı unutmak. O’nun bizi gördüğünü ve gözetlediğini unutmak...

İnsan unuttukça şaşar, şaştıkça azar...

¹ İnfitâr, 82/10-12.

² Kâf, 50/18.

³ Kehf, 18/49.

Öyle olur ki, dili “Beni her an gören Allah var” derken, hâli Allah’ı hiç hatırlamaz.

Dili “ Hesap var” derken, hâli hesap yokmuşçasına yaşamak olur...

“Allah’ı unutan ve bu yüzden de Allah’ın da kendilerine kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar fasık kimselerdir.”⁴

⁴ Haşr, 59/19.

KAPILAR AÇILIR

Çoğu zaman sayfalar dolusu yazsak bile ifade edemeyeceğimiz hakikatleri birkaç dizelik bir şiir anlatır. Merhum Üstat Necip Fazıl'ın şu mısraları da öyledir:

Kırılır da bir gün bütün dişliler
Döner şanlı şanlı çarkımız bizim.
Gökten bir el yaşlı gözleri siler.
Şenlenir evimiz barkımız bizim.

Soğuk kış günlerinde kazmayla, keserle bile zor kırılan buzlar gün gelir esen ılık bir rüzgârla eriyiverir.

Dişliler kırılır...

Kalpler yumuşar...

Zincirler kopar...

Düğümler çözülür...

Kapılar açılır...

Kalpleri elinde tutan Allah'tır. Dualarımızda “Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım... Kalplerimizi dinin üzere sabit kıl”;

“Ey hâlden hâle çeviren Allah’ım! Hâlimizi en güzel hâle çevir!” şeklinde yakarırız.

Diriden ölüyü, ölüden diriye çıkaran Allah’tır.

Nice imandan, İslam’dan mahrum kaldığı için manen ölmüş kalplere can verdi Rabbimiz... Hidayet nasip etti.

Ebû Cehil, kötülük adına ne varsa kendi üstünde toplayan bir müşrikti. Şirkte ısrar ve inadından dolayı “cehaletin babası, yurdu” anlamına gelen bir lakapla isimlendirilmişti. Cehalet üzere yaşadı, cehalet üzere öldü.

Kendisi gibi müşrik olan oğlu Mekke’nin fethinden sonra Yemen’e kaçtı.

Sonra ne oldu biliyor musunuz?

Eşinin de telkinleriyle âlemlere rahmet Hz. Peygamber’in (s.a.s.) huzuruna geldi ve söz verdi: “Bu zamana kadar senin ve İslam’ın aleyhine ne kadar koşturduysam bundan sonra senin yolun için, Allah için iki katını yapacağım...”

Yermük Savaşı’na katıldı ve savaşırken şehit oldu. Ölüden diri çıkmıştı.

Azer put yapıp put satan bir putperestti. İbrahim putperest Azer’in oğluydu. Rabbi, İbrahim’i halil (dost) edindi. İbrahim tevhidin sembolü oldu. Nemrut’a direndi. Putları kırdı. Ateşe atıldı. Allah, ateşi İbrahim’e soğuk ve selamet kıldı. Ateş, İbrahim’i yakmadı. Neslinden peygamberler seçildi. Onlar da insanları tevhide davet ettiler...

Aslanan ihlastır, samimiyettir.

Bıkmadan, yılmadan gayret etmektir.

Güzel kul olmaktır.

ÇOBAN ESVED CENNET’TE

Siyer kitaplarımız Hayber kuşatması esnasında yaşanan bir olayı anlatır:

Hayber’de yaşayan bir Yahudi’nin koyunlarını güden Esved adlı siyahi bir köle efendisinin yanına gelerek sorar:

“Kim bu kaleyi kuşatanlar, ne istiyorlar?”

Efendisi:

“Muhammed adlı birisi” der. (Salat ve selam ona olsun.)

Köleyi başından savuşturacak birkaç cümle daha eder.

Köle Esved’in içinde bir merak uyanır. Bir yolunu bulup sahabinin bulunduğu yere gelir ve sorar : “Muhammed kim?”

Gösterirler.

İnsanlarla iletişimde zengin-fakir; efendi-köle farkı gözetmeyen Hz. Peygamber (s.a.s.) bir kuşatma esnasında bile yabancı bir köleye zaman ayırır. Esved sorar:

“İsmini duydum, davan nedir, iddian nedir?”

Hız. Peygamber (s.a.s.) o dar vakitte, Allah Teâlâ'dan başka yaratan, yaşatan, yöneten, kulluğa layık bir ilah olmadığını, kendisinin de O'nun kulu ve resulü olduğunu anlatır.

Çoban Esved oracıkta Müslüman olur.

Asıl üstünde durmak istediğim Esved'in Müslüman olduktan sonra sorduğu ilk sorudur:

“Ne yapmam lazım?”

“Yanına geldim, sordum, cevap verdin. Ben de ikna oldum ve iman ettim. Artık eskisi gibi davranmam. İnandığım Allah, tabi olduğum Peygamber benden ne istiyor?”

Belki birebir bu cümlelerle sormuyor ama “Ne yapmam lazım?” sorusu bu anlamlara geliyor.

Hız. Peygamber (s.a.s.), savaş hâlinde olduklarını ve yapacaksa eğer eline kılıç alıp savaşa katılmasını söylüyor.

Tek bir vakit namaz kılmamış belki namazdan haberi bile olmamış, zekât vermemiş, oruç tutmamış hac ve umre yapmamış bir mücahit olarak savaşa katılıyor çoban Esved.

Allah Teâlâ'nın lütfuyla zafer nasip oluyor. Hız. Peygamber (s.a.s.) şehit ve yaralılarla meşgul olurken bir şehidin başında durup bakıyor ve hemen başını çeviriyor. Neden başını hemen çevirdiğini, bakmadığını soranlara: “O Esved'di. Müslüman oldu, savaştı ve şehit oldu. Cennetteki hâli bana gösterildi, rahatsız etmek istemedim.” cevabını veriyor.

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz müminlerin, Allah ve Resûlünün emirleri karşısında “işittik ve itaat ettik” dediklerini, demeleri gerektiğini ifade buyurur.

İman bir iddiadır.

İddiayı, teslimiyetle, itaatle ispat etmek gerekir. “İnsanlar, iman ettik demekle, imtihan edilmeksizin bırakılacaklarını mı zannettiler? Biz onlardan önce gelenleri imtihan ettik. Allah (iman ettim dedikten sonra) sözüne sadık kalanları da, yalancıları da bilip ortaya çıkaracaktır.”¹

Hayat imtihandır.

Her gün her davranışımızla, sözümüzle ve özümüzle imtihan edilmekteyiz.

Marifet, çoban Esved gibi teslim olup cennetteki makamına Resûlullah'ın (s.a.s.) şahitlik ettiklerinden olabilmektir.

Marifet; “Her kim Allah ve Resûlü'ne itaat ederse Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle ve salihlerle beraberdir. Bunlar ne kadar güzel arkadaşlardır.”² diye anlatılan bahtiyarlardan olabilmektir.

Marifet; “... İşittik ve itaat ettik. Bağışlanma sendendir ve dönüş de sanadır.”³ diyebilmektir.

¹ Ankebût, 29/2-3.

² Nisâ, 4/69.

³ Bakara, 2/285.

ÖLÇÜ

Dünyamızı değerlendirirken ölçümüz ne olmalı!

Çocuğumuz var; emek veriyoruz, iyi bir eğitim alması için bütün fedakârlıkları yapıyoruz. Başarılı bir eğitim hayatından sonra iyi bir iş sahibi oluyor, seviniyoruz...

İşimiz var; kâr ediyoruz, kazanıyoruz, her şey yolunda gidiyor, biriktiriyoruz mutlu oluyoruz...

Hedefimiz var; bizi fark edenler oluyor, önümüz açılıyor, makamımız yükseliyor, memnun oluyoruz...

Güzel bir semtte, geniş bir ev almak istiyoruz, alıyoruz; modeli yüksek pahalı arabalara hevesleniyoruz, elde ediyoruz ve seviniyoruz.

Özetle dünyadaki başarılarımızı, kazanımlarımızı elde ederken ölçümüz nedir? Yani gerçekten başarı olup olmadığını nasıl takdir edeceğiz? Acaba bizim başarı gördüğümüz Rabbimiz katında nasıl bir karşılık buluyor?

“İnkâr edenler, kendilerine mühlet vermemizi kendileri için bir iyilik sanmasınlar; biz onlara sadece günahları artsın diye süre vermekteyiz.”¹

“Şimdi sen onları bir süre için gaflet ve delaletleri içinde kendi hallerine bırak! Sanıyorlar mı ki onlara mal ve evlat verirken iyilikleri için koşturuyoruz! Hayır, onlar işin farkına varmıyorlar.”²

Dünyada bize sunulan imkân ve nimetler, imanla beraber olmaz ve Rabbimizin rızası istikametinde kullanılamazsa hiç verilmemiş olmasını dileyeceğimiz bir günle karşılaşacağımız muhakkaktır.

“Size iş ve davranışları bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? Onlar, iyi yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir. İşte onlar, Rablerinin ayetlerini ve O’na kavuşmayı inkâr eden, bu yüzden amelleri boşa gitmiş olanlardır; bu sebeple biz kıyamet gününde onların dünyadaki amellerine değer vermeyiz.”³

İmanın süslemediği hiçbir değere meyletmemeli, hiçbir dünyalığa özenilmemelidir.

Ölçü, Rabbimizin belirlediği sınırlardır.

O’nun yolundan yüz çeviren, ömrünün sonuna kadar doymadan, tatmin olmadan koşturacak⁴ ama neticede bir karış topraktan fazlasını elde edemeyecektir.

¹ Âl-i İmrân, 3/178.

² Mü’minûn, 23/54-56.

³ Kehf, 18/103-105.

⁴ Tâhâ, 20/124.

İman edip salih amel işleyen de bir karış toprağa sahip olacak ancak öncesinde huzurlu yaşayıp, sonrasında sonsuz saadete kavuşacaktır.

“Erkek olsun kadın olsun, kim iman etmiş bir insan olarak yararlı işler yaparsa kesinlikle ona güzel bir hayat yaşatacağız ve (ebedi âlemde) mükâfatlarını da yapmış olduklarının daha güzeliyle vereceğiz.”⁵

⁵ Nahl, 16/97.

NEREYE KOŞALIM?

Kur'an-ı Kerim'de cennet nimetlerinden bahsedilirken bir vurgu dikkat çeker: "Cennet muttakiler için hazırlanmıştır."

Rabbimizin bizden istediği takva üzere bir hayat yaşamaktır. Orucun farz kılınma hikmeti de mü'minin takva üzere yaşamasını temin etmektir.

Takva, muttaki kelimelerini sıklıkla kullanıyoruz. Fakat herkesin takvadan farklı bir mana çıkardığı da bir hakikat.

Kimimize göre muttaki olmak daha çok şekil, zahir ve davranışlarla ilgiliyken; kimimiz takvayı daha ziyade kalpte ararız.

Kitabi tariflerin yanında bir teşbihle takvayı tarif, kanaati-me göre konunun daha iyi anlaşılmasını sağlıyor. Bir zat takvayı dikenli yolda yalın ayakla yürümeye benzetiyor. Nasıl ki, dikenlerle dolu bir yolda ayakkabısız ve yalın ayakla yürümeye çalışırken çok dikkat edersek; hayat yolculuğunda da benzer bir dikkat ve titizliğe sahip olmak gerekir.

Ayağıma diken batıp canımı yakmasından korktuğum gibi, gözüme haram batıp gözümü yakmasından da korkmalıyım.

Elime dikkat etmeliyim. Kimse zarar görmemeli elimden. Harama uzanmamalı. Zira haram dikenini ayağa batan diken-den çok daha can yakıcıdır.

Kursağıma dikkat etmeliyim. Haram lokma geçmemeli oradan. Zira haram lokma; kul hakkı, kamu hakkı, faiz, aldatmayla elde edilen kazanç yakar kavurur insanı.

“Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, ancak ve ancak karınlarını doldurasiya ateş yemiş olurlar ve zaten onlar çılgın bir ateşe (cehenneme) gireceklerdir.”¹

Sakınarak yaşamayı başarmalı insan...

Rabbine karşı gelmekten sakınmalı.

Kalp kırmaktan, incitmekten, incinmekten sakınmalı.

Bütün organların ölçüsü olmalı. Gözleri kısmaktan bahseder Rabbimiz. Yürümenin, konuşmanın ölçülü olması gerektiğinden bahseder.

Öyle güzel müjdeler var ki; Rabbimiz onlara ulaşmamız için koşmamızı ister bizden:

“Rabbinizin bağışına ve genişliği göklerle yer arası kadar olan, muttakiler için hazırlanmış bulunan cennete koşun.”²

Başka bir yerde aynı akıbet için yarış yapmamızı emreder Rabbimiz.³

¹ Nisâ, 4/10.

² Âl-i İmrân, 3/133.

³ Hadîd, 57/21.

“Şüphesiz muttakiler, cennetler içinde ve pınarlar başındadırlar. Onlara, ‘girin oraya esenlikle, güven içinde’ denilir. Biz onların kalplerindeki kini söküp attık. Artık onlar sedirler üzerinde, kardeşler olarak karşılıklı otururlar. Onlara orada hiçbir yorgunluk dokunmaz, oradan çıkarılacak da değillerdir.”⁴

Malım çoğalsın, makamım yükselsin, şöhretim artsın diye uğraşırız ya.

Bakın Rabbimiz nereye ya da neye ulaşmak için uğraşmamızı, yarışmamızı istiyor:

“Şüphesiz iyi kimseler, naim cennetlerindedir. Koltuklar üstünde etrafı seyrederek. Onların yüzlerinde, nimetlerin sevincini görürsün. Onlara mühürlü (el değmemiş) saf bir içecekten içirilir. Onun (içiminin) sonu bir misktir (Ağızda misk gibi bir koku bırakır.). İşte yarışanlar, bunun için yarışsınlar.”⁵

⁴ Hicr, 15/45-48.

⁵ Mutaffifin, 83/22-26.

BİLİNÇ

Ebû Akîl (r.a.) Medineli Müslümanlardandı. Hz. Peygamber (s.a.s.) bir sefer hazırlığı için Müslümanları infaka, orduyu donatmaya davet edince, malının yarısını ya da büyük bir kısmını getirenler oldu. Verecek bir şey bulamadığı için hüzünlenenler oldu. Ebû Akîl (r.a.) verecek bir şeyi olmayanlardandı. Sabaha kadar ücret karşılığı başkasına ait hurma bahçesinde çalışmış ücret olarak aldığı iki sepet hurmanın birini çocuklarına bırakmış, diğerini de infak etmek üzere getirmişti.

Çok mal bağışlayanları gösteriş yapıyorlar diye alay konusu yapan münafıklar, Ebû Akîl (r.a.) gibi gücünün ancak yettiğini getirenleri de dillerine doladılar. Zaten iş yapmadan, yapanları eleştirmek; manevi değerleri alay konusu yapmak münafıkların karakteriydi. Tarih boyunca böyle oldu şimdi de olmaya devam ediyor.

Cenab-ı Hak (c.c.) Ebû Akîl ve onun gibi olanların samiyetini indirdiği ayet-i kerimeyle tescilledi: “Sadakalar hususunda gönüllü bağışta bulunan müminlerle, güçlerinin yettiğinden başkasını bulamayanları çekiştirip onlarla alay

edenler var ya; işte Allah asıl onları maskaraya çevirmiştir. Onlar için elem dolu azap vardır.”¹

Hz. Peygamber’in (s.a.s.) vefatından sonra Hz. Ebû Bekir (r.a.) döneminde peygamberlik iddia eden yalancı Müseyli-me’nin üzerine gönderilen ordunun içerisinde sözünü ettiğim Ebû Akîl de vardı. Sol tarafından yaralanmış, durumu ağır çadırda yatıyordu. Bir ara dışarda “ Neredesiniz Ensar!” diye bir ses duyuldu. Zayıflık gözüken bölgeyi tahkim etmek üzere Müslümanlar orada toplanmaya çağrılıyordu. Ebû Akîl (r.a.) gözlerini açtı. “Beni çağırıyorlar!” dedi. Çevresinde bulunanlar, bu hâliyle ayağa kalkamayacağını, savaşamayacağını söyleseler de o kalktı, sağ eline kılıcını alarak yürümeye başladı. Yarı kopmuş sol elinin kendisine engel olduğunu fark edince, elini yere koyup ayağıyla üstüne basarak sol elini vücudundan ayırdı. İnsanın anlamakta zorluk çektiği bu davranışı sonrası savaşın Müslümanların zaferiyle neticelendiğini de öğrenmenin manevi huzuruyla “Elhamdülillah” diyerek ruhunu teslim etti.

Aradan yüzyıllar geçtikten sonra neredeyse aynı sahnenin Çanakkale’de yaşandığını bir komutanın hatıralarından öğreniyoruz: Komutanım, diye bir ses duydum. Arkama döndüm ki Ali Çavuş. Elindeki çakıyı bana uzatıyor ve isabet eden bir şarapnel parçasının parçaladığı sol kolunun kalan kısmını kesmemi istiyor. Mecburen istediğini yaptım diyor komutan.

Yüzlerce yıl önceki Ebû Akîl ile Ali Çavuş’u aynı şekilde davranmaya götüren bir ruh var.

Bir bilinç...

¹ Tevbe, 9/79.

Önemli olan bu bilince sahip olmak ve bu bilinci çocuklarımıza aşılamak.

Kur'an-ı Kerim'de, ahirette insana dünya hayatının gündüzün bir bölümü; kuşluk ya da akşam vakti kadar geleceğini anlatır Rabbimiz.

Bu kadar kısa süre, cenneti kazanmanın da tek fırsatı...

Hırsların peşinde, nefsin esiri, şehvet ve şöhretin kölesi olarak telef edebileceğimiz bir hayat değil dünya hayatı.

Tekrarı yok, pişmanlığı yok, telafisi yok...

Hayatı anlamlı kılmak; gerektiği zaman şehadetle, fedakârlıkla, adanmışlıkla...

Rabbim şehitlerimize rahmet eylesin.

Bizlere de onların emanetini mahşerde yüzlerine bakabileceğimiz bir bilinçle taşıyabilmeyi nasip etsin.

BİR FIRSAT DAHA

Yıllar önce okuduğumda çok etkilenmiştim. Daha sonra sohbetlerde de okumaya başladım. Hatta dinleyenlerden korktuklarını söyleyenler bile oluyordu. Cüneyt Suavi'nin "Kâbus" başlıklı hikâyesinden bahsediyorum. Hikâyede ürpertici bir rüya gören kişi ve onu uyandırmaya çalışan doktor komşusu anlatıyor. Rüya gören kişinin, ölüm sonrası yıkanişı ve mezarlığa götürülüşü oldukça etkili bir üslupla sunuluyor. Rüyasında öldüğünü gören kişi her aşamada "Bir fırsat daha yok mu?" diye haykırıyor.

Bir fırsat daha...

Tövbe etmek, Rabbimize yönelmek için bir fırsat daha verilemez mi?

İyi insan, iyi kul olabilmek için ikinci bir imkânım olmaz mı?

"Bir fırsat daha" diyeceğimiz gün gelecek. "İnanıyoruz el-hamdülillah, niye bir fırsat daha isteyelim?" diye düşünebiliriz. Ancak, Peygamber Efendimiz (s.a.s.) her ölenin pişmanlık duyacağını haber veriyor. Sahâbe, neden pişmanlık duyacağını sorunca da; "Eğer kötü biriye, günahattan vazgeçmediği

için pişmanlık duyacak. İyi biriye de, daha fazla yapmadığı için pişman olacak.” cevabını veriyor.¹

Rabbimiz, insanın dillendireceği “Bir fırsat daha” temen- nilerini anlatarak fırsatları değerlendirmeye sevk eder bizi.

“Nihayet onlardan birine ölüm gelince, ‘Rabbim beni dünyaya geri gönder ki, terk ettiğim dünyada salih ameller yapayım’ der. Hayır! Bu sadece onun söylediği (boş) bir söz- den ibarettir. Onların arkasında, tekrar diriltilecekleri güne kadar (devam edecek, dönmelerine engel) bir perde/berzah vardır.”²

“İnkâr edenler için cehennem ateşi vardır. Ölümlerine hükmedilmez ki ölsünler. Kendilerinden cehennem azabı da hafifletilmez. İşte biz her nankörü böyle cezalandırırız. On- lar cehennemde, ‘Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar ki dün- yadayken işlemekte olduğumuzdan başka ameller işleyelim.’ diye bağışırlar. (Onlara şöyle denilir) ‘Sizi, düşünüp öğüt alacak kimsenin, düşünüp öğüt almasına yetecek kadar ya- şatmadık mı? Size uyarıcı da gelmişti. Öyleyse tadın azabı. Çünkü zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.’”³

“Bir fırsat daha” isteyecek insan...

Ramazan ne büyük fırsat.

Arınmak, temizlenmek, bağışlanmak için.

Dünyaya gözlerini yeni açan bir yavrunun masumluğuna benzetir Hz. Peygamber (s.a.s.) Ramazanı ihya eden Müslümanı.

Rabbim “ Bir fırsat daha” dememek için Ramazan fırsatını değerlendirebilmeyi nasip etsin...

¹ Tirmizî, 2403

² Mü'minûn, 23/99-100.

³ Fâtır, 35/36-37.

ÖMÜR SERMAYEMİZ TÜKENİRKEN

Meşhur menkıbedir. Bir büyük zat sıcak bir yaz günü pazarın yanından geçerken buz satıcısının sözleri üzerine kendinden geçer. Satıcı, hâlâ Anadolu'nun muhtelif yerlerinde tabii soğuk hava deposu olarak kullanılanlara benzer bir mağaradan buz parçalarını kendir çuvalın içerisinde pazara getirip satıyormuş. Sıcak günde kendire sarılı buz parçaları erimeye başladığı için de; “Sermayesi tükenen adama yardım edin.” diye bağıriyormuş.

İşte bu sözleri duyan o büyük insan bayılmış. Etrafında olan talebeleri ve sevenleri telaşlanmışlar. Bir müddet sonra ayılıp kendine gelince merakla sormuşlar: “Efendim, hasta mısınız? Neyiniz var?” O da benzer bir merak ve şaşkınlıkla: “Buz satıcısının sözlerini duymadınız mı?” sorusuyla karşılık vermiş.

Pazarda ürününü satmaya çalışan o kadar satıcının içinde buz satıcısının sözleri kimsenin dikkatini çekmemiş. “Buz satıcısının sizi bu kadar etkileyip bayılmanıza sebep olan sözleri neydi?” diye tekrar sormuşlar.

“Sermayesi tükenen adama yardım edin!” diyordu. Onun sözlerini duyunca ömür sermayemin dakikasının bile geri gelmeyecek şekilde tükendiğini farkettim.

Ömür sermayemiz hızla tükeniyor!

Buz satıcısı, eriyen, tükenen sermayesinin yerine geceleyin dağdan yenisini getirebilir. Biz bu yazıyı okumaya başladığımız iki dakika öncesine dönebilir miyiz? Ya da dünyanın bütün imkânlarını kullansak iki dakika ilave zaman kazanabilir miyiz?

Ömür sermayemiz tükeniyor!

Cahit Sıtkı Tarancı çok bilinen 35 yaş şiirine;

“Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.”

dizeleriyle başlar ve çok çarpıcı bir hatırlatmayla bitirir şiiri:

“Neylersin ölüm herkesin başında
Uyudun uyanamadın olacak
Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak
Taht misali o mualla taşında.”

Merhum şair 46 yaşında vefat etmiştir.

Evet, ömür sermayemiz tükeniyor!
Kaçınılmaz, karşı konulamaz hakikat bu!

Dünyadan el etek mi çekelim? İşi gücü bırakıp hep ibadetle mi meşgul olalım?

Biliyoruz ki Rabbimiz bunu istemiyor bizden.

“Size rızık olarak verdiklerimizden yiyin.” buyuruyor.

Ama “helal” ve “temiz” olmak şartıyla.

Hesabını verebileceğimiz bir hayat yaşamamızı istiyor bizden. Boğazından aşağıya tek bir lokma bile haram geçmemiş temiz bedenler istiyor.

Masumların iffetlerini zedeleyen iftiralara, imanla bir arada bulunmayan yalanlara, şeref ve haysiyet celladı dedikodulara bulaşmamış tertemiz diller istiyor.

Hakkı olmayana uzanmamış, meşru olmayana dokunmamış, yetimin başını şefkatle okşamış eller istiyor.

Merhum Necip Fazıl’ın dizeleriyle;

“Şu geçeni durdursam, çekip de eteğinden;
Soruversem: Haberin var mı öleceğinden?”

Sormak gerekiyor. Hem sormak hem de hazır olmak.

Zira, ömür sermayemiz tükeniyor!..

TEĞABÜN GÜNÜ

Bir gün var önümüzde...

Bazı yüzlerin ap ak, bazı yüzlerin ise simsiyah olacağı bir gün.

Mal ve çocukların fayda vermeyeceği, yalnızca teslim olmuş bir kalbin yararının görüleceği bir gün.

Hiç kimsenin kimseye faydasının dokunamayacağı bir gün.

Her topluluğun önderiyle birlikte çağrıldığı bir gün.

Ağızların mühürleneceği; ellerin, ayakların, hatta gözler, kulaklar ve derilerin bile şahitlik yapacağı bir gün.

Zalimin, haksızlık yapanın pişmanlıkla ellerini ısırarak “Ah keşke Peygamber’in (s.a.s.) gösterdiği yolu izlemiş olsaydım” diyeceği bir gün.

Allah’ın düşmanlarının gruplar hâlinde ateşe doğru götürüldükleri bir gün...

Kitabımız bize önümüzdeki günü hatırlatan ayetlerle doludur.

Sadece Kitabın ayetleri değil, müşahede ettiğimiz âlemin ayetleri de bize bunu hatırlatıyor.

Ellerimizle toprağa emanet ettiğimiz her dost hatırlatıyor.

Bahar aylarında alabildiğine güzel ve çekici olan bir gül bile solarken bize aynı hakikati anlatıyor.

Bir gün var önümüzde.

Hesap günü...

İnsanın ağzından çıkan her kelimenin, boğazından geçen her lokmanın hesabını vereceği bir gün.

Ölmeyecekmiş gibi yaşayamaz insan.

Dirilmeyecekmiş gibi...

En tehlikeli unutmama, Allah'ı unutmadır. Rabbini unutan insan her şeyi unutabilir.

Hayatında, her anını gören Rabbine ihanet eden insan herkese ve her şeye ihanet edebilir.

“Sakın ha, Allah'ı unutan ve bu yüzden O'nun da kendi benliklerini ve insanlıklarını kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın!”¹ buyurur Rabbimiz.

Yarını unutmayın. Yarın için ne hazırladığınıza bakın buyurur.

Ve şöyle buyurur:

¹ Haşr, 59/19.

“Allah’a, Resûlü’ne ve göndermiş olduğumuz ilahi nur olan bu Kur’an’a iman edin. Allah yaptığınız her şeyden haberdardır. Allah’ın sizi toplanma günü bir araya getireceği gün, gerçek kâr ve zararın ortaya çıkacağı, nicelerinin pişmanlıktan feragat edeceği Teğabün/Aldanma Günü’dür. İşte o gün, her kim Allah’a gereğince iman etmiş ve O’nun mesajları doğrultusunda güzel ve yararlı davranışlar ortaya koymuşsa, Allah onun günahlarını bağışlayacak ve kendisini, içinden ırmaklar akan ve ebedi olarak yaşayacağı cennetlere koyacaktır. İşte en büyük kurtuluş ve başarı budur.”²

² Teğabün, 64/8-9.

ALLAH HAYY!

Daha önce yazıp yazmadığımı hatırlamıyorum,

Yıllar önce bir Kur'an kursumuzu ziyaret ederken kapının önünde iki sevimli siyahi çocukla karşılaştım.

Biri 8-9, diğeri 12-13 yaşlarında...

Aramızda şöyle bir konuşma geçti:

- Nerelisiniz?

- Sudan.

- Maşallah. Türkiye'ye niçin geldiniz?

- Hafızlık yapmak için.

- Babanız da burada mı, ne yapıyor?

- Babamız öldü!

- Babanız öldüyse size kim bakıyor, maişetinizi nasıl temin ediyorsunuz?

- Babamız öldü ama Allah diridir ve ölmeyecektir.

Hayatım boyunca çok utandığım anlardan birini yaşıyordum.

İnsanlara imanı, İslam'ı, tevekkülü, kaderi, rızayı vs. anlatan güya hoca ben...

Karşımda Hz. Bilal-i Habeşî'nin soyundan cüssesi küçük ama iman, teslimiyet ve tevekkülü dağlar kadar olan bir çocuk, "Babam öldü ama Allah Hayy'dır ve ölmeyecektir." diyor.

Çok sık okuduğumuz ayetlerden biri, Ayet'el- Kürsî'nin ilk cümlesi, "Allah Hayy ve Kayyum'dur."

Beklentilerimiz oluyor, hedeflerimiz, elde etmek istediklerimiz...

Korkularımız oluyor, endişe ettiklerimiz, çekindiklerimiz...

Bir güven krizi yaşadığımız kanaatindeyim.

Birbirimize olan güvenden bahsetmiyorum.

Rabbimize güveni, tevekkülü kastediyorum.

"Allah sana bir zarar verecek olursa, onu O'ndan başka giderecek yoktur. O senin hakkında bir iyilik dilerse O'nun lütfunu engelleyebilecek de yoktur. Bunu kullarından dilediğine nasip eder. Bağışlayan ve esirgeyen O' dur."¹

Şemseddin Sivasi;

"Sür çıkar ağyarı dilden ta tecelli ede Hak; Padişah konmaz saraya, hane mamur olmadan" der.

Yakini iman, tam tevekkül ve teslimiyet...

Ardından âlemlerin Rabbinin razı olması ve razı etmesi...

¹ Yûnus, 10/107.

“İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara gelince, yaratılmışların en hayırlıları onlardır. Onların Rableri katındaki ödülleri, içinden ırmaklar akan, devamlı kalacakları adn cennetleridir. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. İşte bu, Rabbini sayıp O’ndan korkanlar içindir.”²

² Beyyine, 98/7-8.

GÜL YAĞIMIZ HAZIR MI?

Yüzlerce yıl önce 4 Mart 1193'te Kudüs'ü Haçlıların elinden kurtaran büyük komutan Selâhaddîn Eyyûbî 55-56 yaşlarında vefat etmişti.

Diyarbakır'da görev yaptığım yıllarda dinlemiştim. Tarihi kaynaklarını bilmiyorum.

Selâhaddîn Eyyûbî Kudüs'ü Haçlıların elinden kurtarmak için sefere çıkmadan önce Diyarbakır yöresine uğramış. Kudüs'ü fethetmek için hazırlanan komutanın şehirlerine geldiğini öğrenen Diyarbakırlı kadınlar huzuruna bir hediye ile çıkmışlar:

Ey büyük komutan! Diyarbakır çevresinde yetişen güllerden sıkığımız bu gül yağını sana hediye ediyoruz. Daha doğrusu emanet ediyoruz. Haçlı çizmeleriyle kirlenen Mes-cid-i Aksâ'nın mihrabını bu gül yağıyla temizlemenizi istiyoruz!

Devamını biliyoruz: 4 Temmuz 1187'de Hittîn Savaşı'nda büyük bir zafer ve 2 Ekim 1187'de Kudüs'ün Haçlıların elinden kurtarılışı.

88 yıl süren Haçlı esaretinden sonra Müslümanların ilk kiblesi ve Hz. Ömer'in (r.a.) emaneti Kudüs tekrar özgürlüğüne kavuşmuştu.

Selâhaddîn Eyyûbî Kudüs'ü, gül yağı hazırlayan kadınların gayreti, Mescid-i Aksâ'ya minber yapan ustaların mahareti ve ümmetin duasıyla fethetmişti.

Büyük komutanın fethে hazırlanırken camilerdeki sabah namazı cemaatinin durumunu takip ettiği de anlatılır. Öyle ya, namaz için sıcak yatağını terk edemeyen Müslüman nasıl canını feda etmeyi göze alabilsin!

Bütün bu yaşananlar bize bir şey söylüyor:

Düşmana “kahrolsun” demeden önce kahrolması gerekenler var içimizde. Mesela hırslımız, hasedimiz, kibrimiz...

Riya, ucb, gurur, enaniyet...

Hepsi kahrolmalı.

Bencillik ve dünyaya aşırı düşkünlük de...

Bir uyarılarında Hz. Peygamber (s.a.s.), bir gün geleceğini ve Müslüman olmayan toplumların, Müslümanlara, oburun yemeğe saldırdığı gibi saldıracağını anlatır. Müslümanların sayısının azlığından dolayı mı böyle olacağını soran sahâbe-ye de şöyle cevap verir:

“Hayır. Bilakis Müslümanlar sayıca kalabalık olacaklar. Ancak suyun üstünde akıp giden saman çöpler gibi dağınık ve güçsüz.”

Bu güçsüzlüğün sebebini de söyler Peygamber Efendimiz (s.a.s.): “Düşmanın kalbinden Müslümanlardan çekinme, korkma hâli alınır. Müslümanların kalbine de ‘vehn’ atılır.”

“Vehn nedir Ya Resûlallah?” diye sorulunca da:

“Dünya sevgisi ve ölümden hoşlanmamaktır.” cevabını verir.

Demek ki kalbe emek verilmeli...

Kalp arındırılmalı, kasvetten kurtarılmalı...

Düşmanın kuyuya düşmesini beklerken; kalpteki, kardeşinin kuyusunu kazma, ayağını kaydırma ya da kayırma duyguları ıslah edilmeli.

İlk inen surelerden biri olan Kalem suresinde Hz. Peygamber’in (s.a.s.) ahlakına vurgu yapılır: “Sen elbette üstün bir ahlaka sahipsin.”¹

Yine ilk inen surelerden olan Müzzemmil suresinde gece ibadetine, dolayısıyla kalp eğitimine yöneltir Rabbimiz (c.c.):

“Ey örtüsüne bürünen! Geceleyin -birazı dışında- namaza kalk! Gecenin yarısında bu vakti biraz öne veya biraz ileri de alabilirsin. Kur’an’ı tane tane, hakkını vererek oku. Doğrusu biz sana, taşınması zor bir söz vahyedeceğiz. Şüphesiz gece vakti etki ve uyum yönünden daha uygun ve sözün zihne yerleşmesi bakımından daha elverişlidir. Gündüz vakti ise senin için yoğun bir koşuşturma durumu vardır. Rabbinin adını an, bütün varlığınla O’na yönel.”²

Herkes gücünün yettiğini yapmalı.

Gül yağı hazırlayan Diyarbakırlı kadınlar gibi...

¹ Kalem, 68/4.

² Müzzemmil, 73/1-8.

HAZIR OLMAK, HIZIR OLMAK

Büyük komutan Selâhaddin Eyyûbî'nin Kudüs'ü fethetmeye hazırlandığı dönemlerde büyük bir dikkatle özene bezene mihrap yapmakta olan bir marangozdan bahsedilir. Bu kadar titizlik gösterdiği mihrabı hangi cami için yaptığını soranlara “Mescid-i Aksâ için” cevabını verdiğinde, “Mescid-i Aksâ haçlı işgalinde, nasıl koyacaksın bu minberi oraya, seninki hayal!” denilince de;

“Ben marangozum, vazifem minber yapmaktır. Yaptığım minberi oraya koyacak bir yiğidi Rabbim nasip eder.” cevabını verir.

Marangozun elinden gelen mihrap yapmaktı, yaptı...

Hepimiz üstümüze düşen vazifeyi yapmaktan mesulüz...

Camide hizmet edenimiz, hizmet ettiği bölgenin tüm insanların; gençlerinin, çocuklarının, yaşlılarının, hastalarının, muhtaçlarının sorumluluğunu omuzlarında hissedip onlara bir emanet bilinci ile yaklaşacak...

İdarede hizmet edenimiz, hasbelkader yöneticisi olduklarının babası, annesi, mürşidi, mürebbisi gibi muamele edecek.

Allah'ın, her yaptığı tasarruftan hesaba çekeceğinin bilincinde olacak.

Memurumuz, yazdığı kalemde kâğıda kullandığı her malzemenin emanet olduğunun bilinciyle, muhatap olduğu her ferde Allah'ın yarattıkları içerisinde en çok değer verdiği beşerin bir temsilcisi bilinciyle davranacak.

Herkes görevini yapacak.

Etrafını güzelleştirecek, temizleyecek, yeşertecek.

Hızır (a.s.) ile ilgili Buhari'de geçen bir hadis-i şerif var. Oturduğu kuru yerde, o kalktıktan sonra yeşil otların bittiği anlatılıyor.

Hazır olmak demek, Hızır olmak demektir.

Yani bulunduğumuz yeri yeşertmek, güzelleştirmek...

Yani Allah'ın razı olduğu bir yer hâline getirmek...

Hayat vermek...

Bunun yolunu Rabbimiz gösteriyor bize: “Size hayat verecek şeylere çağırıldıklarında Allah ve Resûlü'ne icabet edin...”¹

Kendimizi ve çevremizi Allah ve Resûlü'nün buyruklarıyla güzelleştirip yeşerteceğiz.

Dünya hayatımızı huzura kavuşturacak olan da, ebedî hayatımızda sonsuz saadeti kazandıracak olan da sadece “Allah ve Resûlü'ne” icabettir.

¹ Enfâl, 8/24.

EMİN OLMADAN MÜMİN OLUNMUYOR

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) risâlet ile görevlendirilmeden önceki **"el-emin"** unvanını bilmeyenimiz yoktur.

Yalan söylemez, emanete ihanet etmez, verdiği sözde durur, kötü konuşmaz, kalp kırmaz, elinden ve dilinden zarar gelmez vb. vasıfları da hepimizin bildiği vasıflardandır.

Cenab-ı Hakk'ın "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol." fermanına muhatap olan ve bu fermanın ihtiva ettiği mananın karşısında ihtiyarladığını ifade eden Efendimiz (s.a.s.), olması gereken bütün vasıfları üzerinde taşıyordu. Taşıdığı vasıfların ümmeti tarafından da taşınmasını tavsiye ediyordu. Hiç şüphesiz "emanete sadakat, güvenilir olma" vasıfları onun ölümsüz davasının başarıyla neticelenmesinde en önemli amillerden olmuştur.

"Resûle itaat eden Allah'a itaat etmiştir." ilahi düsturuna göre yaşayan ya da yaşaması gereken müminlerin, o yüce Nebi'nin ümmetinin yani bizlerin işlerinde, yaşayışımızda,

alışverişimizde, sosyal ilişkilerimizde “emanete riayet, emin olma” vasfıyla bezenmemiz gerekmektedir.

İnsanda (Müslüman’da) hiç olmaması gereken iki özelliğin yalan ve hıyanet olduğunu yüce Nebimizin mübarek ifadelerinden öğreniyoruz.

Allah’ın, “mümin; emniyet veren, vaadine güvenilen” isminin tecelligâhı olan Müslüman; “Allah’ın ahlakıyla ahlaklanın.” emrine muhatap olan Müslüman, elbette yalandan, hileden, ikiyüzlülüktен velhasıl güven zedeleyecek her türlü söz ve eylemden uzak durmak zorundadır.

“Mümin, insanların emin olduğu kimsedir.”

“Bir kimsenin kalbi diliyle, dili de kalbiyle beraber olmadıkça; sözü işine aykırı olduğu müddetçe; komşusu iyiliğinden emin olmadıkça mümin olmaz.”

“Müminde her kötü haslet bulunsa bile yalancılık ve hıyanet bulunmaz.” gibi nebevi ölçü ve uyarılara rağmen emin olma konusundaki duyarsızlığımız dikkat çekicidir.

Kendi mantık dünyamızda yalanı, gıybeti, suizannı, sözde durmamayı ve daha nice “emin” vasfına aykırı söz ve eylemi mazur ve masum gösterecek bahaneler bulmuşuz.

Mesela yalanı sınıflandırmışız;

- Durumu kurtarmak için söylenen yalanlar
- Zarara uğramamak için söylenen yalanlar
- İş icabı söylenen yalanlar vs.

Atı eliyle çağırıp da yanına geldiğinde ona bir şey vermeyen kişiden “Atı kandıran bizi de kandırır.” diyerek hadis öğrenmeyi terk eden anlayışın takipçileri olmak durumunda kalan bizler, çok şey kaybettik değerlerimizden.

Bir gün bir hanım “Gel sana bir şey vereceğim.” diyerek çocuğunu yanına çağırıyor. Efendimiz (s.a.s.) “Ne vereceksin?” buyurunca “Bir hurma vereceğim Ya Resûlallah” cevabını veriyor. Efendimiz “Dikkat et, şayet bir şey vermezsen sana tam bir yalan yazılır.” diye buyuruyor.

Söylenen sözlerin tesirsiz olmasını, güneş gibi parlayan hakikatler bile ifade edilse ciddiye alınmamasını bir de bu gözle değerlendirmeliyiz.

Koşturuyoruz, çalışıyoruz hamdolsun.

“Emin” vasfımızın yıpranmasına, zarar görmesine fırsat vermeden...

Anlattığımız değerleri temsil ettiğimiz görüldükçe tebliğimiz kolaylaşacak ve Rabbimizin inayeti bizimle olacaktır...

BİR MAZERETİMİZ OLMALI

Habeşistan'a hicret hazırlığı yapılırken o zaman henüz müşrik olan Ömer b. Hattab'ın Müslüman bir akrabasıyla bir diyalog yaşadığı anlatılır. Müslüman olan zat Ömer'le konuşmasını evde eşine anlatırken; "Sanki Ömer'de yumuşama alametleri var." der. Eşi, "Ömer'in eşiği Müslüman olsa da, ondan bir şey olmaz." şeklinde mukabele eder.

Yıllar geçer, Ömer Müslüman olur...

Hazreti Ömer olur...

Ömer radiyallahu anh olur...

Ömer denilince akla adalet, adalet denilince de akla Ömer gelir...

Halife olur; "Yanlışımı görürseniz beni kılıçlarınızla düzeltin." der.

"Ondan bir şey olmaz."

"Ne anlatırsan anlat, ona fayda vermez."

"Boş yere yorulma."

Ve benzeri cümleleri hem söyleriz hem işitiriz.

Ümidimizin tükendiği olur.

Gayemizi unuttuğumuz, dünyada niçin bulunduğumuzu ihmal ettiğimiz anlarımız olur.

Şartları ileri sürdüğümüz, yılgınlık gösterdiğimiz zamanlar olur.

“Bizim vazifemiz seferdir, zafer Allah’ın takdirindedir.” prensibini görmezden geldiğimiz olur.

Kazmayla, çekiçle bile zor kırılabilen buzların bir gün esen bir lodosla yumuşacık olduğunu görüp de düşünmediğimiz olur.

Rabbimize takdim edebileceğimiz ya bir gayretimiz ya da bir mazeretimiz olmalı. Nuh’un (a.s.) dediği gibi;

“Rabbim, ben onları gece çağırdım gündüz çağırdım; açık çağırdım gizli çağırdım. Benim çağrım onları daha da uzaklaştırdı.”¹

Mazeret beyanından sonra; “Yeryüzünde bir tane kâfir bırakma.” diye dua edince tek bir münkir kalmayınca kadar sular yükselmişti...

Bıkkınlık olmamalı...

Yılgınlık olmamalı...

İsrailoğullarından cumartesi yasağını ihlal edip günaha dalanları uyaran ıslah ehlini ve “bana ne”, “adam sende...” diyen nemelazımcı taifeyi şöyle anlatır Rabbimiz: “İçlerinden bir topluluk, ‘Allah’ın helak edeceği yahut şiddetli bir azap ile cezalandıracağı kimselere ne diye öğüt veriyorsunuz

¹ Nûh, 71/5-10.

sanki!’ deyince onlar (ıslah etmeye çalışanlar) ‘Rabbimiz katında bir mazeretimiz olsun diye, bir de sakınıp çekinirler ümidiyle.’ şeklinde cevap verdiler.”²

Rabbimiz katında bir mazeretimiz olsun diye...

Ben gittim onlar gelmedi.

Ben söyledim onlar dinlemedi.

Ben çağırdım onlar icabet etmedi.

Hani biz “Çıkmamış candan ümit kesilmez.” deriz ya!

Belki de sakınırlar...

Dinlerler...

İcabet ederler...

Kalplere hükmeden Allah’tır.

Merhamet rüzgârlarını estirip, kalpleri yumuşatmaya gücü yeten Allah’tır.

Bizim kendi hesabımıza ya bir şahit yahut bir mazeretimiz olmalı.

² A’râf, 7/164.

CENNETE İNSAN GİDER

İnsanlar kitaplarda yazılı olanı uygulayabilmek için bir rehber ihtiyacı duyarlar. Peygamberlerin gönderilme hikmetlerinden biri de budur. “Nasıl yaşanacağını yaşayarak gösteren örnekler olmak.”

Bu hakikat dini yaşama ve anlatma iddiasında olan herkesin üzerine büyük bir sorumluluk yükler.

Bendeki bir güzelliği görüp güzelle tanışan insanlara şahit olmanın büyük sevinci yanında, bendeki yanlış görüp güzelden uzaklaşan insanlara rastlamanın endişesi de olmalıdır.

Hacı Bayram sohbetlerimden birinde Cem Karaca'nın çocukluk yıllarına dair bir anısını anlatmışım.

Bir mübarek gecede babası henüz orta ikinci sınıfta olan küçük Cem'i camiye götürmüş, Cem kırılan ayağı alçıdan yeni çıktığı için ayaklarını kibleye doğru uzatmak zorunda kalmış. Devamını kendisi şöyle anlatıyor: “Ben gözlerimi yummuş âdeta bulutlar üstünde uçuyorken omuzuma sert

bir tokat indi. ‘Toparla ayaklarını, camide böyle oturulmaz.’ Bu tokat beni camiden 35 sene uzaklaştırdı.”

Arkadaşlar yaklaşık 4 dakikalık bu bölümü sosyal medya hesabımda paylaştılar. Milyonlarca izlendi. Ama beni daha çok videonun altına yazılan yüzlerce yorum etkiledi.

Anlattığım olaya benzer ne kadar çok hadise yaşanmış...

Gördüğü bir kabalıktan; duyduğu bir çirkin sözden dolayı ibadete, manevi değerlere, camiye, cemaate mesafe koyanlar meğer ne kadar çokmuş.

Arkadaşlar bazen, “Meyhanede, gazinoda çok daha fazla hakarete maruz kalıyorlar, hiç oralardan uzaklaşmıyorlar.” diye itiraz ediyor. Ben katılmıyorum. Caminin önünde bin şeytan insanı camiden uzaklaştırmaya çalışıyorsa meyhanenin önünde bin şeytan meyhaneye davet ediyor.

“Ey Ali, senin vesilenle bir kişinin hidayet bulması dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır.” buyuran Hz. Peygamber’dir (s.a.s.).

Bazen bir bakış, bazen bir selam, bazen bir dokunuş bir gönlün hidayete açılmasına sebep olabilir.

“Kardeşinin yüzüne tebessümle bakmak bile olsa hiçbir iyiliği küçük görme.” buyuran da Efendimiz’dir (s.a.s.).

Hiç kimse Hak’tan hakikatten uzaklaşmasına bizi bahane edememelidir.

Hiç kimse bizim için “Namaz kılıyor ama...” şeklinde başlayan cümleler kuramamalıdır.

Aslolan insandır.

Cennete veya cehenneme gidecek olan insandır.

Binalar, eşyalar, camiler, kurslar, sıralar, masalar vs. cennet ya da cehenneme gidemezler.

Hız. Peygamber (s.a.s.) Kâbe'ye hitaben: "Ey Kâbe, ne büyüksün, ne büyük saygınlığın var! Ne hoşsun, ne hoş kokun var! Allah'a yemin ederim ki, Bir müminin saygınlığı O'nun katında senden daha büyüktür." buyurmuşlardır.

Kâbe insan içindir, insanı tevhide çağırarak içindir.

Camiler Kâbe'nin şubeleridir ve insanı Rabbine çağırırlar.

Dünya insan içindir. Yaşaması ve ahireti kazanması içindir.

ÖLÜDEN DİRİYİ ÇIKARTAN ALLAH'TIR

Önceki yıl Konya'da bir hafızlık icazet törenine davet edilmiştim. Vazifemiz gereği icazet törenlerine çok katılıyoruz.

Ama bu seferki farklıydı...

Tören yeri kapalı cezaevi, belgesini alacak hafız da bir mahkûm.

Arkadaşlarımız hizmet etme imkânı buldukları yerlerde öyle güzel işlere imza atıyor ki.

Rabbim kabul buyursun.

Uyuşturucu bağımlısı bir genç: Abdulkadir.

Cezaevine düşmüş. Kullandığı zehrin etkisiyle eli yüzü perişan.

Cezaevinde vaiz olarak görev yapan Mehmet Hoca-mız Abdulkadir'e el uzatmış. Abdulkadir uzatılan eli sımsıkı tutmuş ve karşımızda; yüzünde sakalı, sırtında cübbesi,

başında sarığıyla pırıl pırıl bir hafız. Âdeta yıllardır mihrapta olan bir hocamız.

“Allah, ölüden diriye çıkarır, diriden de ölüyü.”

Ebû Cehil ömrünü Peygamber Efendimiz’in (s.a.s.) karşısında ve ona düşmanlıkla çürütmüş, bir müşrik olarak da ölmüştür.

Oğlu İkrime, babasının yolunda uzun süre yürümüş, Mekke’nin fethinden sonra Yemen’e kaçmış, sonra gelmiş Müslüman olmuş ve “Ya Resûlallah! Bu zamana kadar aleyhinde gösterdiğim gayretin iki katını senin yolunda göstereceğim.” demiştir.

Allah diriden ölüyü, ölüden diriye çıkartır.

İçlerini öfkeyle doldurmuş, ağızlarından, klavye ve kalemlemlerinden nefret dökülenler için de yapacak bir şeylerimiz olmalı...

Mehmet Hoca’nın el uzatıp kurtulmasına vesile olduğu gibi Abdulkadir’in...

“Gevşemeyin, üzölmeyin, inanıyorsanız en üstün sizsiniz.” buyurur Rabbimiz.

PATRON YOK

Hizmet içi eğitim seminerlerinden birinde, verilen arada sahadan gelen arkadaşlarımızla sohbet ediyorduk. Bir hocamız, gruplar oluşturdıklarını, belli günlerde esnaf ziyareti yaptıklarını anlatırken;

“Hocam, bugünlerde iş yerine girdikten sonra en sık duyduğumuz cümlelerden biri ‘Patron yok, patron burada değil.’ cümlesi” dedi. Yani arkadaşlarımızın para toplamak için ziyarete geldiğini zannediyorlardı.

Yıllar öncesine gittim. Malatya Doğanşehir ilçesine müftü olarak atanmıştım. Göreve başladıktan birkaç ay sonra Ramazan ayında teravih namazından sonra ilçedeki kahve/kıraathaneleri gezip Ramazan ayını tebrik etmeye karar verdik. İlçe merkezinde görev yapan arkadaşlarımla beraber her gün birkaç kahveye uğruyorduk.

Bir akşam ziyaret ettiğimiz kiraathaneden tam ayrılmak üzere iken kiraathane sahibi o zaman en büyük banknot olan 10 bin lirayı önüme koydu. Ben şaşkın bir hâlde “Ne bu?” diye sordum. “Para toplamıyor musunuz hocam?” dedi.

Çok üzıldüm...

Kıraathane sahibi bu hareketiyle “Hocalar beni ziyarete gelirlerse para toplamak için gelirler. Başka ne amaçları olsun. Beni ne yapsınlar!” diyordu sanki.

Peygamber Efendimiz’in (s.a.s.) Kâbe’ye hitabı yansımış rivayetlere:

“Ey Kâbe, ne hoşsun, ne güzel kokun var! Ne büyüksün, ne büyük saygınlığın var! Canımı kudretinde tutan Allah’a yemin ederim ki, bir müminin O’nun katındaki saygınlığı senden daha büyüktür!”

“Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen.”

(Ey insan evladı! Kendine saygıyla/hürmetle yaklaş; çünkü sen kâinatta yaratılmışların özü/göz bebeği olan insansın.)

En büyük yatırım insana yapılmalı...

Bir insanın imanla, İslam ile imarının, binlerce binanın, şehrin hatta dünyanın maddi imarından daha kıymetli olduğu bilinmeli...

Hayber’in fethi esnasında Hz. Peygamber’in (s.a.s.) Hz. Ali’ye “Ali, senin vasıtanla bir kişinin Müslüman olması dünya ve içindeki; güneşin üzerine doğup battığı her şeyden daha hayırlıdır.” buyurduğunu biliyoruz.

Din hizmeti sunan kişileri görünce insanların aklına iman, İslam, Kur’an, peygamber, iffet, hayâ, ahlak, edep vb. gelmeli...

Elbette yapılması gereken işler var.

Bitmesi gereken inşaatlar var...

Hasta olduğunda ziyaretine vardığım, düştüğünde kaldırdığım, dar gününde yanında olduğum, yakınıni kaybettiğinde bütün hasbiliğimle koşturduğum, komşum, dostum, cemaatim kendisi gelsin. “Hocam üzerime düşen bir vazife var mı?” desin.

Asıl olan insandır...

Camiler, Kur'an Kursları, hizmet binaları cennete veya cehenneme gitmezler. Ancak buralardan geçen insanlar ebedî âlemde mükâfat veya cezayla karşılaşır...

“Hacılara su verme ve Mescid-i Haram'ın imar ve bakım işini (üstelenen kimseyi) Allah'a ve ahiret gününe inanıp Allah yolunda cihad eden kimseyle bir mi tutuyorsunuz? Bunlar Allah katında bir değildirler...”¹

¹ Tevbe, 9/19.

GÖNÜL BAHÇESİNE GİREBİLMEK

Tebessüm sadakadır. En zor şartlarda bile yüzünden te-
bessüm eksik olmayan Muhammed Mustafa'nın (s.a.s.) üm-
metiyiz.

Dindar ve ahlaklı olmayı asık suratlı olmak zannettiğimiz
olur bazen. Gülümsememek, çatık kaşlı olmak kemal alame-
tidir sanki.

Hâlbuki tebessüm nice kapalı kapıların açılmasına; nice
katı kalplerin yumuşamasına sebep olabilir.

Akabe Biatı'ndan sonra Peygamber Efendimiz (s.a.s.),
Mus'ab b. Umeyr'i (r.a.) Yesrib'e muallim, davetçi olarak
göndermişti. Mus'ab, güzel sureti ve siretiyle çalmadık kapı,
ulaşmadık bir Yesribli bırakmamak için gayret ediyordu.

Medineli olan Es'ad b. Zürrâre (r.a.) ile birlikte bir gün bir
gruba İslam'ı anlatırken Abdüleşheloğullarının lideri Sa'd b.
Muâz, Üseyd b. Huda'ir'a: "Git şunları aramızdan çıkar.
Gelmiş zayıf olanlarımızın aklını çelip, dinlerini değiştirme-
ye çalışıyorlar." demişti.

Üseyd, Mus'ab b. Umeyr'in bulunduğu yere yalındılıç gelmiş ve topraklarını terk etmesini istemişti. Mus'ab (r.a.) yüzünden eksik olmayan tebessüm ve tatlı bir üslupla: "Buyur, biraz beni dinle. Hoşuna gitmezse hemen burayı terk ederim." demişti. Üseyd: "Doğru söylüyorsun." dedi ve oturdu. O oturuşun kalkışı farklı oldu. Müşrik olarak oturdu, Müslüman olarak kalktı.

Söz ola kese savaşı,
Söz ola kestire başı,
Söz ola ağulu aşı,
Yağ ile bal ede bir söz.

Güler yüzlü olmak ne güzel!

Tatlı dilli olmak ne güzel!

Seni öldürmeye gelenin hidayetine, kurtuluşuna vesile olmak ne güzel!

Dindar olmak; dar olmak, daraltmak değil herhâlde.

Dindar olmak, merhametli olmaktır.

Dindar olmak, muhabbetli olmaktır.

Dindar olmak, sana tahammül edemeyenleri bile rahmetle buluşturmaya çalışmaktır.

Uhud'da Efendimiz'in (s.a.s.) mübarek vücudunu ortadan kaldırmak isteyen müşriklerin saldırısıyla miğfer yanağına batmış, dişi kırılmış, ağzından kan akarken şöyle dua ettiği duyuluyordu:

"Allah'ım kavmimi bağışla! Zira onlar bilmiyorlar!"

SARP YOKUŞU AŞMAK

Vermek insana zor gelir. Hemen herkes vermenin, yardımsever olmanın, muhtaçlara yardım etmenin faziletli bir davranış olduğunu kabul eder. Hatta sık sık bu tür davranışların güzelliğinden bahseder. İbrahim b. Ethem'e sürekli cömertlikten bahseden bir adam gelerek kendisine nasihat etmesini ister. İbrahim b. Ethem: "Açığı kapat, kapalıyı aç." der. Nasihat isteyen adam bu nasihatten bir şey anlamadığını söyleyince İbrahim b. Ethem ne demek istediğini açıklar:

"Sürekli cömertlikten, yardım etmenin faziletinden bahseden ağzını kapat. Hiç açılmayan keseni de aç."

Evet, aslolan konuşmak değil, yapmaktır. Yapmak konuşmaktan zordur hâliyle. Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz (c.c.) vermeyi, yetime-yoksula yardım etmeyi sarp yokuşu aşmaya benzetir:

"Biz insana iki göz, bir dil, iki dudak vermedik mi? Ve ona iki yol göstermedik mi? Fakat o, sarp yokuşu aşamadı. O sarp yokuş nedir bilir misin? Köle azat etmektir. Veya bir kıtlık gününde yakını olan bir yetimi yahut aç açık bir yoksulu

doyurmaktır. Sonra iman edip birbirlerine sabrı tavsiye edenlerden ve merhameti öğütleyenlerden olmaktadır.”¹

Türkiye Diyanet Vakfımızın İdlib'deki yetim kamplarını ziyaret ettik. Savaşta yetim kalan binlerce çocuğa, büyük çoğunluğu Anadolu'dan olmak üzere sarp yokuşu aşmak isteyen Müslümanların merhamet elini Diyanet Vakfımız ulaştırmaya çalışıyor. Kamplarda elimize, kolumuza, bacağımıza sarılan ve şefkat arayan çocukları görünce dert ettiklerimizin dert olmadığını anlıyor insan...

Yokluk ne demek fark ediyor insan...

Savaş ne demek...

Ev ne demek, eşya ne demek...

En önemlisi vatan ne demek, devlet ne demek...

Vermeyi unutup bencilleşiyor insan. Yalnızca kendisini düşünüyor. Tek gayesi rahat etmek, arzu ve isteklerini tatmin etmek oluyor.

Ramazan günlerinde iftar ettirecek yetim ve yoksulları arayan merhamet yüklü yürekli insanların olduğunu bilmek rahatlatıyor insanı. Oturduğu muhitte sokak sokak, ev ev dolaşarak muhtaç arayan müminler var. Rabbimiz onlardan razı olsun.

“Ben ve yetimi gözeten, parmakların yan yana oluşu gibi cennette yan yanayız.” buyuruyor Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

Sarp yokuşu aşmak ve Hz. Peygamber'e (s.a.s.) komşu olmak ne güzel!

¹ Beled, 90/8-17.

DOSTLUK BİRİKTİRMEK

Arkadaşlarıyla sürekli tartışıp sonra da özür dileyen genç babası bir tavsiyede bulunmuş: “Eline bir tahta al, her tartışıp kötü söz söyleyince tahtaya bir çivi çak. Özür dileyince de çıktığın çiviye sök. Bir ay sonra yeniden konuşalım.”

Baba bir ay sonra oğlundan tahtayı istemiş. Tahta yeni sürülmüş tarla gibi olmuş. Her tarafı çivi izleri ile doluymuş. Baba nasihatini tamamlamış. “Evladım her ne kadar özür dilemek erdemli bir davranış olsa da aslolan kırıp incitme-mektir. Özür dilemek çiviye tahtadan sökmek gibidir. Çivi çıkar ancak izi kalır. En iyisi çiviye hiç çakmamaktır.”

İnsanların gönlünde güzel bir yer edinmek, sevgiyle anılmak Rabbimizin bize en büyük lütuflarından olmalı...

Çünkü hayırla yâd edilmeye, dua almaya vesile oluyor.

Eşi vefat eden bir dostumuz cenaze yakanırken: “Suyunu fazla sıcak yapmayın, rahatsız olmasın.” diye tembihliyor yıkayanları.

Ruhun çekildiği cansız beden bile rahatsız olmamasını düşündüren ne güzel bir sevgi bu!..

Nasıl bir kişiydi? Sorusuna, “Oturduğu muhitte, köyde hastaları, yaşlıları, yalnızları takip eder, her sofraya yetişirdi.” cevabını alıyoruz.

Diğerkâm olmak...

Fakir, muhtaç, hasta ve yaşlıları düşünmek...

Başkası için yaşamak...

Modern zamanların sloganı:

“Kendin için yaşa!”

İnsanı yalnızlaştırıyor...

Daha da kötüsü, rahmetle anılmayı, dua almayı engelliyor!

Sevgi ekmek lazım...

Emek vermek lazım...

Ekilen sevgi tohumları, vefa çiçekleri açar, dua meyveleri verir bir gün!

Evde geçmiş günlerden konuşuyoruz:

Ne güzel insanlarla karşılaşmışız, ne güzel dostluklar biriktirmişiz, ne güzel dostlarımız olmuş.

Aradaki yanlışlar, kabalıklar, yanlış ve kaba insanlar hatırlanmıyor bile.

Daha doğrusu hatırlanmak istenmiyor.

Sevgi ekmek lazım...

Dost biriktirmek lazım...

Dua almak lazım...

İnanıp, güzel işler yapmak lazım...

“İman edip salih ameller işleyenler için Rahman (gönüllerle) sevgi yerleştirecektir.”¹

¹ Meryem, 19/96.

ALİ HOCA

Zaman zaman yapmaya çalıştığım cami ziyaretlerinin birinde tanıdım onu. Yatsı namazını eda ettikten sonra Aşr-ı Şerif'i, caminin müezzini olarak o okumuştı. İçimden: "Hocamızı keşke değerlendiresek." diye geçirmiştım.

Sonraki günlerde Rabbim bir imkân verse de arkadaşımızı başka bir görevde değerlendirebilsek keşke deyip durdum.

Ve Rabbim imkân verdi.

Müftülüğümüzün şehrin merkezî yerinde yayın satış bürosu vardı. Oradaki arkadaşımız ayrılınca hemen aklıma o geldi. Kendisiyle de konuşarak büroda görevlendirdik.

Demek ki her arkadaşımızı fitrat ve kabiliyetine uygun yerde değerlendirmek lazımmiş. Kısa sürede işi kavradı. Büroyu derleyip topladı.

Bünyesi çok zayıftı. Her gördüğümde şakalaşırdım: "Biraz yemek ye; yoksa seni rüzgâr uçuracak." derdim. Hep gülerdi.

Yüzünden tebessümün eksik olduğu hiçbir görüntüsü gelmiyor gözümün önüne.

Babası korona virüse yakalanmış. Onu hastanede ziyaret edip eve döndükten sonra ölüm meleğiyle karşılaşmış.

Mekânı cennet, makamı âli olsun...

Ölüm sadece hastalıkla gelecek zannediyoruz bazen.

Virüs bulaşmazsa ölmeyiz sanıyoruz.

“Süresi dolunca Allah hiç kimseyi geciktirmez.”¹ hakikatini göz ardı ediyoruz.

Güzel yaşamak lazım...

Kırmadan, incitmeden, hak yemeden, hakka girmeden...

İzah etmekte zorlanacağımız görüntülerle Allah'ın huzuruna çıkmamak lazım. Taşımakta zorlanacağımız yükleri yüklenmemek lazım...

“Nereden kazandın, nereye harcadın?” hesabını vermeden bir adım bile atamayacağımız bir gün var önümüzde...

Likaullah var...

Allah'ın huzuruna çıkma günü...

Hesap verme günü...

“Yer yarılısaydı içine geçseydim.” dememek; “Keşke toprak olsaydım!”² pişmanlığını yaşamamak için çaba göstermek lazım.

“Korku ve ümit içinde Rabbine ibadet ve dua etmek üzere yanları yataklardan uzaklaşır, kendilerine verdiğimiz

¹ Münâfikûn, 63/11.

² Nebe, 78/40.

rızıklardan Allah için harcarlar. Yaptıklarına karşılık onlar için göz aydınlığı olacak nelerin saklandığını kimse bilemez.”³

Hayal kurun...

Grup grup cennete doğru gidiyoruz. Kapılar açılıyor. Melekler karşılıyor. Hem de tanıdık bir cümleyle.

“Selamünaleyküm”

“Ne güzel yaşadınız. Bu güzel yaşantınızın mükâfatı olarak buyurun ebedi cennete!”⁴

Rabbim hep güzel yaşamayı nasip etsin.

Akıbetimizi de güzel eylesin.

Başlarken mütebessim çehresiyle Ali Hoca’dan bahsettim size.

Onu da bizi de cennetinde buluştursun.

³ Secde, 32/16-17.

⁴ Zümer, 39/73.

MUS'ABLARIN YOLUNDA

Birinci Akabe Biatı'ndan sonra Yesrib'den gelen Müslümanlar, kendilerine İslam'ı öğretecek bir muallim istediler. Hz. Peygamber (s.a.s.) Mus'ab b. Umeyr'i onlarla birlikte Yesrib'e gönderdi.

Hz. Peygamber (s.a.s.) teşrif etmediği için henüz Yesrib ismiyle bilinen Medine'de, Mus'ab'ın gelişinden yaklaşık bir yıl sonra İslam'ın konuşulmadığı ev kalmamıştı.

Güler yüzü, tatlı diliyle her fırsatı değerlendiriyor; yanına tartışmak ya da onu topraklarından çıkarmak için gelenler Müslüman olarak ayrılıyorlardı. Tam anlamıyla “Seni öldürmeye gelen sende dirilsin.” cümlesindeki mana tecelli ediyordu.

Hâlbuki Mus'ab b. Umeyr'in davetçi olarak Yesrib'e gönderildiği yıllarda henüz Kur'an-ı Kerim'in yarısı bile nazil olmamıştı. Mus'ab'ın elinde insanlara dağıtabileceği, İslam'ı anlatan kitaplar, dergiler, gazeteler, cd'ler vs. yoktu. Mus'ab'ın gün boyu yayın yapan radyoları, televizyonları, internet imkânları, sosyal medya araçları da yoktu.

Bir Mus'ab vardı, bir de imanı...

İmanla mutmain bir kalbe sahip bünyeden ne güzellikler sâdır oluyordu!

Bugün olsaydı Mus'ab (r.a.) yalnızca Medine'nin değil, dünyanın bütün şehirlerinde İslam'ın konuşulmadığı ev kalmazdı herhâlde.

Elindeki sosyal medya imkânlarını yediği yemeği, giydiği elbiseyi, bindiği arabayı, birlikte resim çektiği şöhretliyi paylaşmak için değil; Rabbini, ahireti, hesabı hatırlatan bir söz, bir yazı, bir güzel örnek için kullanırdı herhâlde.

Aramızda olsaydı anne babasının olanca zenginliğini terk edip kuru ekmekle yetindiği günlerde yaptığını yapar, hayatını pahalı mekânlarda, pahalı yemeklerin peşinde telef etmezdi herhâlde.

Gelseydi yanımıza, “Ben Uhud'da şehit olunca üzerimdeki elbisem vücudumun tamamını örtmeye yetmedi. Elbisemden açık kalan kısımlarımı otlarla örtmüşlerdi, bu durum benim şeref ve itibarımı azaltmadı. Şimdi öyle izzet ve ikram görüyorum ki anlatamam. Yığıp biriktirmek için uğraşmayın, cenneti kazanmaya bakın.” derdi herhâlde...

Uhud'da şehit olunca, o ve onun gibiler hakkında “Müminlerden öyle baba yiğitler var ki, Allah'a verdikleri söze sadık kaldılar. Bir kısmı adağını yerine getirdi, bir kısmı da (sırasını) beklemektedir. Allah'a verdikleri sözü asla değiştirmediler.”¹ ayeti nazil olmuştu.

Mus'abların yolundan gitmek, Mus'ab olmak, Mus'abları çoğaltmak duasıyla...

¹ Ahzâb, 33/23.

TAŞTAN DAHA KATI

Yıllar önceydi, bir konferanstaydık. Kürsüdeki hatip heyecanla konuşuyordu. Aklımda kaldığı kadarıyla da güzel şeyler anlatıyordu. Ön sırada dikkatle takip ediyordum. Yanımda oturan önemli bir makam sahibi kişi ağzında bir şeyler mırıldandı. Anlayamadığım için eğildim, kulağımı ona doğru yaklaştırdım.

“Çok sıkıcı” dedi.

Öfleyip püfledi...

“Allah Allah” dedim kendi kendime. Güzel konuşuyor, aralıklarla ayetler hadisler okuyor.

“Neden sıkıldı ki acaba?” diye düşündüm.

Sonraki günlerde aramızda geçen diyalogun sebebini merak edip durdum.

İzledim...

Kendi değerlerinden kopmuştu.

Haram-helal hassasiyeti azalmıştı.

“Eyvah!” dedim. “Demek ki kalp böyle katılaşıyor.”

Demek ki bunun için Rabbimiz katı kalp için “taştan daha da sert” diyor:

“Bütün bunlardan sonra, (Ey İsrailoğulları) kalpleriniz yine kaskatı kesilip taş gibi oldu, hatta daha da sert. (Taşlar, kayalar bile, sizin şu duyarsız kalplerinizin yanında yumuşacık kalır.) Çünkü öğle taşlar var ki, içerisinden ırmaklar kaynar; öyleleri de var ki çatlayıp yarılr da bağrından pınarlar fışkırır; yine öyleleri de vardır ki Allah korkusuyla yuvarlanıp aşağılara düşer. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.”¹

“O hâlde ey inkârcılar! Akılsız şuursuz dediğiniz taşlar, ağaçlar, kuşlar bile Allah Teâlâ’nın kanunlarına kayıtsız şartsız boyun eğerken akıl ve irade sahibi olan sizler, sonsuz merhamet ve şefkati ile sizi yoktan var eden ve yaratılmışlar içinde en şerefli makama yücelten Rabbinize karşı nasıl olur da nankörlük eder, emirlerine başkaldırırsınız?”

Kalplerin katılaşması yalnızca İsrailoğullarına mahsus bir durum değil elbette...

Zikirden uzak kaldıkça kalp, katılaşıyor.

Bu her zaman ve her durumda böyle...

“Yaptığı güzel davranışlar sayesinde Allah tarafından gönlü İslam’a açılan ve böylece Rabbinden bir nur ile yolunu aydınlatan kimse (gönlünü her türlü güzelliğe kapamış bir inatçı ile aynı olabilir mi? O hâlde Allah’ın zikrine (Kur’an ayetlerine) karşı kalpleri katılaşmış olanların vay hâline! İşte onlar apaçık bir sapkınlık içindeler.”²

Hepimiz kendimizi yoklamalıyız...

¹ Bakara, 2/74.

² Zümer, 39/22.

Nasihatten rahatsız oluyor muyuz?

Bize biraz daha dikkatli olmamız, haram-helal hassasiyetini kaybetmememiz gerektiğini söyleyenler olursa canım sıkılıyor mu?

Bulunduğumuz ortamda biri Allah'tan, peygamberden, kitaptan bahsedince; "Yine vaaza başlama." diyor muyuz?

Ya da Kitaptan ayetler okununca şöyle oluyor mu?

"Allah, sözlerin en güzeli olan bu Kur'an ayetlerini, kendi içinde tutarlı, tekrarlayan mükemmel bir kitap hâlinde indirmiştir. Rablerine saygı duyanların (azap ayetlerini okuyunca) ondan tüyleri ürperir; sonra (rahmet ayetlerine gelince) Allah'ın zikrine karşı tenleri yumuşar, gönülleri sakinleşir. İşte Allah'ın yolu budur. (Gerçeğe ulaşmak) isteyen bu yola iletir. Allah (kendi tercihindен dolayı) kimi saptırmışsa hiç kimse onu doğru yola iletemez."³

Uyarılınca tüylerimiz ürperiyor; müjdelence tenlerimiz yumuşuyor, gönüllerimiz sakinleşiyorsa kitabın tarifine uyuyoruz demektir...

Rahatsız oluyorsak, kalp katılaşmaya başlamış demektir...

Hemen tedbir almalı...

Zikirle...Kur'an'la, öğütlerle, kitapla...

³ Zümer, 39/23.

YUNUS (A.S.) GİBİ

Yunus (a.s.), Yakup'un (a.s.) torunlarındandı.

Yüzbini aşkın nüfusu olan Ninova şehrine peygamber olarak gönderilmişti.

Yıllarca süren davet ve tebliğine sadece iki kişinin icabet ettiği rivayet edilmektedir.

Onca çabasına rağmen şehir halkının vurdumduymazlığı Yunus'u (a.s.) öfkelendirmiş ve Rabbinden izinsiz olarak şehri terketmesine sebep olmuştu.

Yunus (a.s.) şehri terkettikten sonra bir gemiye binmiş; fırtınalı bir günde batma tehlikesi geçiren geminin ağırlığının azaltılması gerekmiş ve bu amaçla çekilen kura kendisine isabet etmişti. Atıldığı denizde Rabbinden izinsiz olarak şehri terkettiği için kendisini kınarken balık tarafından yutulmuştu. Karanlıklar içinde iltica edilecek tek yere, Rabbine iltica edip şöyle haykırmıştı: "La ilahe illa ente, sübhaneke,

inni küntü mine'z zalimin: Senden başka ilah yoktur. Sen eksiklerden uzaksın, yücesin. Ben zalimlerden oldum.”¹

Olmazları öldüren, olmasını istediği bir şeye “Ol” deyince öldurma kudretine sahip olan Allah’tır (c.c.). Olmayacak şey olmuş ve Yunus (a.s.) balığın karnından sağ olarak kurtulmuştu. Rabbimiz Yunus’un (a.s.) balığın karnından sağ olarak kurtulmasını anlatırken “Eğer tespih edenlerden olmasaydı, yeniden diriltilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı.”² buyurmaktadır.

Davet sabır gerektirir.

Kalpleri elinde tutan Allah’tır.

Ve Rabbimiz sabırla davet etmeye devam etmeyi emretmektedir: “Sen Rabbinin hükmünü sabırla bekle balık sahibi (Yunus) gibi olma...”³

Sabırla davet ve tebliğin sonu mutlaka hayırdır:

Ya Yunus’u (a.s.) kavmi gibi iman etmek nasip olur; “Yunus’un kavmi (azap henüz inmeden önce) inanınca, dünya hayatında onlardan rezillik azabını kaldırmış ve onları bir süre daha yaşatmıştık.”⁴ Soğuk kış günlerinde kazmayla, keserle kırılmayan buzlar esen ılık bir rüzgârla, lodosla kolayca eriyiverir. “Allah’ın yardımı ve fetih geldiğinde, insanları gruplar hâlinde Allah’ın dinine girerken görürsün...”⁵

Ya da onca davetin, onca emeğin sonunda karşılık bulamayınca Allah (c.c.) Nuh’a (a.s.) icabet ettiği gibi dualara

¹ Enbiyâ, 21/87.

² Sâffât, 37/143-144.

³ Kalem, 68/48.

⁴ Yûnus, 10/98.

⁵ Nasr, 110/1-2.

icabet eder: “Nuh ‘ey Rabbim!’ diye yalvardı. Yeryüzünde bir tek kâfir bile bırakma, çünkü onları bırakırsan senin kullarını saptırır, ancak günahkâr ve inkârcı bir nesil yetiştirirler.”⁶

Ve yeryüzünde Nuh (a.s.)’ın inkarcı oğlu dahil tek bir kafir kalmaz...

“Vazifemiz seferdir, zafer Allah’ın takdirindedir.”

Ses bir gün yankılanır...

Yunus (a.s.) gibi hatamızı anlayıp istiğfar etmemiz gerekir. Birbirimize hakkı ve sabrı tavsiye etmemiz gerekir.

İlkbaharda küçük, aciz tohumları kara toprağa gömüp Rabbimize emanet ettiğimiz gibi, kelimeleri, cümleleri de güzel bir üslupla sarf edip Rabbimize emanet etmeliyiz.

Konuşmalarla ektiğimiz tohumlar önce bizim toprağımızda yeşermeli...

Davet edip icabet beklediğimiz hakikatler önce bize hayat vermeli...

Biz yürüyünce sadakat yürümeli; emanet, ehliyet, adalet yürümeli...

Biz yürüyünce, diğergamlık, fedakârlık yürümeli...

Yaşayan Kur’anlar olmalıyız...

Tıpkı ümmeti olmayı en büyük şeref bildiğimiz Muhammed Mustafa (s.a.s.) gibi.

⁶ Nûh, 71/26, 27.

GECELERİMİZ

Rabbimizin bize lütfettiği sayısız nimetlerden biri de gecedir.

Gece, yorgun bedenlerimiz dinlenir.

Geceler, dinginlik saatleridir.

Geceyi örtü yapan; uykumuzu, sakinleşip dinlenme vesilesi kılan Allah'tır.¹

İnsanoğlunun dünyayı tersine çevirmesinden, dengeyi bozmasından gece de nasibini aldı. İstirahat saatlerinde istirahat edilemez, uyku saatlerinde uyunmaz oldu.

Kur'an-ı Kerim'in üçüncü sırada inen suresi Müzzemmil'in yarından fazlasında gece ibadetinden bahsedilmektedir.

Gecenin ilk saatlerini istirahate ayıramayan günümüz insanı nasıl "gecenin yarısında kalkıp tane tane Kur'an okuyacak?"²

¹ Nebe, 78/9-10.

² Müzzemmil, 73/2-4.

Nasıl “gecenin az bir kısmında uyuyup, seher vakitlerinde Rabbinden bağışlanma dileyen muttakilerden” olacak?³

Hayatımızda, disipline etmemiz gereken en önemli alanlardan biri uyku disiplindir.

Gecenin ilerleyen saatlerine kadar süren sohbetlerde feyz aranmaz.

Gecenin yarısını içi boş televizyon programlarıyla geçirenlerden seherin bereketinden istifade etmesi beklenmez.

Zamanının çoğunu ispatlanmamış dedikodulardan ibaret haberleri sosyal medya mecralarında takip edenden tehecüdün lezzeti sorulmaz.

Hız. Peygamber’in (s.a.s.) tavsiyelerine dikkat etmeden, çok üreteceğim, çok iş yapacağım diye vücudunun ve gecenin hakkını vermeden çalışanlardan sâdır olacak yanlış, doğrulardan daha fazla olabilir.

Rabbimizin bizden istediği, çok yapmak değil; güzel yapmaktır. “Ölümü ve hayatı hangimizin daha güzel işler yaptığını sınamak için yaratan O’ dur.”⁴

Kazandığımız mal çok, helali az ise o mal ateştir.

Tebliğimiz; anlatmamız, yazmamız, konuşmamız çok, temsilimiz az ise o tebliğ sırtımızda ağır bir yük olur.

Marifet çok yapmak değil, doğru ve güzel yapmaktır.

Gün, Hız. Peygamber’in (s.a.s.) yaşadığı gibi yaşanmaya çalışılmalıdır.

Müslüman olarak kendimizi akışa kaptırmamalıyız.

³ Zâriyât, 51/17-18.

⁴ Mülk, 67/2.

Gecelerin, şehirlerin bereketinden istifade edebilecek planlamalar yapmalıyız.

İşlerimiz ne kadar Rabbimizin emrine, Resûlü'nün sünnetine uygun olursa o kadar başarılı ve bereketli olur.

Bu yazıyı şehirlerden istifade eden muttakilerden olma çabamızda, birbirimize duaya vesile olsun diye yazdım.

Rabbim bizi o muttakilerden kılsın...

SU GİBİ AZİZ OL

Büyüklerimiz kendilerine su ikram edilince, içtikten sonra boş bardağı suyu getiren çocuğa verirken “Su gibi aziz ol.” derlerdi.

Herkes anlamından haberdar mıydı bilemiyorum.

Ama su azizdir gerçekten.

Gökten iner.

En sert kayaları delerek yeryüzüne çıkar

Pınar olur, nehir olur, akar. Geçtięi yerlere hayat verir.

 n ne set vurulur, birikir birikir. Bir açık bulup sızar ya da bendini yıkar sel olur akar.

Akışı hayat vermek; duruşu daha g   l  akmak içindir.

Deęirmen taşını çevirir, un elde eder.

Dinamoyu çevirir, enerji olur, elektrik olur.

Su azizdir, izzetlidir, g   d r.

Her hâlükârda faydalıdır.

O olmazsa hayat olmaz.

Rabbimiz her şeyi ondan var etmiştir.¹

İzzet Allah'tandır, Allah'ındır. Aziz olmak isteyen izzeti O'nda aramalıdır. Başka yerde izzet arayanların izzetten mahrum kalacaklarını söyler Rabbimiz.² Mümin, su gibi olmalıdır.

Davetçi, su gibi olmalıdır.

Sürekli hareket hâlinde, etrafını yeşerterek akmalı, koşmalıdır.

Durmak zorunda kalırsa güç biriktirmelidir. Daha güçlü koşmak, daha geniş alanı yeşertmek için.

Suyun içinde, suyun kıymetini bilmeyenler de susuz kalmamalıdır.

Çünkü susuz kalmak ölmektir.

“Sizi, hayat verecek şeylere çağırdıklarında Allah ve Resûlü'ne icabet edin.”³ buyurur Rabbimiz.

Allah ve Resûlü'ne icabet etmemenin susuz kalmak olduğunu, ölmek olduğunu anlatmak da davetçinin işidir.

Su gibi aziz olun.

Su gibi temiz olun.

Su gibi temizleyin.

¹ Enbiyâ, 21/30.

² Nisâ, 4/139.

³ Enfâl, 8/24.



Su gibi mütevazı olun, yukarıda durmayın, toprağa değin.
Hayat verin, yaşatın.

Yerde kalmayın, ağırlıklarınızdan kurtulun, semaya yükselin.

Rabbim su gibi aziz kılsın bizi.

REHAVET

Zor günler geçiriyoruz.

Salgınla sınıanıyoruz.

Hastalarımız var, vefat edenlerimiz var.

Taziye kurup en acılı günümüzde birbirimize yeterince destek bile olamıyoruz.

Rabbimizden niyazımız bizi ve dünyamızı bir an önce bu sıkıntılardan almamız gereken dersleri almış olarak kurtarmasıdır.

Camilerimiz açık hamdolsun ama saf olamıyoruz.

Beytullah bütün azametiyle yerinde ama tavaf edemiyoruz.

Yaşlı eş dost, akrabalarımızı seviyoruz ama ziyaret edip ellerini öpemiyoruz...

Ticareti küçüldüğü, iş yeri kapandığı için işinden olan kardeşlerimiz var.

“Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” düsturuna daha çok dikkat etmeliyiz.

Söyleyecek pek çok şey var ama ben bugün başka bir hususun üzerinde durmak istiyorum.

Koruyucu tedbirlere riayet edebilmek için pek çok yaptığımızdan vazgeçtik. Endişemiz mecburen yapamadıklarımız ya gönüllü terk hâline gelirse...

Yani tedbirler bizde rehavete sebep olursa?

Tebük Seferi esnasında yaşanan bir hadise var:

Ebû Hayseme, sefere çıkma, orduya katılma imkânına sahipken çıkmaz. Ordu Medine’den ayrılır.

Ebû Hayseme hurma bahçesindeki çardağında hazırlanan sofranın başına gelir. Kendi kendine “Ebû Hayseme; Allah’ın Resûlü, O’nun yolunda yakıcı sıcağın altında sefere çıkmışken sana bak. Eşinin yanında, sofranın başında, serin suyunu içeceksin. Yazık sana.” diye söylenir ve “Vallahi Allah’ın Resûlü’ne yetişmedikçe bir yudum su içmeyecek, bir lokma yemeyeceğim.” diyerek yola çıkar.

Resûlullah’ın yanına gelince “Ebû Hayseme, iyi ki geldin, gelmesen helake yaklaşmıştın.” cümlesini duyar.

Sefere çıkma esnasında tembellik edenlere, gevşeklik gösterenlere sarsıcı bir uyarı gelir Rabbimizden,

“Size ne oluyor ki, Allah yolunda sefere çıkın denildiği zaman çakılıp kaldınız yere. Yoksa ahiret karşısında dünya hayatına mı razı oldunuz?”¹

Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma’nın hayat hikâyesini Prof. Dr. Adnan Demircan bir söyleşi üslubunda kitaplaştırmış.

¹ Tevbe, 9/38.

Çok güzel. Ben orada okumuştum. İhsan Süreyya hocamıza Avustralya ziyaretinde hayvanat bahçesinde bir hayvan gösterirler.

Koala, okalıptüs ağacında ağacın yapraklarını yiyerek yaşıyor. Diyor ki hocamız, Japonya başbakanına Avustralya ziyareti esnasında bir koala hediye etmişler. Hayvan Japonya'ya gidince sakinliği kaybolmuş, saldırganlaşmış. Meğerse üzerinde yaşayıp yapraklarını yediği okalıptüs ağacı onu uyuşturuyormuş.

Yaşadığımız salgın sürecinin diğer bütün olumsuzluklarının yanında bizi bekleyen en büyük tehlikelerden biri de bizi rehavete alıştırmasıdır.

Hizmet heyecanımızı canlı tutmak için tedbirler almalıyız.

Bilgi eksiklerimizi tamamlamak için iyi bir okuma, çalışma programı yapabiliriz.

Televizyon, İnternet, fazla uyku, okalıptüs ağacının yapraklarının koalayı uyuşturduğu gibi bizi uyuşturabilir.

Birbirimize hakkı ve sabrı tavsiye etmeyi, teşvik ve duayı ihmal etmemeliyiz.

İMTİHAN

Hep imtihandayız, hayat imtihan. İmtihan araçları farklı:
Bedenimiz, ailemiz, evimiz, malımız, makamımız, itibarımız...

Hep imtihan aracı...

Karun malıyla imtihan edildi, kaybetti.

Bel'am ilmi ile imtihan edildi, kaybetti.

Yusuf (a.s.) Züleyha ile imtihan edildi, kazandı.

Uhud'da okçular ganimetle; aralarından biri hırsızlık yapan Benî Mahzûm kabilesi adaletle; Talut'un Calut'un üzerine giden ordusu nehirle imtihan edildi.

Kazanan da oldu...

Kaybeden de...

İlim/bilgi de imtihan araçlarından biri. Onunla yükselecek mi yoksa dünyaya çakılıp kalacak mı âlim/bilgin.

Deneniyor...

“Ne kadar bilgili!”, “Deniz derya” iltifatları insanı kendisinden geçirebiliyor!

“Ne güzel konuşuyor!”, “Muhteşem bir ses” cümleleri insanın ayağını yerden kesebiliyor! Zor gerçekten.

Bilgiyle yükselip tevazuyu kazanmak...

Manen dereceniz yükselecek ama başınız öne doğru eğilecek.

Makamınız yükselecek ama kalbimiz tir tir titreyecek...

Aman ya Rabbi! Ayağım kaymasın, kalbime ucb, kibir, gurur, enaniyet, riya hastalıkları sirayet etmesin...

İmam-ı Âzam Ebû Hanife, çamurlu yolda yürüyen çocuğa; “Aman yavrum düşmeyesin.” deyince çocuk: “Efendim ben düşersen üstüm çamur olur. Ama siz düşerseniz yüzler, binler düşer, siz daha çok dikkat edin.” der.

Rabbim ayaklarımızı rızası istikametinde sabit kılsın.

“Allah ilmi insanlardan bir anda söküp almaz. Fakat âlimlerin ruhunu alarak ilmi alır. Nihayet geride bir âlim kalmadığında, insanlar cahil önderler edinirler. Onlara sorular sorulur, onlar da bilgisizce fetva verirler. Böylece hem saparlar, hem saptırırlar.”¹

Nefsin, şöhretin, servetin şehvetine kapılmadan bir duruş sergilemek gerekiyor.

İslam’ın en nezih konularının en olmayacak zeminlerde konuşulmasına malzeme olmamak gerekiyor.

¹ Buhari, ilim, 34



Bir ömür çalışarak dahi çözüme kavuşturulamayan mevzularla hiç duymamış olanların zihinlerini yorup şevklerini kırmamak gerekiyor.

İlmin izzetini kuşanmak gerekiyor...

AYDA

En katı kalpler bile yumuşadı, gözlerden süzülen yaşlar yanakları ıslattı.

Ülke olarak sarsıldığımız ama birbirimize daha çok ke-netlendiğimiz İzmir depreminin 91. saatinde enkaz yığınla-rı arasından, yüzündeki şaşkın tebessümle kurtarılan Ayda yavrumuzdan bahsediyorum.

Milletin duası kurtarma ekiplerinin olağanüstü gayretinin yanında onlarca ton enkazın altında küçük yavruyu muha-faza eden başka bir güç de olmalı. Kim bilir belki de melek-ler arkadaşlık etmiştir Ayda'ya.

Allahu Ekber!

Depremde hayatını kaybedenlere Rabbimizden rahmet, yaralı olarak kurtulanlara sıhhat temenni ediyor, afet ve musibetlerden O'nun engin rahmetine sığınıyoruz.

Onca acının arasında bir küçük çocuğun günler sonra sağ olarak kurtulması bütün ülkeyi sevince boğdu.

Enkazın karanlıklarından kurtulup süreli ve sonlu bir dünya hayatına tekrar dönüş bu kadar sevindirirse, sonsuz hayatta açılan cennet kapılarından çıkmamak ve çıkarılmamak üzere girmek ne kadar sevindirir?

Tarifsiz bir mutluluk!

“Rablerinin rızasını elde etmek için sabreden, namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda gizli ve açık harcayan kimseler; işte dünya hayatının güzel sonu (cennet) sadece onlarındır. O güzel son, babalarından, eşlerinden ve çocuklarından layık olanlarla birlikte girecekleri adn cennetleridir; melekler de ‘Sabretmenize karşılık elde ettiğiniz esenlik daim olsun! Dünya yurdunun ardından ulaştığınız sonuç ne güzel oldu!’ diyerek her kapıdan onların yanına girerler.”¹

Dünyamızda ne çok enkazlar var!

İnkâr enkazları, şirk enkazları, zulüm enkazları, ideoloji enkazları, haram enkazları, günah enkazları...

Ve enkazlardan kurtarılmayı bekleyen ne kadar çok çocuk, genç, yaşlı, kadın, erkek var!

Davetçiler, deprem enkazında âdeta canlarından vazgeçerek çalışan kurtarma ekipleri gibi olmalı!

Hz. Peygamber (s.a.s.) Medine’de Yahudi komşusunun, gençliğinin baharındaki oğlunun hasta olduğunu öğrenince ziyaretine gitti. Belli ki delikanlının durumu ağır, dünyadaki süresi de azalmıştı. Yahudi babasının yanında ona bir teklifte bulundu: “Müslüman olur musun yavrum?”

Delikanlı Resûlullah’ın (s.a.s.) bu teklifi karşısında babasının yüzüne baktı. Sanki izin istiyordu. Baba durumun

¹ Ra’d, 13/22-24.

nezaketini, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) iyi niyetini anlamış olmalı ki; "Ebû Kasım'a (Muhammed'e) itaat et!" dedi.

Delikanlı Müslüman oldu. Çok zaman geçmeden de vefat etti. Hz Peygamber (s.a.s.) çocuğun vefatına üzgün ama Müslüman oluşuna duyduğu sevinçle Rabbine hamd etti.

"Beni vesile kılıp da bu genci ateşten kurtaran Rabbime hamdolsun..."

Benzer bir cümleyi Fatıma'sının (r.a.) bir iyiliği üzerine de kurmuştu: "Fatıma'yı ateşten kurtaran Rabbime hamdolsun..."

"Bir insanı hakikatle tanıştırap kurtuluşuna vesile olmak bütün dünya ve içindekilerden hayırlıdır."

Rabbim dünyadan daha hayırlı olana vesile olmayı nasip eylesin...

MAL VE ÇOCUKLAR İMTİHAN ARACIDIR*

Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de insanın dünyaya denemek, sınanmak için gönderildiğini ifade buyurmaktadır. İnsana verilen her nimet hesabı sorulacak bir imtihan aracıdır. Pek çok ayet-i kerimede bu husus ifade edilmektedir: “Biz kimlerin daha güzel amel edeceğini deneyelim diye yeryüzündeki her şeyi oranın süsü yaptık.”¹

“Her can ölümü tadacaktır. Denemek için sizi iyi ve kötü durumlarla imtihan ederiz. Sonunda bize geleceksiniz.”²

“Sana da kendisinden önceki kitapları tasdik edici ve onları koruyucu olarak bu kitabı hak ile indirdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Sana gelen bu gerçeği

* 06.11.2020 tarihinde Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün düzenlediği Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumunda sunduğum “Kur'an-ı Kerim'de Çocuklarıyla İmtihan Edilen Peygamberler” konulu tebliğden alınmıştır.

¹ Kehf, 18/7.

² Enbiyâ, 21/35.

bırakıp da onların isteklerine uyma. Her birinize bir şeriat ve bir yol yöntem verdik. Allah dileseydi bizi tek bir ümmet yapardı. Fakat size verdikleri ile sizi denemek istedi. Öyleyse hayırlı işlerde birbirinizle yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. Allah size hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir.”³

“Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size verdiği şeylerden sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur. Şüphesiz Rabbinin cezası çok çabuktur; yine O'nun bağışlaması ve rahmeti boldur.”⁴

“Arşı su üzerindeyken hanginizin daha güzel davranacağını denemek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur. Eğer sen “Öldükten sonra mutlaka dirileceksiniz.” desen kâfirler derhâl, “Bu büyü gibi bir düzmecedir.” derler.”⁵

“Hanginizin davranış bakımından daha güzel olduğunu denemek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur.”⁶

Dünyanın ve nimetlerinin insana denemek/sınamak için verildiği ifade edildikten sonra, imtihan araçlarına takılıp da sonsuz olanı tehlikeye atmama konusunda da insan uyarılmıştır:

“Nefsani arzulara, kadınlara, oğullara (çocuklara) yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, soylu atlara, sağlamal hayvanlara ve ekinlere düşkünlük insanlara çekici gelmiştir. İşte bunlar dünya hayatının geçici menfaatleridir. Hâlbuki varılacak güzel yer Allah'ın katındadır.”⁷

³ Mâide, 5/48.

⁴ En'âm, 6/165.

⁵ Hûd, 11/7.

⁶ Mülk, 67/2.

⁷ Âl-i İmrân, 3/14.

“De ki; Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım-akrabalarınız; kazandığınız mallar, durgunluğa uğramasından endişe ettiğiniz ticaretiniz ve hoşlandığınız meskenler size Allah’tan, peygamberinden ve O’nun yolunda cihattan daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu gerçekleştirtinceye kadar bekleyin. Allah günaha saplanmış kimse-leri hidayete erdirmez.”⁸

İnsanın denendiği/sığındığı dünya nimetlerinden biri de elbette ki çocuktur. Çocuk sahibi olmak da olmamak da sınav konusudur. Çocuğa sahip olan onu nasıl yetiştirip terbiye ettiği, olmayan da, sahip olamayışının da bir sınav konusu olduğu; vermenin yaratıcının kudretinde olduğu gibi vermemenin de O’nun iradesiyle gerçekleştiği hususunda rıza gösterip göstermediğinden hesaba çekilecektir.

“Göklerin ve yerin egemenliği Allah’ındır. O dilediğini yaratır; dilediğine kız, dilediğine de erkek çocuklar bahşeder. Yahut erkekli ve kızlı olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır bırakır. Kuşkusuz O her şeyi bilir, her şeye kadirdir.”⁹

Ayet-i kerimede doğacak çocuğun cinsiyetiyle ilgili bütün alternatifler belirtilmiş ve hepsinin tayininde Allah’a ait olduğu açıklanmıştır. Kız ya da erkek doğurmak, asla ne kadın ne de erkeğin kimlik ya da kişiliğinin harcıdır. Kızı da oğlanı da yaratan Allah’tır. İnsanın kız, oğlan ve bir batında ikiz çocuklarının olması takdir-i ilahidir. Hangi faktörden kaynaklanırsa kaynaklansın erkek ya da kadının çocuğu olmama durumu da aynı şekilde takdir-i ilahidir. Tedavi amaçlı meşru müdahaleler mümkündür ve yine takdir-i ilahi çerçevesinde netice verilecektir.¹⁰

⁸ Tevbe, 9/24.

⁹ Şûrâ, 42/49-50.

¹⁰ Duman, Zeki, Beyanül’-Hak, c. 22, s. 219, Ankara, 2006.

Kur'an-ı Kerim'de aynı zamanda "göz aydınlığı ve sevinç vesilesi" olarak da nitelendirilen çocuklar ve canının yongası sayılan mallar, insanı meftun edecek, günaha ve belaya sokabilecek bir dert ve imtihandır. Onlara aşırı derecedeki ilgi ve sevgi, insanı Allah'a isyana sürüklememeli; Allah'a, dolayısıyla insanın kendisine karşı görev ve sorumluluklarını unutturmamalıdır.¹¹

"Mal ve çocuklarınızın sizin için birer fitne (imtihan) olduğunu ve büyük mükafatın Allah katında bulunduğunu bilin."¹²

Konuştuğumuz dilde ayet-i kerimede geçen "fitne" kelimesinin anlamı "kargaşa ve karışıklık" olmakla birlikte Kur'an'daki anlamı çok daha geniştir. Kargaşa ve karışıklık anlamlarını da içeren ve Kur'an-ı Kerim'de altmış kez geçen fitne; "imtihan, sınama, baskı, zulüm, işkence, sapma, sapdırma, ayartma, fesat, kargaşa ve karışıklık çıkartma, bela ve musibet, azap ve delilik" anlamında kullanılmaktadır.¹³

Çocuk ve servetle ilgili ayetlerde bunların "dünya hayatının zineti"¹⁴ olduğu bildirilmiş, "mal ve çocuklarının müminleri Allah'ı anmaktan alıkoymaması istenmiş,"¹⁵ "eşlerin ve çocukların bir kısmının insana düşman olabileceği" gerçeği hatırlatılmış, bunun da bir imtihan aracı olduğu tekrarlanmıştır.¹⁶

Müminler Allah sevgisi ile servet ve evlat sevgisi arasında gerekli dengeyi kurmak, bunlara yönelik istek ve menfaatler

¹¹ a.g.e. c.3, s. 122.

¹² Enfâl, 8/28.

¹³ Keskin Hasan, *Kur'an'da Fitne Kavramı*, s. 246, İstanbul, 2003.

¹⁴ Kehf, 18/46.

¹⁵ Münâfikûn, 63/9.

¹⁶ Tegâbûn, 64/14-15.

ile Allah'ın emirleri çatıştığında O'na itaat etmek durumundadırlar.¹⁷

Peygamberlerin İmtihanı

Dünya hayatının ve nimetlerinin imtihan aracı olduğunu yukarıda belirtmiştik. İmtihandan hedef, imtihan edilenin istenen niteliklere sahip olup olmadığının, hedeflenen kıvama gelip gelmediğinin ortaya çıkarılmasıdır.

“İnsanlar inandık demekle imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı zannederler. Andolsun ki biz onlardan öncekileri de imtihan etmiştik. Allah doğru söyleyenleri de, yalancıları da mutlaka bilecek (ortaya çıkaracaktır.)tir.”¹⁸

İmtihan kuralı herkes için geçerlidir. İnsanlara rehber ve önder olarak gönderilen peygamberler de bu kuraldan istisna edilmemiş hatta en ciddi imtihana onlar tabi tutulmuştur.

Yani bütün insanlar imtihan edilirken peygamberler istisna edilmiş değildir. Hatta şeytanın vesvese ve iğvâsıyla tabi tutuldukları imtihanda sarsılma yaşayanlar da olmuştur.” Biz daha önce Adem'den söz almıştık, fakat o unuttu; biz onda yeterli bir kararlılık görmedik.”¹⁹

Peygamberlerin Çocuklarıyla İmtihanı

Kur'an-ı Kerim'de imtihan anlatılan peygamberlerden bir kısmı aile ve çocuklarıyla imtihan edilmişlerdir. Daha doğru bir ifadeyle aile ve çocuklarıyla imtihanları anlatılmıştır. Âdem (a.s.) eşi Havva annemizle birlikte Hâbil ve Kâbil'in anlaşmazlığıyla imtihanı; Nuh'un (a.s.) iman etmeyen oğluyla imtihanı; İbrahim'in (a.s.) iman etmeyen babası ve

¹⁷ Kur'an Yolu Tefsiri, C. 2, s. 682-683.

¹⁸ Ankebût, 29/2-3.

¹⁹ Tâhâ, 20/115.

vazgeçmesi istenen oğluyla imtihanı; Lut'un (a.s.) karısının azgınların safına geçmesiyle imtihanı; Yakup'un (a.s.) çok sevdiği oğlu Yusuf (a.s.) ve onu öldürmeye teşebbüs eden diğer çocuklarıyla imtihanı; alemlere rahmet Hz. Muhammed'in (s.a.s.) hayattayken altı çocuğunu ebedî aleme yolcu etmekle imtihanı hep aile ve çocuk imtihanıdır.

a-) Âdem'in (a.s.) Çocukları Hâbil ve Kâbil'le İmtihanı:

İlk insan ve ilk peygamber olması dolayısıyla Âdem'in (a.s.) daha önce sınav tecrübesi yaşamadığını söyleyebiliriz. Belki bundan dolayı “yasak meyve” konusunda şeytanın aldatmasına kanmış ve cennetten çıkarılmıştır. Âdem'in (a.s.) cennetten çıkarıldıktan sonra yeryüzünde yaşadığı en acı imtihan oğlu Kâbil'in diğer oğlu Hâbil'in kanını dökmesidir.

Kur'an-ı Kerim hadiseyi bize şöyle anlatmaktadır:

“Onlara Adem'in iki oğlunun haberini gerçeğe uygun olarak anlat: Hani ikisi de birer kurban sunmuşlar, birininki kabul edilmiş, diğerinin ki kabul edilmemişti. Kurbanı kabul edilmeyen diğerine: ‘Andolsun seni öldüreceğim.’ dedi. O da dedi ki: ‘Allah ancak takva sahiplerinden kabul eder. Andolsun ki sen öldürmek için bana el uzatsan bile, ben öldürmek için sana elimi kaldıracak değilim. Zira ben âlemlerin rabbi olan Allah'tan korkarım. Ben diliyorum ki sen hem benim günahımı, hem de kendi günahını yüklenesin, cehennemliklerden olasın. Zalimlerin cezası işte budur.’ Sonunda içindeki duygular onu kardeşini öldürmeye itti; onu öldürdü ve böylece hüsrana uğrayanlardan oldu. Ardından Allah kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermek için yeri eşeleyen bir karga gönderdi. ‘Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar olup da kardeşimin cesedini gömmekten aciz miyim?’ dedi, ettiğine de pişman oldu.”²⁰

²⁰ Mâide, 5/27-31.

Âdem'in (a.s.) iki oğluyla ilgili bu kıssa, kalbi kıskançlığın sebep olduğu kin ve düşmanlık duygularıyla dolu olan bir insanın neler yapabileceğini açık bir şekilde gözler önüne serdiği gibi, bu insanın dünya ve ahirette uğrayacağı hüsrana ve acı akıbeti göstermesi bakımından da büyük bir önemi haizdir. Binaenaleyh önce kendilerine okunup hatırlatılması emrolunan bu kıssadan Yahudilerin, sonra da diğer milletlerin ibret almaları ve kendilerini hüsrana düşürecek davranışlardan sakınmaları gerekir.²¹

Tefsir kaynaklarımızdan pek çoğu israiliyyat kaynaklı rivayet ve yorumlara yer vermiştir. Konunun ayrıntısı bizim bildirimizin konusu değildir. İlk peygamber Âdem (a.s.), yeryüzünde ilk kanı dökülen ve şehit olan bir çocuğuyla, yeryüzünde kan döküp katil olan diğer çocuğunun acısıyla imtihan olmuştur.

Kur'an-ı Kerim'de ismi zikredilmemekle beraber ilgili ayetlerin yorumunda ittifakla isimlerinin Hâbil ve Kâbil olduğu ifade edilen Âdem'in (a.s.) bir çocuğu şehitlik mertebesine ulaşırken diğeri, Hz. Muhammed'in (s.a.s.) "Haksız yere öldürülen hiçbir kimse yoktur ki, onun kanından Âdem'in birinci oğluna bir pay ayrılmasın. Zira cinayeti âdet edenlerin ilki odur."²² ifadeleriyle bedbahtlığın en büyüğünü yaşamış ve yaşayacaktır.

b-) Nuh'un (a.s.) Oğluyla İmtihanı

Kur'an-ı Kerim'den davet ve tebliğinin süresi ile ilgili bilgi verilen ve bu konunun 950 yıl olduğu anlatılan Nuh'dur (a.s.). Sürenin uzunluğuna karşın iman edenin az olmasındaki ilahi hikmet ve sırlara vakıf değiliz. Ancak bizim yaşadığımız döneme göre hayli uzun olan bu sürede Nuh'un (a.s.)

²¹ Koçyiğit Talat, *Kur'an-ı Kerim Meal ve Tefsiri*, c. 2, s. 320, Ankara, 2016.

²² Buhari, *Cenaiz* 33, *Enbiya*, 1; *Müslüm*, *Kasame*, 7.

yaşadığı zorlukların; tabi tutulduğu imtihanların en ağır oğlunun iman etmeyip kafirlerden olmasıdır. Konu Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır:

“Gerçek şu ki biz Nuh'u (a.s.) kavmine elçi olarak gönderdik; şöyle dedi: 'Allah'tan başkasına tapmayın diye size gönderilmiş açık bir uyarıcıyım. Doğrusu ben başınıza gelecek can yakıcı bir günün azabından korkuyorum' dedi. Kavminin ileri gelen inkarcıları, 'Biz seni sadece bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Sana sığ görüşlü ayak takımımızdan başkasının uyduğunu da görmüyoruz. Sizin bize karşı bir üstünlüğünüzü de kabul etmiyoruz, bilakis sizin yalancı olduğunuz kanaatini taşıyoruz.' dediler. Nuh (a.s.) şöyle dedi: 'Ey kavmim! Bir de şöyle düşünün: Ya benim rabbimden gelmiş açık bir delilim varsa ve O kendi katından bana rahmet vermiş de siz bunu anlamamışsanız! Siz rahmeti istemediğiniz hâlde biz sizi ona zorlayabilir miyiz? Ey kavmim! Buna karşılık sizden herhangi bir mal istemiyorum. Benim ecrim sadece Allah'a aittir. (Siz istiyorsunuz diye) ben iman edenleri kovacak değilim; onlar (imanları sayesinde) rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi cahillik yapan bir topluluk olarak görüyorum. Ey kavmim! Onları kovarsam, beni Allah'a karşı kim koruyabilir? Düşünmüyor musunuz? Size 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır.' demiyorum, gaybı da bilmem, melek olduğumu da söylemiyorum. Sizin hor gördüğünüz kimseler için 'Allah onlara faydalı şeyler vermeyecektir.' diyemem. Onların içlerinde olan şeyi Allah daha iyi bilir. Bunları yaparsam gerçekten zalimlerden olurum.' Dediler ki: 'Ey Nuh! Gerçekten bizimle tartıştın ve bizimle çok mücadele ettin. Eğer doğrulardan isen, kendisiyle bizi tehdit ettiğin azabı başımıza getir.' Nuh dedi ki: 'Onu size ancak dilerse Allah getirir. Siz O'nu aciz bırakamazsınız. Eğer Allah sizi azgınlığınızın içinde bırakmayı dilemişse, ben size öğüt vermek istesem de öğüdüm size fayda vermez. O sizin

Rabbinizdir ve O'na döndürüleceksiniz.' Nuh'a vahyolundu ki: 'Kavminden daha önce iman etmiş olanlardan başkası artık inanmayacak. Sakın onların yaptıklarına üzülmeyin! Bizim gözetimimiz altında ve öğrettiğimiz şekilde gemiyi yap, haktan sapanlar için benimle muhatap olma! Onlar boğulacaklar.' Nuh gemiyi yaparken kavminin ileri gelenleri yanına uğradıkça onunla alay ediyorlardı. Dedi ki: 'Bizimle alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay edeceğiz. Rezil edilecek cezaya kimin çarptırılacağını, sürekli azabın kimin başına geleceğini yakında göreceksiniz!'

Nihayet emrimiz geldi ve sular coşup yükseldi. Nuh'a (a.s.) dedik ki: "Her türden birer çift ile- daha önce haklarında hüküm verilmiş olanlar dışında- aileni ve iman edenleri gemiye bindir! Zaten onunla birlikte pek azı iman etmişti. Nuh: 'Haydi gemiye binin! Yürerken de dururken de Allah'ın adını anın. Şüphesiz ki Rabbim çok bağışlayan ve esirgeyendir.' dedi.

Derken gemi onları dağlar gibi dalgalar arasında götürmeye başladı. Nuh uzak duran oğluna 'Haydi yavrum gel, sen de bizimle birlikte gemiye bin, kâfirlerle beraber olma!' diye seslendi. Oğlu: 'Beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım.' diye cevap verdi. Nuh dedi ki: 'Bugün Allah'ın hükümünden ancak O'nun esirgedikleri kurtulacaktır.' Derken aralarına dalgalar girdi ve o da boğulanlardan oldu. Sonra 'Ey toprak suyunu yut! Ey gök sen de tut' denildi. Su çekildi hüküm yerini buldu; gemi Cudi'nin üzerine oturdu; 'Zalimlerin canı cehennemle!' denildi.

Nuh rabbine şöyle seslendi: 'Ey Rabbim! Şüphesiz oğlum da ailemdendir. Senin vadin elbette haktır. Sen hakimler hakimsin.' Allah buyurdu ki: 'Ey Nuh! O senin aileden değildir. Çünkü onun yaptığı iyi olmayan bir iştir. Sakın hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyi benden isteme! Ben cahillerden olmayasın diye sana öğüt veriyorum.' Nuh dedi

ki: ‘Ey Rabbim! Ben, senden hakkında bilgi sahibi olmadığım bir şeyi senden istemekten yine sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen, kaybedenlerden olurum.’

Denildi ki: ‘Ey Nuh! Sana ve seninle beraber gruplar üzerine bizden selam ve bereketlerle gemiden in! İleride, bir süre faydalandıracağımız, sonra tarafımızdan can yakıcı bir azapla cezalandırılacak topluluklar da olacaktır.’²³

Nuh’un (a.s.) oğlu iman etmeyen kavmiyle birlikte helak oldu. Helak olan oğlu kendi kanındandı fakat karakteri, tabiatı, imanı ve ahlakı bakımından ailesinden olmaya layık değildi. “Benim oğlum” diyemeyeceği nitelikte hayırsız bir evlattı, salih/uygun olmayan bir işle özdeşleşmişti. Tıpkı putperest ve put ustası olan bir babadan iman abidesi İbrahim’in (a.s.) dünyaya gelmesi gibi, nübüvvet davası en uzun süren peygamber olan Nuh’un (a.s.) ocağında da inkâra bir oğul hayat sürmüştü. Nuh (a.s.) dalgalar arasında kalıp boğulan oğlunun ölümünden daha ziyade imansız ölümüne acı duymuştu. Ağır ve zor bir imtihandı.

c-) İbrahim’in (a.s.) Oğlu İsmail ile İmtihanı

Âdem (a.s.) iki oğlundan birinin katil, diğerinin şehit olmasıyla; Nuh (a.s.) uzun yıllar davet ve tebliğine rağmen oğlunun imansız ölümüyle; İbrahim (a.s.) dünyada sahip olmayı en çok istediği ve çok sevdiği oğlunu kurban etmesinin emredilmesiyle sınandı. İbrahim (a.s.) ile İsmail (a.s.) arasında, İsmail’in kurban edilmesiyle ilgili diyalog Kur’an-ı Kerim’de Sâffât suresinde anlatılmaktadır:

“İbrahim, ‘Ben rabbime gidiyorum.’ dedi. O bana yol gösterecektir.” “Rabbim! Bana salihlerden olacak bir evlat ver!” Bunun üzerine kendisine akıllı ve edepli bir erkek çocuğu olacağını müjdeledik.”

²³ Hûd, 11/25-48.

Çocuk babasıyla beraber yürüyüp koşacak yaşa gelince babası ona: “Yavrucuğum” dedi, “Rüyamda seni kurban ettiğimi gördüm; düşün bakalım bu işe ne dersin?” Dedi ki: “Babacığım, sana emredileni yap! İnşallah beni sabredenlerden biri olarak bulacaksın.”

Her ikisi de (ilahi buyruğa) teslim olup babası onu yüzüstü yatırınca, “Ey İbrahim! Diye ona seslendik; Tamam, rüyanı gerçekleştirmiş oldun.” İşte biz iyileri böyle ödüllendiririz. Bu, kesinlikle apaçık bir imtihandı. Biz (oğlunun canına) bedel olarak ona iri bir kurbanlık verdik. Onun hakkında, “İbrahim’e selam olsun!” ifadesini sonradan gelen nesiller arasında devam ettirdik. Evet, iyileri işte böyle ödüllendiririz.”²⁴

İbrahim (a.s.) Rabbinden kendisine salih bir evlat vermesini dilemişti. Ona sahip olup rüyasında kurban etmesi hatırlatılınca oğlunu deneme fırsatını yakaladı ve kurban etme emri karşısında fikrini sordu. İsmail’in (a.s.) Allah rızası için kendisini feda edeceğini söylemesi, İbrahim’in (a.s.) duasının kabul edilip salih bir evlada sahip olduğunun da anlaşılmasını sağladı.

Elbette maksat küçük İsmail’in canını almak değil; Allah’tan başka hiçbir şeyin İbrahim’e (a.s.) daha sevgili olmadığına ortaya çıkmasıydı. Büyük imtihanda hem baba hem de oğlu kazandı. İkisi birden tam bir teslimiyet gösterdiler. “Sonra gelenler arasında ona (hayırlı ve şerefli bir isim) bıraktık”²⁵ ayet-i kerimesinin ifade ettiği mana milyonlarca Müslüman’ın dilinde milyarlarca kez karşılık bulmaya devam etmektedir.

²⁴ Sâffât, 37/99-110.

²⁵ Sâffât, 37/108.

d-) Yakup'un (a.s.) Çocukları İle İmtihanı

Yakup'un (a.s.) çocuklarıyla imtihanını iki bölümde değerlendirmek gerekmektedir. Biz daha çok Yakup'un (a.s.) Yusuf ile imtihanı konusunda yoğunlaşmış diğer çocukların babalarına ne ağır bir acı yaşattıkları hususunu göz ardı etmekteyiz. Hâlbuki on kardeşin birden, bir kötülükte ittifak etmeleri en zor imtihanlardan biri olmuştur.

Kur'an-ı Kerim'de ilahi vahye muhatap olan peygamberlerden birisi olarak Yakup'dan (a.s.) da bahsedilir.²⁶ fakat Kur'an-ı Kerim, Hz. Yakup'un peygamberlik mücadelesini oğullarıyla imtihanı çerçevesinde anlatır. Kur'an-ı Kerim'de Yakup (a.s.) hakkında verilen bilgiler büyük ölçüde oğlu Hz. Yusuf'un kıssasının anlatıldığı Yûsuf suresinde geçmektedir. Rüyasında on bir yıldız ile güneş ve ayın kendisine secde ettiklerini gören Yusuf (a.s.) durumu babasına anlatır. Rühayı yorumlayan Yakup (a.s.), Yusuf'a (a.s.) rüyasını kardeşlerine anlatmamasını tembihler. Çünkü Yakup'un (a.s.), annesi vefat ettiği için daha fazla ilgi gösterdiği Yusuf'u (a.s.) üvey kardeşleri çok kıskanıyor ve babalarının sevgisini kazanmak için onu ortadan kaldırmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Bunun için en uygun yolun, Yusuf'u (a.s.) bir kuyuya atmak olduğunu kararlaştırdılar.

Bir gün kendileriyle beraber gezip oynaması için Yusuf'u (a.s.) da götürmek için babalarından izin istediler. Yakup (a.s.) oğullarının ısrarına dayanamayıp Yusuf'u (a.s.) onlara emanet etti. Planladıkları gibi Yusuf'u (a.s.) kuyuya atan üvey kardeşleri, akşam vakti ağlayarak eve döndüler ve onu bir kurdun yediğini söyleyerek babalarını inandırmaya çalıştılar.²⁷

Hz. Yakup bu yalana inanmadı. Fakat bu durumda sabretmek ve Allah'a sığınmak dışında bir şey yapamayacağının

²⁶ Bakara, 2/136; Âl-i İmrân, 3/84.

²⁷ Yûsuf, 12/8-18.

da farkındaydı: “Babaları Yakup onlara, “Belli ki nefsiniz sizi kötü bir işe sürüklemiş. Artık bana düşen güzelce sabretmektir. Anlattıklarınız karşısında bana dayanma gücü verecek olan sadece Allah’tır.” dedi.²⁸

Çok sevdiği oğlunu kaybetmesine rağmen ümitsizliğe kapılmayan Hz. Yakup yaşadığı sıkıntılara karşı sabrederek ve Allah’a sığınarak müminlere örnek olmuş, tevekkül ile ihtiyat arasındaki dengeyi göstermiştir. Derin sezgisi ve ileri görüşü sayesinde, gelişen olaylar karşısında her türlü tedbiri almaya çalışmış, buna rağmen başına gelen sıkıntılar üzerine her işin Allah’a bağlı olduğunu unutmayarak ona sığınıp tevekkül etmiş, takdir edilen bir şey gerçekleştiğinde de güzelce sabrederek Allah’tan ümidini kesmemiştir.

Kur’an-ı Kerim’de dedesi Hz. İbrahim gibi Hz. Yakup’un da ölüm döşeğinde evlatlarına son vasiyetlerinden bahsedilir ve böylece evlatlara bırakılacak en güzel mirasın “Bir ve tek olan Allah’a kulluk bilinci” olduğu bildirilir.²⁹

“Bu dini İbrahim de oğullarına vasiyet etti, Yakup da ‘Evlatlarım! Allah sizin için bu dini (İslam)’ı seçti; o hâlde yalnızca Müslümanlar olarak can verin.’ demişlerdi. Yakup (a.s) son nefesini verirken yoksa siz de yanında mıydınız? O sırada oğullarına, ‘Benden sonra kime kulluk edeceksiniz?’ diye sormuş, onlar da sadece senin ilahına, ataların İbrahim, İsmail ve İshâk’ın ilahı olan Allah’a kulluk edeceğiz. Biz yalnız ona boyun eğen Müslümanlarız.” demişlerdi.³⁰

Yakup (a.s.) yıllarca evladından ayrı kalmanın acısını yaşamış ama sabretmişti. Yusuf (a.s.) aynı şekilde baba hasretiyle yanmış, haksız yere atıldığı zindanı medreseye çevirmiş,

²⁸ Yusuf, 12/18.

²⁹ Temel İslam Ansk, İSAM, c. 8, s. 373, Yakup md, İstanbul, 2019.

³⁰ Bakara, 2/132-133.

güç ve kuvvet sahibi olunca da kardeşlerini affetmiş, intikam almayı düşünmemişti. Yakup'un (a.s.) sabır ve nasihatleri Yusufun (a.s.) hoşgörü ve affıyla büyük bir hataya ortak olan kardeşleri de hakikat üzere kalmışlardı. Baba-oğul peygamberler sabır imtihanını kazanmışlardı.

e-) Hz. Muhammed'in (s.a.s.) Çocuklarıyla İmtihanı

Sayıları hakkında farklı rivayetler olmakla birlikte, Hz. Fatıma hariç Hz. Peygamber'in (s.a.s.) bütün çocuklarının o hayattayken vefat ettiği kesindir. Peygamber Efendimizin (s.a.s.) Hz. Hatice'den iki erkek ve dört kız çocuğu dünyaya gelmiştir. İlk çocuğu Kasım iki yaşında, Abdullah da küçük yaşında vefat etmiştir. Abdullah adlı çocuğuna Tayyip ve Tahir denildiği de nakledilmektedir. Bunların dışında Medine döneminde mısırlı Mariye'den İbrahim adlı oğlu olmuş ve küçükken vefat etmiştir.³¹

Araplarda erkeklerin erkek çocuklarının ismiyle künyelenmesi adetti. Abdullah b. Abbas'tan nakledilen bir rivayet de şöyledir: Resûlullah'ın en büyük erkek çocuğu Kasım, ondan küçüğü Zeynep, daha küçüğü de Abdullah'dı. Daha sonra üç kızı Ümmü Gülsüm, Fatıma ve Rukiye geliyordu. Bunlardan önce Kasım vefat etti. Sonra Abdullah vefat etti. Bunun üzerine As b.Vail, Resûlullah'ın neslinin bittiğini ve ebter olduğunu, yani kökünün kesildiğini söylemiştir. As b. Vail "Muhammet ebterdir. Yerine geçecek hiçbir erkek çocuğu yoktur. Ölümünden sonra ismi silinecek ve siz de ondan kurtulacaksınız." şeklinde konuşmuştur.³²

Kaynaklarımızda diğer çocuklarıyla ilgili fazla bilgi olmadığından Hz. Muhammed'in (s.a.s.) çocuklarının vefatı üzerine müşriklerin söylediklerine karşı sabır ve metanetinden

³¹ Sarıçam İbrahim, Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 347, Ankara, 2002.

³² Mevdudi, Tefhimül-Kur'an Trc. c. 7, s. 265, İstanbul, 1991.

dolayı taltif edilmesi ve Hz. Fatıma'ya nasihatlerinden bahsetmek istiyorum:

Risalet davasının en zor günlerinde çocuklarını çok küçük yaşta ebedî âleme uğurlamakla imtihan olunan Hz. Peygamber (s.a.s.) onların acısının yanında müşriklerin sataşmalarına, maneviyatını kırmaya yönelik saldırılarına da maruz kalıyordu. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) en sıkıntılı dönemlerinde inen ve onu teselli eden Kevser suresi çocuklarından çok daha fazlasıyla müjdeliyordu:

“Şüphesiz biz sana Kevseri (bitirip tükenmez nimetleri) verdik. Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Senin düşmanın, asıl sonu kesik (ebter) olandır.”³³

“Muhalliflerin zannediyorlar ki, sen mahvoldun. Sana daha önce verilen nimetlerden de mahrum olduğunu sanıyorlar. Ama gerçek şu ki, biz sana sayısız iyilik ve sayısız nimetler bağışladık.” Bu nimetler arasında Resûlullah'ın (s.a.s.) sahip olduğu sayısız ahlaki faziletler de vardır. Bunun içine nübüvvet, Kur'an, ilim ve hikmet gibi büyük nimetler de girer. Bundan dolayı Resûlullah'ın (s.a.s.) mübarek ismi yüzyıllardır dünyanın her köşesine de yayılmaktadır. Bunda Resûlullah'ın (s.a.s.) erkek çocuktan mahrum olmasına rağmen düşmanın zannettiğinin aksine, bu dünyada zihnin kalması nimeti de vardır. Allah Müslümanları onun manevi evlatları yaparak kıyamete kadar isminin yükselmesini sağlamıştır. Ayrıca kızı Fatıma'dan da cismani evlatlar bağışlamış ve böylece neslinin bütün dünyaya yayılmasını temin etmiştir.³⁴

Hz. Peygamber (s.a.s.) kızı Fatıma'ya “Babasının annesi” diye hitap etmiş; ayakta karşılamış, sevgisini izhar etmiştir. Bununla birlikte onu sürekli dünyanın geçiciliği konusunda

³³ Kevser, 108/1-3.

³⁴ Mevdudi, Tefhim, c. 7, s. 266-267.

uyarmış, sabah namazına kaldırmak için defalarca odasının önüne gitmiş ve şöyle nasihat etmiştir: “Ey Resûlullah’ın kızı Fatıma! Sen de kendini Allah’tan satın almaya çalış; zira senin için de bir şey yapamam.”³⁵

Kur’an-ı Kerim’de aynı zamanda “göz aydınlığı ve sevinç vesilesi” olarak da nitelendirilen çocuklar, insanı meftun edecek günah ve belaya sokabilecek imtihan alanıdır. Onlara aşırı derecedeki ilgi ve sevgi insanı Allah’a isyana sürüklememeli; Allah’a, dolayısıyla kendisine karşı görev ve sorumluluklarını unutturmamalıdır.

³⁵ Buhari, Vesaya, 11; Müslim, İman, 348.

AİLEMİZ

Konuyla ilgili konuşan herkesin her fırsatta dile getirdiği konu ailenin önemidir. Kimimiz ailenin kuruluşu esnasında yapılması gerekenleri, kimimiz yuvanın ayakta kalabilmesi için dikkat edilmesi gerekenleri vurgular. Hepsinin çok önemli olduğunu kabul etmekle beraber ailemizi tehdit eden tehlikelerle yeterince mücadele etmeden sağlıklı bir aile kuramayacağımız da bir hakikattir. Bizi bir arada ve ayakta tutan en önemli birimimiz/kurumumuz aile olduğu için herhâlde, içeriden ve dışarıdan gelen saldırılarda aile hep hedefte olmuştur.

İçeriden ve dışarıdan gelen tehditlere karşı savunmasız kalan aile kurumu sendeliyor. Kavgalar evlerden taşıyor, sokaga yansıyor. Köşe başlarında birbirlerine şiddet uygulayan eşlere rastlanıyor. Cınnet geçiren baba ya da annenin aile fertlerini katlettiğine dair haberler maalesef eksik olmuyor. Bütün bunlar bize aileyi koruma gayretimizin hiçbir zaman azalmaması gerektiğini hatırlatıyor.

Prof. Dr. Ahmet AKIN, aile yapısını tehdit eden tehlikeleri 3M ile anlatır: “Medya, moda, mantalite.” Toplumda binde

bir bile rastlanmayan sıra dışı, edebe ve ahlaka ters davranışlar insanlara filmlerle, dizilerle, değişik programlarla gösterildikçe-izletildikçe söz konusu yanlışlar yaygınlık kazanıyor, alenileşiyor, sıradanlaşıyor. Dinî terbiyenin insana, günah işlese bile açığa vurmamasını tembihlemesinin hikmetini anlamak gerekiyor.

Toplumda olumsuz karşılığıyla caydırıcı etkisi olan kelime ve kavramlar “sevimli” sıcak ve olumlu olanlarla değiştirilince onların ihtiva ettiği anlamlardaki çirkinlikler de normal karşılanmaya başlıyor.

Gayrimeşru ilişki “seviyeli birliktelik”; “aldatmak” dost hayatı yaşamak; “zina etmek” kaçamak ya da çapkınlık yapmak olunca, aynı haram ve fiiller sevimli kelimelerle aynı olumsuz etkiyi yapmıyor. Kavramların genetiğiyle oynanarak basitleştirilen haramların Allah Teâlâ katındaki hükmü değişmiyor hâlbuki.

“Zina eden, mümin olarak zina edemez.” buyurur Hz. Peygamber (s.a.s.). Bizim ona çapkınlık dememiz, kaçamak dememiz bu hakikati değiştirmez.

Günahlara alışmak en büyük tehlikelerden biridir. İnsan yavaş yavaş manen ölür ama farkına varamaz. Kurbağa ile ilgili bir deney anlatılır. Acımasız bir deney: Sıcak suya atılan kurbağa sıçrayarak bir hamlede sıcak sudan çıkar. Ancak soğuk su dolu tencereye koyulup da yavaş yavaş ısıtılınca kaynayan su ile beraber haşlanıp ölür.

Gençler hassastır, görünüşlerine daha çok önem verirler. Bir gence büyük paralar verseniz giydiremeyeceğiniz yırtık pantolonu “moda” diyerek giydirebilirsiniz.

Kendimize, ailemize yönelmemiz gerekiyor.



Çocuklarımızı medya ve modanın yönlendirmemesi için gönüllerine giden bir yol bulmak, tasavvurlarının İslam'la şekillenmesine çaba göstermek gerekiyor.

Kalpler Allah'ın elindedir. Bize düşen gayret etmektir.

SELAM YURDU

Avrupa'nın ortasında bir soykırımın yaşandığı Bosna Savaşı'nın devam ettiği yıllardı. Savaş denildiğine bakmayın. Şehirleri işgale uğrayan, kadınlarına tecavüz edilen, çocuk büyük demeden kurşuna dizilen Boşnakların başına gelen tam anlamıyla barbarlıktı. O yıllarda ülkemizde de Bosna'ya destek gösterileri yapılıyor, toplantılar, konferanslar düzenleniyordu. O konferansların birinde Bosna-Hersek'e destek çağrısı yapmak üzere Grozni'den bir elektrik mühendisi gelmişti. Anlattıkları özetle aklımda:

“Biz kendi içimizde politik görüşlerimize göre ayrıştık; dindar olan-dindar olmayan diye farklılaştık. Dinî anlayışımıza, dünya görüşümüze göre kutuplaştık. Ardından bir gece bir geldiler, sadece benim yaşadığım kasabada üç bine yakın Boşnak öldürüldü ve öldürülürken siyasi görüşümüze, dindar olup olmayışımıza da bakmadılar.” dedi.

Suyun içinde suyun kıymeti bilinmiyor.

Havanın kıymetini, nefes alabilmenin değerini yoğun bakımda oksijen tüpüne bağlı hastaya sormak lazım.

Devletin ne anlama geldiğini yetim kamplarındaki binlerce çocuğa, onların sorumluluğu bellerini iki büküm eden annelere sormak lazım.

İmanla eman yani güven aynı kökten. Güveni sağlamak, emniyeti temin etmek imani bir sorumluluk aynı zamanda. İslam'la selam ve selamet de aynı kökten. Müslüman olmak selamı, selameti, barış ve esenliği yaymak demektir.

Müslümanların yaşadığı yurtlar emanet ve selamet yurdu olmalı. İnsanlar canları ve malları konusunda güven içinde olmalı.

Biz biliyoruz ki, güzel komşu olmadan güzel mümin olunmuyor.

Güzel akraba, güzel eş, güzel evlat, güzel anne-baba olmadan da...

İslam'ın selamı; imanın emanı sağlaması gerektiğini kim gösterecek?

İslam'ın emanet, adalet ve selamete dair söylediklerini kim hayata geçirecek?

Fakirin, yetimin, yoksulun acısına duyarsız kalarak Rab-bimizin razı olduğu bir kul olamayız. Yetimi gözetmez, yoksulu-muhtacı doyurmaya teşvik etmezsek; malı-mülkü nereden kazandığımız sorulmayacakmış gibi biriktirip, nereye harcadığımıza bakılmayacakmış zannederek yiyip tüketirsek yeryüzünün lime lime olduğu gün akıl başa gelir, pişmanlık duyulup gerçek anlaşılır ama faydası olmaz.

Safları sıklaştırmalı...

Bir tarağın dişleri gibi sık ve yan yana olmalı.

Birlikte olunca güçlü olduğumuz bir hakikat.

Gücümüzü artıracak, birlikteliğimizi güçlendirecek şekilde davranmak; merhamet ve muhabbeti davranışlarımızın merkezine yerleştirmek de imani bir sorumluluk.

“Allah’a ve Resûlü’ne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz devletiniz elden gider. Sabırlı olun. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.”¹

¹ Enfâl, 8/46.

HERKES ŞİDDETİ KONUŞUYOR

Kadına şiddet, çocuğa şiddet, kocaya şiddet, hayvana şiddet...

Silahlı eline alınca on kişiyi öldürmeden elinden bırakmayanların oynadığı; parmakları teker teker çekiçle ezilerek işkence edilen sahnelerin eksik olmadığı; “Bu bölümde kılıçla kaç kafa kesilecek?” sorularının merakla sorulduğu filmler en çok televizyon izlenen saatlerde en çok izlenen kanallarda yayınlanmaya devam ediyor...

Çocukların yemek saatlerinde bile başından kalkamadıkları ve insan öldürerek puan topladıkları bilgisayar oyunları da serbestçe oynanmaya devam ediyor!

Yolda yürürken yolun kenarında kimseye zarar vermeden yatan kediye/köpeğe tekme atan insanlar nasıl bu hâle geldi?

Hâlâ soruyor musunuz?

Güzellik yarışmalarının ilk defa düzenlenmesiyle ilgili bir yazı okumuştum: Jüri başkanı “Bugün daha güzeli var-yok

tartışmasına girmeden, ilk defa katılan Müslüman kızı birinci seçmeliyiz.” şeklinde bir konuşma yapmış diye anlatıyordu.

Yavaş yavaş...

Aşama aşama...

Alıştırılıyor ve alışıyoruz...

“Allah ve Resûlü’ne savaş ilan etmek”¹ diye nitelendirilen faiz kazancını yerken hiç rahatsız olmayan kişinin, domuz etinden tiksinişi güzel bir örnektir. Birine alışmış, diğeri-ne “henüz” alışmadığından tabiatı nefret ediyor...

Bugün, Allah’ın saygın ve mahrem olarak nitelendirdiği bedenlerin sergilenmesinden rahatsızlık duymuyorsak, alıştığımız içindir.

Utanırdı burnunu göstermekten sütninem,
Kızımın gösterdiği, kefen bezine mahrem.

(Destan, N.F.Kısakürek)

Şiddet de böyle. Şiddeti doğuran zemin ıslah edilmedikçe tek tek olayları ele almakla müspet bir sonuca varmamız zor gözüküyor.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber’in (s.a.s.) ümmetine, eşini döven hatta öldüren koca ya da kadın; hayvana şiddet uygulayan adam görüntülerinin yakışmadığını söylemeye bile gerek yok...

“Öfke gelince akıl gider.” buyurur Efendimiz (s.a.s.). Öfke-yi kabartacak zemini ıslah etmek önemli.

Hırs, haset, ucb, enaniyet, gurur...

¹ Bakara, 2/279.

Hepsi şiddeti doğurabilir. O hâlde bunların yerleşeceği zemini, kalbi ıslah etmeli...

Arındırmalı, temizlemeli, mutmain kılmalı. Kalpler de sadece ve sadece “Allah’ı anarak” mutmain olur.²

² Ra’d, 13/28.

100 YIL SONRA

Eğer dünyanın o kadar ömrü varsa 100 yıl sonra bizim yaşadığımız dönem değerlendirilirken bugün yazılanlara, kayda geçirilenlere bakacaklar. Belki de bizim konuşup tartışıklarımızdan yani gündemimizden daha farklı sonuçlar çıkarıp kanaat sahibi olacaklar.

Pek çoğumuzun birden fazla vatsap (WhatsApp) grubu var. Aynı görevi yapan meslek grupları, arkadaş grupları, aynı dönem mezunları, askerlik arkadaşları, apartman sakinleri vs. Büyük bölümü zaman kaybı olmakla birlikte bazen çok faydalı sohbet ve yazışmalar sanal âlemde kaybolup gidiyor. Keşke hocalarımız söyleyeceklerini kayda geçirse-ler, makale ve kitaplarıyla konuşsalar.

O kadar çok yazılıyor ki insan “Acaba nasıl vakit bulabiliyorlar?” diye sormaktan kendini alamıyor. Sanal dünyada kaybolan bu sohbetlerin yerine biraz da gençlere, çocuklara zaman ayırsalar, onlarla hasbihâl etseler.

“Malumat yarıştırap ego tatmin etmek” kanaati uyandıran tartışmalar yerine ateşe koşarak giden birkaç yüreğe dokunmak için çaba sarf etseler...

Gelecek nesillere -batıl da olsa- yazıya geçirenlerin fikirleri kalacak. Onların görüşleri ciddiye alınacak, değer görcek ve insanları şekillendirecek.

İki şey söylemeye çalışıyorum:

Anlamsız ve faydasız tartışmalarla zaman öldürmek yerine, ciddi ve emek mahsulü eserlere yoğunlaşmamızın zaruretini fark etmemiz gerekiyor. Medar-ı İslam olarak kabul edilen hadis-i şeriflerden birini hatırlayalım: “Kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi kişinin İslam’ının güzelliğindendir.” Ayrıca, “Kim haksız olduğu bir tartışmayı terk ederse, kendisine cennetin kenarında bir ev kurulur. Haklı olduğu bir tartışmayı terk edene de cennetin ortasında bir ev kurulur. Kim de ahlakını güzelleştirirse, ona da cennetin en yüksek yerinde bir ev kurulur.”¹

İkinci olarak; hepimizi en iyi bilen Allah’tır. Kendimizi temize çıkarıp övme çabalarımız boşunadır. İnsanların gözünde geçici bir değer kazansak da Rabbimizin katındaki yerimiz değişmez. “...Sizi topraktan yarattığında da annenizin karnında ceninler iken de en iyi bilen Allah’tır. Bunun için kendinizi temize çıkarıp durmayın. O muttaki olanları en iyi bilendir.”²

¹ Tirmizi, Birr. 58.

² Necm, 53/32.

YALVAR KUL ALLAH'A YALVAR

Zor zamanlarımız oluyor: Bunaldığımız, bazen ümitsizliğe kapıldığımız, bazen hiç düzlüğe çıkamayacakmış gibi hissettiğimiz zamanlar...

Hata ettiğimiz, nefsimize uyduğumuz, günah işlediğimiz zamanlar...

Yakalandığımız hastalığın pençesinde hiç şifa bulamayacakmış gibi zannettiğimiz zamanlar...

Evlat imtihanında zorlandığımız, onca çabaya rağmen çocuklarımızın yüreklerine girecek bir yol bulamadığımız zamanlar...

Bütün bu anlarda ve hayatın her anında Yunus'un dediği gibi yapmalı...

*Can u gönülden seversen,
Yalvar kul Allah'a yalvar.
Maksuda ermek dilersen,
Yalvar kul Allah'a yalvar...*

Allah'a yalvarmalı, derdimizi O'na arz etmeli, merhamet ve mağfiretine sığınmalı...

Peygamberlerin (salât ve selam üzerlerine olsun) yaptığı gibi yapmalı...

Âdem (a.s.) Havva annemizle birlikte şeytanın vesvesesine kanmış ve yasak meyveden yemişlerdi. Cennetten çıkarıldıktan sonra: "Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik, eğer bizi bağışlamaz ve bize rahmetinle muamele etmezsen muhakkak ziyana uğrayanlardan olacağız."¹ diyerek yalvarmışlardı.

Nuh'un (a.s.) imtihanı hem kavmi hem de evladiyla idi. İs-yankâr ve inkârcı toplum helak edilirken içlerinde kendi öz oğlu da vardı. Baba şefkatiyle oğlu için Rabbine dua edip Rabbi tarafından uyarılınca: "Ey Rabbim! Bilmediğim bir şeyi istemekten sana sığınırım. Eğer sen, beni bağışlamaz ve bana merhamet etmezsen ben hüsrana düşenlerden olurum."² diyerek yine Rabbine iltica etmişti.

O'ndan başka iltica edilecek bir sığınak da yoktu. Çocuklarımızın itaatsizliği karşısında Rabbimize yalvarırken "Rabbimiz! Nuh (a.s.) senin resûlünken oğlunun imansızlığına ve azaba müstahak oluşuna dayanamadı. Sen bizi çocuklarımızın imansızlığıyla, ibadetsizliğiyle imtihan etme ya Rabbi! Onları ve bizi muttakilerden eyle!" diyerek İbrahim (a.s.) gibi "Rabbim! Bana salihlerden (bir çocuk) ihsan et."³ "Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı dosdoğru kılanlardan eyle..."⁴ dualarını ediyoruz.

¹ A'râf, 7/23.

² Hûd, 11/47.

³ Sâffât, 37/100.

⁴ İbrâhîm, 14/40.

Yakalandığımız hastalığa bir taraftan Eyyüp (a.s.) gibi sabrederken, bir taraftan da onun hâlini Rabbine arz ettiği gibi biz de arz ediyoruz: “Başıma çetin bir sıkıntı gelip çattı. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin!”⁵

Ben başka ne diyebilirim ki ya Rabbi!

Halim sana malum...

Çaresizliğimi sana arz ediyorum...

Izdırabım da sana malum. Hastalandığımda şifa veren sensin!..

Yusufunun hasreti tahammül edilemez hâle gelen Yakup (a.s.) gibi: “Ben derdimi ve tasamı ancak Allah’a arz ediyorum!”⁶

Dua ibadetin özüdür!

Duamız olmasa Rabbimizin katında ne kıymetimiz olur!⁷

Hem biz dua edersek hiç O icabet etmez mi?⁸

Sen Allah’ı seversen

Allah seni sevmez mi?

Emrince hizmet etsen

Hak ecrini vermez mi?

Sen rıza kapısında

Aman Allahım dersen

O âlemler sultanı,

Lebbeyk kulum demez mi?

Yûnus Emre

⁵ Enbiyâ, 21/83.

⁶ Yûsuf, 12/86.

⁷ Furkân, 25/77.

⁸ Bakara, 2/186.

GAYRETULLAHA DOKUNMAK

Anlatacağım menkıbeyi veya benzerini duymuş olmalısınız:

Garip bir dervişin yolu çölden geçecektir ama tek başına yola çıkmaya cesaret edememektedir.

Yolun kenarında bekleyip çölden geçecek olan bir ker-
vanın kervancı başından kendisini de çölü geçinceye kadar
kervana kabul etmesini rica eder.

Kervancı başının müsaadesiyle çöl yolunu yarılamışken
eşkıya baskınına uğrarlar.

Şakiler kervanda ne var ne yok hepsini alıp giderken ga-
rip derviş arkalarından bağırır: “Kervancı başının üstünde-
ki yelek çok kıymetlidir, onu da alın.” Şakiler dönüp onu da
alırlar...

Çölün ortasında bütün varlığını eşkıyaya kaptıran ker-
vancı başı dervişe dönerek: “Eşkîyanın yaptığı senin yap-
tığın kadar bana ağır gelmedi. Seni yolda gördük, aldık,

yedirdik, içirdik. Bizden ne kötülük gördün de yeleğimi bile eşkiyaya aldırдын!” der.

Derviş: “Efendim, onların zulüm ve eziyetleri ve haddi aşmışlıkları o kadar çoğalmıştı ki, gayretullahı dokunmaya dört parmak kalmıştı. Senin yelek o dört parmağı da kapatır inşallah.” der.

Menkıbeye göre bir müddet sonra devriye görevinde olan askerler eşkiyayı yakalar ve malları sahiplerine iade ederler.

Başta da söyledim...

Bu bir menkıbe...

Menkıbelerde yaşanmış olup olmadığından ziyade verdiği mesaja bakılır.

Öyle hadiseler yaşanıyor ki, değil İslam, muharref dinlerde bile kutsal kabul edilen değerler ayaklar altına alınıyor; en çirkin günah ve haramlar işlenip, yaygınlaştırılıyor.

Şehvet, şöhret, servet insanı baştan çıkarıyor...

Lût'un (a.s.) nasihatlerine kulaklarını tıkayan inkârcıların hâlini anlatırken Rabbimiz: “...Onlar sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlardı.”¹ buyurmaktadır. Akılları devreden çıkmış, davranışlarının kontrolünü şehvetlerine teslim etmiş zavallılar.

İnsan kısa süreliğine eline geçirdiği imkânlarla, sağlıklı Allah'ın verdiği bedeni ve aklı O'na isyan için kullanır...

Ne kadar yazık!

Mevlânâ'nın anlatımıyla, aslanın başına konup, aslana meydan okuyan sinek gibi...

¹ Hicr, 15/72.

“Aslandan korkmak için ceylan olmak gerekir.”

İsyan ve haddi aşma gayretullaha dokunacak kadar çoğalmasın diye gayret etmek gerekir.

Mezarlıkların nice şan, şöhret ve unvan sahiplerinin mezar taşlarıyla dolu olduğuna bakmak gerekir.

Bizden öncekilerin yaşadıklarından ve akıbetlerinden ders almak gerekir:

“Sen onları bir zamana kadar, gaflet ve şaşkınlıklarıyla baş başa bırak. Kendilerine bol bol verdiğimiz mal ve evlatla onların iyiliğine koştüğümüzü mu sanıyorlar? Hayır, onlar farkına varmıyorlar.”²

² Mü'minûn, 23/54-56.

VADESİ DOLAN ÖLÜR

Her gün ekranlarda, sosyal paylaşım sitelerinde hastaların; solunum yetmezliğinden dolayı yoğun bakıma alınanların; yoğun bakım ünitesinde hastalığını, çektiği videoyla anlatanların haberleri yayınlanıyor, paylaşıyor.

En çok televizyon izlenen saatlerde uzmanlar hastalıkla ilgili açıklamalar yapıyor, insanları uyarıyorlar.

Bütün bunların hastalığa ve tehlikesine dikkat çekmekte önemli, belki faydalı olduğu söylenebilir.

Bu arada izlenenlerin, anlatılanların, konuşulanların etkisiyle kendisini koruyabilmek için temizlik hastası olanlar; ya nefes alamazsam korkusuyla panik atakları geçirenler; ölüyor muyum acaba endişesine kapılıp psikolojisi bozulanlar da var mı acaba diye de sormak gerekiyor.

Vefa ekiplerinde diğer meslek erbabıyla birlikte cansiparane çalışan arkadaşlarımızın; öğrencisini takip eden Kur'an kursu hocalarımızın ve cemaatiyle hemhâl olan cami görevlilerimizin ortak bir tespiti var: Yaşadığımız süreç

insanlarımızın bir kısmının psikolojisini ciddi olarak etkiliyor. En sık karşılaştığımız korku, ölüm korkusu.

Hâlâ önemli bir vazifede bulunan bir hocamız anlatmıştı: “Genç yaşta hastalandım. Doktorlar başarı ihtimali düşük bir ameliyata karar verdiler. Ameliyata gireceğim ama beni ölüm korkusu sardı. Öyle ya hasta olarak yattığımız ameliyat masasından kalkamama ihtimali çok yüksek. Bir aile büyüğümüz benim telaşlı hâlimi fark edince bana: ‘Korkma evlat! Hasta olan değil vadesi dolan ölüyor.’ dedi. Onun sözü beni kendime getirdi.”

Kaderimizin bize ne hazırladığını bilmediğimizden elimizden geldiğince, olabildiğince tedbirlere, sebeplere sarılacağız elbette. Ama hasta olmanın ölmek anlamına gelmediğini de bileceğiz.

Korku tabiidir ve aynı zamanda insanidir. Utanılacak bir tarafı da yoktur. Ancak unutulmaması gereken; “Allah, eceli gelince hiç kimsenin ölümünü ertelemez.”¹ hakikatidir. Uhud’da savaşın seyri Müslümanların aleyhine dönünce bir grup münafık “Bizim sözümüze itibar edilseydi bu hâle gelmezdik.”; “Yanımızda olsalardı ölmezlerdi.” gibi cümlelerle fesat çıkarmaya çalışıyorlardı. Rabbimiz “Evlerinizde dahi olsaydınız, yine haklarında ölüm yazılmış olanlar ölüp düşecekleri yere geleceklerdi.”² buyurmak suretiyle takdir edilenin değişmeyeceğini anlatmıştı.

Hayatın kalitesi büyük oranda bize bağlıdır. Vücut emanetini nasıl kullandığımız hem sorumluluk hem de saadeti-mizle ilgilidir. Maddi ve manevi açıdan hesabı verilebilir bir hayat yaşadıktan sonrası bizim irademizin dışındadır.

¹ Münâfikûn, 63/11.

² Âl-i İmrân, 3/154.



Korkularımız kâbusumuz olmamalı...

Ölüm korkusu cennete daha çok hazırlanmaya vesile olmalı...

Dünya hayatımız bir akşam ya da kuşluk vakti kadarken, ahiretimiz sonsuz ve sınırsızdır.

Ahiretin tarlası olan dünyadan ayrılma zamanımızı tayin eden Allah'tır.

Evet, "Hasta olan değil, eceli gelen ölüyor."

Rabbim sağlıklı, huzurlu ve rızasını kazandığımız bir hayat nasip eylesin...

NEDEN?

Allah'ı, Peygamber'i, Kur'an'ı hatırlatan her şey şiarıdır/semboldür.

Toplumlar sembollerle ayakta dururlar. Değerlerini sonraki nesillere aktarırlar. Milletin hür ve bağımsız, asimile olmadan yaşayabilmesi için şiarlar olmazsa olmazdır. Şiarlara sahip çıkmak için mutlaka kitabi bir kaynak da gerekemeyebilir.

Hız. Peygamber (s.a.s.) döneminde olmayan “minare”nin bugün Müslüman toplumların alâmet-i fârikalarından bir tanesi hâline gelmesi güzel bir örnektir.

Kur'an-ı Kerim'de hac ibadeti bağlamında “saygı gösterilmesi” istenen şiarlar özenle muhafaza edilmeli ve sonraki nesillere taşınmalıdır.

Kaynağını hatırlamıyorum; siyahilerin çoğunlukta olduğu bir ülkede beyaz azınlık iktidarı hüküm sürmektedir. İktidarın nimetlerinden yararlanmak isteyen bir siyahi, sürekli estetik ameliyatlara derisinin rengini beyaza çevirmek ister. Bu esnada bir halk hareketiyle siyahiler yönetimi ele

geçirirler. En büyük acıyı, beyazlara benzemek için sürekli ameliyat olan ama artık ne siyah ne de beyaz olan kişi yaşar!

Bizi biz yapan değerleri başkalarıyla değiştirirsek “biz” olarak kalamayız.

Neden?

Neden saçıyla, sakalıyla, kıyafetiyle bir rahip olan Noel Baba’ya özenilip “bizim” hocamız görmezden gelinsin?

Neden, bizim Peygamberimiz (s.a.s.) “sağ elinle ye” buyururken, sofrada çatal sola, bıçak sağa konulsun?

Neden bizim folklorumuz, oyunumuz, türkümüz, eğlenmemiz görmezden gelinip başkasınıninkine özenilsin?

Neden başka dinin ritüellerinden olan yoga, meditasyon arınma çabası olarak anlayışla karşılanırken; iş yerinde, alışveriş merkezinde, havaalanında mescit arayan ayıplan-sın?

Neden ağlama duvarının dibinde kendinden geçerek ibadet edenler hoş görülürken, zikir meclisleri dillere dolansın?

Neden fethedilen şehirdeki sembol camide cuma hutbesini kılıçla okuyan hatibe tahammül edilmeyip; cephede elinde otomatik silah, boynunda haçıyla askerleri motive etmeye çalışan papaz takdir edilsin?

Neden rahmetini bizden esirgemesin, bol ve bereketli yağmurlar yağdırsın diye Yüce Yaratıcı’ya dua etmek alay konusu yapıp, kırtasiyeden aldığı balonu dilek tutarak uçurmak masum görülsün?

“Neden”leri çoğaltabiliriz!

Gözümüze dışardan baskı uygulanırsa çift görmeye başlarız.

Doğruyu yanlış, yanlış doğru zannedebiliriz!

Şiarlar ayakta durma araçlarımızdır, sahip çıkmalıyız!

Ne kadar estetik yaptırırsak yaptırılım ruhumuz değişmez!

Ne kadar farklı olduğumuzu söylersek söyleyelim, başkasının bize bakışı da değişmez. Müslümanız Elhamdülillah!

Ve Rabbimizin izniyle Müslüman kalıp Müslüman öleceğiz...

ENGEL

Afyonkarahisar'da görev yaparken yaz Kur'an Kurslarımızı ziyaret amacıyla bir camimize gittim. Cami cıvılcıvılcı çocuklarla doluydu. Bir kenarda birlikte oturan üç âmâ kardeş dikkatimi çekti. Yanlarına gidip selamlaştım. Cami imam hatibi Şükrü Hocamızdan çocuklar hakkında bilgi aldım.

Aynı anne babadan 3 âmâ kardeş. Braille alfabesiyle yazılmış Kur'an-ı Kerim'i elleriyle okuyorlardı. Hocamız çocuklara Kur'an-ı Kerim'i öğretebilmek için Braille alfabesiyle ilgilenmeye başlamıştı. Bir yüreğe daha Kur'an'ı ulaştırmak için gayret eden hocalarımız ne güzel! Ülkemizin her yerinde yüzlerce gencimize ulaşmak için çabalıyorlar. Rabbim emeklerini zayi etmesin...

Engellileri konuşuyoruz. Engelli bir anne babanın çocuğu olduğumdan belki, engeli bulunan bir kardeşimi görünce yüreğimden bir şeyler kopar...

Ancak asıl konu bu değil. Asıl üzerinde durulması gereken ellerine Kur'an-ı Kerim okutanların yanında, gören gözlerini Kur'an'ın nurundan mahrum bırakanlar...

El işaretleriyle hak ve hakikati haykıranların yanında konuşan dilini hakkı söylemekten mahrum edenler...

“Gerçekte gözler değil, göğüslerdeki kalpler kör olur.”¹

İki gözünün görmemesiyle imtihan edilip sabredene cennet olduğunu müjdeler Hz. Peygamber (s.a.s.). Dünyada sıkıntı çeker, yorulur, zorlanır. Ama zorluklar biter, sıkıntı kalmayacak ebedî saadet yurdunda rahat eder. Ya gözünü, kulağını, elini, ayağını ve kalbini hakikatten mahrum bırakmanın hâli nice olur!

“...Kalpleri var anlamazlar, gözleri var görmezler, kulakları var duymazlar...”²

Gaflet! Gaflet ne kötü!

Söz biter, düş biter

Dert biter, sıkıntı gider...

Ülkemizde milyonlarca engelli var. Rabbim işlerini kolaylaştırsın. Henüz engelli olmayanlara da onların hâlini anlayıp hayatlarını kolaylaştıracak tedbirleri alma anlayışı nasip etsin.

“Henüz engelli olmayanlar” diye özellikle yazdım. Zira hiçbirimiz için yarınının garantisi yoktur.

Rabbim kalp engelli; iman, irfan, izan engelli olmaktan korusun...

Hız. Peygamber (s.a.s.) bir cenaze geçerken “Ya rahat etti ya da rahat edildi” buyurur. Sahabe: “Ne demek rahat etti ya da rahat edildi ya Resûlallah?” diye sorunca Efendimiz (s.a.s.): “Müminse, dünyanın bütün yorgunluk ve eziyetlerinden

¹ Hac, 22/46.

² A'râf, 7/179.

kurtulup rahat eder. Yok facir, günahkâr ise diğer kullar, hayvanlar, ağaçlar ve beldeler ondan kurtulup rahat eder.” buyurdular.

Rabbimizden niyazımız ölümle rahata kavuşanlardan olabilmektir...

GÜZEL BORÇ

Özellikle düzenli ve sabit aylık geliri olanlar için bugünler harcama listesinin ilk sırasına “Allah’a verilecek borcu” yazma günleri.

“Kim Allah’a borç verirse Allah bunu katlayarak öder...”¹ ayeti inince Hz. Peygamber (s.a.s.) ashaba; “Kim Allah’a borç vermek ister?” diye sorar. Ebû Talha (r.a.) Medine’nin en güzel hurma bahçelerinden birini içindeki bağ evleri ile birlikte vakfeder. Eşinin yanına gelerek “Ben bugün böyle bir borç verdim.” der. Eşi: “Ebû Talha, Allah’a ne güzel bir borç vermişsin, ne güzel bir alışveriş yapmışsın.” şeklinde karşılık verir.

Zor günlerdeyiz...

Rabbimiz bir yönüyle bizi hastalıklarla sınarken, diğer yönden salgının da etkisiyle işini kaybeden, geçim darlığına düşen mağdur ve muhtaçların dertlerine derman olmaya gayret edip etmeyişimizle sınıyor.

¹ Hadîd, 57/11.

Aylık harcamalarımızı listelerken elektrik, su, gaz gibi borçlarla beraber “yardım” faturasını da listemize eklememiz lazım.

Konuşuyoruz, anlatıyoruz; insanları yardımlaşmaya çağırıyoruz.

Kendimizi de ihmal etmemeliyiz.

Sürekli cömertlikten bahseden bir kişi İbrahim b. Ethem’in yanına gelerek nasihat istemiş. İbrahim b. Ethem “Açığı kapat, kapalıyı aç.” şeklinde tavsiyede bulununca: “Anlamadım efendim” demiş. İbrahim b. Ethem: “Sürekli cömertlikten bahseden ağzını kapat, hiç açılmayan keseni aç.” diye açıklamış nasihatini.

Bugünlerde az bile olsa sabit bir gelire sahip olanlar nispeten daha hafif atlatıyorlar zorlukları.

“Maaşımdan paylaşıyorum, kardeşimle yakınlaşıyorum.” başlığıyla, hem paylaşacak hem de paylaşmaya davet edeceğiz.

Üç çeşitse sofradaki yemek alışkanlığımız, ikiye düşürebiliriz. Hem de Hz. Peygamber’in (s.a.s.) sünnetine biraz daha yaklaşmış oluruz.

Tatlıdan vazgeçebiliriz mesela. Hem daha sağlıklı oluruz.

Asgari ücretlinin bir ayda kazandığını bir kerede harcadığımız ziyafet ve davetlerden uzak durabiliriz. Hem daha çok Rabbimizin rıza ve rahmetine nail oluruz.

Açığı kapatıp, kapalıyı açma zamanı.

Şimdi daha çok paylaşma, bölüşme zamanı...

CENNETE KOŞMAK

Üç aylar bereketli bir mevsim.

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) "Recep ve Şaban ayının bereketinden istifade etmeyi nasip et; bizi Ramazan'a ulaştır Allah'ım." duasını yapmamızı istediği bir mevsim...

Hedeflerimizi, beklentilerimizi; ümit ve hayallerimizi gözden geçirmemiz gereken bir dönem...

Bazen gitmek istediğimiz yerle ulaştığımız yer arasında farklılık olabiliyor.

"Ben yola çıkarken buraya gelmeyi hedeflememiştim." dediğimiz zamanlar oluyor.

Hedefi doğru tayin etme zamanı.

Yolu kontrol etme zamanı.

Mübarek zaman dilimleri çöldeki vahalar gibidir: İnsan soluklanır, dinlenir, varılacak yere kalan mesafeyi hesap eder, gücünü toplar.

Çok işimiz var; elde etmek istediklerimiz, yığıp biriktirmeyi arzuladıklarımız var...

Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de bize bir hedef ve o hedefe ulaşan yolları gösteriyor.

"Koşun" buyuruyor bir yerde.

"Yarış yapın" diyor başka bir yerde.

"Neye koşalım, nereye yarış yapalım?" diye soruyoruz.

Çünkü biz "koş" deyince; mala, makama, servet ve şöhrete koşmak anlıyoruz genellikle.

"Yarış yap" denilince de benzer hedefler canlanıyor gözümüzde.

"Mağfiret ve cennete koşun."¹ "Mağfiret ve cennete yarış yapın."² buyuruyor Rabbimiz.

Gayeyi, hedefi doğru seçmek lazım.

Hedefe götüren yolu da doğru seçmek lazım.

Her gün namazlarımızda okuduğumuz Fatiha suresinde bizi sırât-ı müstakîme ulaştırmasını diliyoruz Rabbimizden.

"Bizi sırat-ı müstakime ulaştır. Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ulaştır!"

Kimlere nimet verildiğini de anlatıyor Rabbimiz. "Her kim Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederse Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle ve salihlerle beraber olur. Onlar ne kadar güzel arkadaşlırlar."³ buyuruyor.

Yarışımız mala, makama, şöhrete olursa onlardan ayrılık günü gelince pek ağır gelir nefsimize.

¹ Âl-i İmrân, 3/133.

² Hadîd, 57/21.

³ Nisâ, 4/69.

Çünkü dünya nimetlerinin zevali vardır.

Yarışımız mağfiret ve cennete olursa huzur ve saadetimiz pek büyük olur. Cennetin nimetlerinin zevali yoktur. Cenneteki hayatın süresi ve sonu yoktur.

İdrak ettiğimiz üç aylar yolumuzu ve yolculuğumuzu muhasebe imkânı sunuyor bize.

Hedefimiz doğru mu, hazırlığımız var mı sorularını sorma fırsatı veriyor.

Uhud'un eteklerinde cennetin kokusunu alan Enes b. Nadr (r.a.) gibi cenneti özlüyor muyuz?

Hz. Fatıma (r.a.), Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) hastalığında yanındaydı. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) hastalığının ağır; ağrıların fazla olduğu belli oluyordu. O esnada kızına işaret etti. Kızı Fatıma (r.a.) kulağını babasına yaklaştırdı ve ağlamaya başladı. Bir müddet sonra bir daha işaret etti yine yaklaştı ve gülümsemeye başladı. Daha sonra acılar içinde olan babasının yanında önce ağlayıp sonra gülmesinin sebebi soruldu. "İlk çağırmasında ayrılık vaktinin yaklaştığını söyledi, ağladım. Sonra ailesinden ona ilk kavuşacak olanın ben olduğumu söyledi, sevinçten güldüm" dedi.

Dünyadan ayrılacağına sevinen Hz. Fatıma (r.a.).

Hiz. Peygamber'in (s.a.s.) biricik kızı.

Herhâlde tertemiz olmanın rahatlığı...

Dünyanın kirlerine bulaşmamanın...

İşte arınma fırsatı: Yardımlaşarak, paylaşarak, sevip sevilerek mağfirete ulaşma zamanı.

Cennete koşma zamanı...

MİRAC, MESCİD-İ AKSÂ, ŞİRK SİZ İMAN

Mescid-i Aksâ için Rabbimiz: “Etrafını mübarek kıldık.” buyurur. “Aslında Kur’an-ı Kerim’de bahsedilen mescid filan mesciddir.” gibi cılız sesler duyduğunuz olmuştur. Şimdilik cılız sesler...

Benzer seslerin çoğalması muhtemeldir. Bir taraftan Mescid-i Aksâ’nın etrafındaki çember daraltılırken diğer taraftan direnişi içeriden kırma hamlelerinin artması da beklenmelidir.

Öğrenci ya da işçi protestolarında sık başvurulan yöntemlerden biriydi eskiden: Direnişi içeriden kırmak. Birkaç öğrenci ya da işçi “ikna” edilir. Boykotu delerler. Böylece boykot anlamını kaybeder.

Bindörtü yüz yılı aşkın süredir bilinen bir hakikati değiştirmek çabası da bir tür direnişi içeriden kırma çabasına benziyor. Bu çabada rol alanlar ister farkında olsun, ister olmasın...

Mescid-i Aksâ Miracın basamağıdır...

Bu basamaktan yükselen Muhammed Mustafa (s.a.s.), hediyelerle dönmüştür: “Rabbimden bir haberci bana; ümetimden şirk koşmadan ölenlerin cennete gireceğini müjdeledi.” buyurmuştur. Ebû Zer’in (r.a.): “ Ya Resûlallah! Zina, hırsızlık gibi büyük günahları işlemiş olsa bile mi?” diye ısrarla sorması üzerine de:

“Evet, Ebû Zer’in (r.a.) bu konudaki ısrarına rağmen” cevabını vermiştir.

Allah Teâlâ kendisine şirk koşmanın dışında bütün günahları bağışlayabileceğini ifade buyurmaktadır.

Yani O’nun rahmetinden ümit kesilmemelidir. Ne kadar yanlış olursa olsun, hatasını fark edip kendini düzeltmek isteyen için rahmet kapıları açıktır: “...Ey kendilerine karşı aşırı gitmiş kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. O çok bağışlayan ve merhamet edendir.”¹

İnsan şehadet kelimesini söyleyerek İslam dairesine girer. Allah’tan başka yaratan, yaşatan, rızık veren, ibadete layık ve ne şekilde yaşaması gerektiğini belirleyen bir gücün olmadığına tanıklık eder yani. Bir çeşit anlaşma imzalar. O’nun yetkisini başkasıyla paylaşmaya kalkışırsa bu “şirk” olur.

Daha önce Hristiyan olan Adiy b. Hatim Müslüman olduktan sonra Hz. Peygamber’e (s.a.s.) Tevbe suresinin 31. ayetinde ne kastedildiğini sordu. Ayetin meali şöyle: “Onlar (Yahudi ve Hristiyanlar) Allah’ı bırakıp hahamlarını ve rahiplerini rab edindiler...” “ Ben Hristiyan’ken rahipleri rab edinmezdik.” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s.) ona Hristiyan olduğu dönemde rahiplerin, Allah’ın yasak dediğine serbest; serbest dediğine de yasak dediklerinde Allah’ın dediğini mi,

¹ Zümer, 39/53.

rahiplerin dediğini mi yaptıklarını sordu. Adiy b. Hatim'in rahiplerin dediğini yaptıklarını söylemesi üzerine Hz. Peygamber (s.a.s.): "İşte bu, onları rab edinmektir." buyurdu. Yani helal ya da haram kılma yetkisini Allah'tan başkasına vermek -başkasının adı ve unvanı ne olursa olsun- onu rab edinmek ve şirk koşturmadır.

Miraç, bütün günahların bağışlanabileceğine dair büyük müjdeyi, şirk tuzağına düşerek heba etmemeyi hatırlatıyor bize...

Miraç; zikirle, ibadetle, kullukla, namazla yükselme imkânımızın olduğunu söylüyor bize. Arzu ve isteklerinizin esiri olup yere çakılıp kalırsanız yükselmekten mahrum olursunuz diyor bize...

Miraç, Allah'ın hiç kimseye gücünün üstünde yük yüklemeyeceğini, "İşitip itaat ettim." diyenler için bağışlanma fırsatının değerlendirilmesi gerektiğini söylüyor...

RAMAZAN İKLİMİ

Vahyin gelmeye başladığı şehir Mekke. Diğer ismiyle Ümmü'l-Kura. Şehirlerin anası yani. Kur'an-ı Kerim, şehirlerin anasında, âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.s.), ayların sultanında saklı bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi'nde inmeye başladı.

Karanlıklardan aydınlığa çıkaran ilahi manzumenin indirildiği ay, Mübarek Ramazan ayıdır.

Evlerimiz, yollarımız, gönüllerimiz onu karşılamaya hazır mı, bakmak lazım.

Aynanın karşısına geçer: "Nasıl görünüyorum?" diye kendimize bakarız.

Bazen bir arkadaşına sorarız: "Nasıl görünüyorum?"

"Nasıl görüyor?" diye de sormalıyız.

Çünkü O, görülmeyeni de görüyor. Kalbimi görüyor.

Çünkü O, bilinemeyeni de biliyor. Aklımdan geçenleri, düşündüklerimi...

İnsanlığın salgınla sınındığı günleri yaşıyoruz. Dünya salgına çare bulabilmek için teyakkuza geçince “Keşke açlık da bulaşıcı olsaydı.” diye geçirmiştik içimizden.

Herkese dokunmayınca açlık ve yoksulluk, tedavisi konusunda pek mesafe alınamadı maalesef.

Yine, bir günde açlıktan ölenler on binlerle ifade ediliyor.

Yine, pazar yerlerinde patlıyor bombalar.

Yine, ümmetin çocuklarının cesetleri vuruyor deniz kıyılarına.

Yine, mülteci bir yanımız...

Yine, yollarda dökülenler bizim insanımız.

Belki de insanlığımız...

Ülkemizde bir yılda 1.7 milyar ekmeği çöpe atıyormuşuz.

Yıllık gıda israfımız 214 milyar liraymış.

Dünyadaki egemenlerin hayatına bakıp özenenler oluyor.

“Bak ne kadar refah içerisinde yaşıyorlar.” diyenler oluyor.

Hâlbuki Rabbimiz başka açıdan bakmamızı istiyor bizden: “...İş ve davranışları bakımından en çok zarara uğrayanları bildirelim mi? Onlar, iyi yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatında çabaları boşa gidenlerdir. Onlar, rablerinin ayetlerini ve O’na kavuşmayı inkâr eden, bu yüzden amelleri boşa gitmiş olanlardır...”¹

Arınma mevsimi...

Paylaşma ve yardımlaşma mevsimi

¹ Kehf, 18/103-105.

Vahiyle, Kur'an'la sağlıklı iletişim kurma zamanı

Salih kullar yaşanabilir bir dünya hazırlayacaklar. Onların dünyasında inanan da inanmayan da güven içinde yaşayacak.

Açlıktan insanlar ölmeyecek.

Salih kullar dünyanın bütün açlarını doyuracak kadar gıdayı israf etmeyecek, ettirmeyecek.

Çocuk cesetleri deniz kıyılarına vurmaya devam ettikçe Marsa koloni de kursa insan, dünya daha huzurlu bir yer olmayacak.

Ramazan ikliminde yürekler merhametle dolacak; ellerimizden ve dillerimizden şefkat ve muhabbet sâdır olacak inşallah.

RAMAZAN FIRSATTIR

Orucun hedefi takvadır. Yani oruç tutan Müslümanların muttakilerden olmasıdır. İnsanın sakınarak; her yaptığıının hesabını vereceğinin bilincinde olarak yaşamaya gayret etmesidir.

Bu sene yine dünyanın yaşamakta olduğu salgının etkisiyle evlerimizde daha çok zaman geçireceğiz. Camilerimizde cemaatle teravih namazı kılınmayacak. Bu durum bir yönüyle hüzne sebep olurken diğer yönüyle bize, kendimize yönelme fırsatı veriyor. Kendimize ve ailemize yönelme.

Rabbimizin iki temel esas üzerine bina edildiğini ifade buyurduğu ailemize yönelecek dikkatimiz. Meveddet ve merhamet üzere kurulan ailelerimiz için Ramazan bir yenilenme fırsatı olacak.

Hep konuşup da bir türlü uygulayamadığımız aile saatini Ramazan ayında titizlikle hayata geçireceğiz: Birlikte kılacağımız teravih namazları, birlikte okuyacağımız mukabeleler ve birlikte istifade edeceğimiz sahurların bereketi.

Aramızda namaz kıldırabilecek kadar Kur'an okuyanlarımız imam olacak. Hatalarına takılmayacağız. Özellikle gençlerimizin şevkini kıracak davranışlardan uzak duracağız. Birlikte dualar edeceğiz. Kafiyesine, seciyesine takılmadan dualar edeceğiz. Samimi ve içten dualar...

Mukabele alışkanlığımıza güzellikler ekleyeceğiz. Her gün okuduğumuz cüzden hiç olmazsa bir bölümünün, birkaç ayetinin anlamını, tefsirini de okuyacağız. Anladıkça göreceğiz ki Kur'an-ı Kerim, hayattan bahsediyor; ticaretten, aileden, mirastan bahsediyor. Yani bizden bahsediyor. Bize hayatı nasıl yaşamamız gerektiğini anlatıyor.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.): "Sahura kalkın, zira sahurda bereket vardır." buyururlar. Sahurdaki bereketi yalnızca sofrada yediğimiz gıdalarda aramamak lazım herhâlde. Muttaki müminlerin özelliklerinin anlatıldığı Zâriyât suresinde sahurun yani seherin bereketinden istifade etmenin başka yolunu da gösterir Rabbimiz: "Muttakiler, Rablerinin kendilerine verdiklerini alarak cennetlerde ve pınar başlarında olacaklar. Çünkü onlar daha önce güzel davranışlar içindeydiler. Onlar gecenin az bir kısmında uyurlardı. Seher vakitlerinde Rablerinden bağışlanma dilerlerdi."¹

Sahurun/seherin bereketinden istiğfarla, duayla ve teheccütle de istifade edeceğiz.

Hayatın gayesi Allah Teâlâ'ya kulluktur. Kısa dünya hayatı ebedî cenneti kazanmanın tek yoludur. Kulluğumuz olmazsa Rabbimizin katında değerimiz de olmaz. Ramazan hayatın nasıl yaşanması gerektiğini öğretiyor bize:

Rabbimizin hoşlanmadıklarından sakınarak...

Mağfiret ve cennetine koşarak...

¹ Zâriyât, 51/15-18.

ORUÇ BİZİ TUTMALI

On sekiz yaşındayken Müslüman olan, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) özel ilgi ve sevgisine mazhar olmuş, genç yaşta Yemen'e vali tayin edilen Muaz b. Cebel (r.a.) anlatıyor:

Bir seferde Resûlullah'la beraberdik. Yanına yaklaşıp beraber yürümeye başlayınca: "Ey Allah'ın Peygamberi! Beni cehennemden uzaklaştırıp cennete sokacak bir amel söyler misin?" dedim. Efendimiz (s.a.s.): "Önemli bir şey sordun." dedi. "Bu, Allah'ın kolaylık nasip ettiği kimseye kolaydır; Allah'a ibadet eder, O'na hiçbir şeyi ortak koşmazsın, namaz kılarırsın, zekât verirsin, Ramazan orucunu tutarsın, Beytullah'a hac yaparsın." buyurdu ve devamında "Sana hayır kapılarını göstereyim mi?" dedi.

"Evet, Ey Allah'ın Resûlü" dedim.

"Oruç cehenneme perdedir; sadaka, suyun ateşi söndürmesi gibi hataları siler. Kişinin geceleyin kıldığı namaz salihlerin şiarıdır." buyurarak şu ayeti okudu: "Onlar ibadet etmek için gece vakti yataklarından kalkar, Rablerinin azabından korkarak ve rahmetini ümit ederek O'na dua ederler.

Kendilerine rızık olarak verdiklerimizden de bağışta bulunurlar.”¹

Sonra sordu: “Bu işin başını, direğini ve zirvesini sana haber vereyim mi?” “Evet, Ey Allah’ın Resûlü” dedim. “Dinle öyleyse” buyurdu ve açıkladı:

“Bu işin başı İslam’dır, direği namazdır, zirvesi cihaddır.”

Sonra şöyle devam etti: “Sana bütün bunları tamamlayan şeyi söyleyeyim mi?”

“Evet, Ey Allah’ın Resûlü” dedim.

Eliyle dilini işaret ederek: “Şuna sahip ol.” dedi. Ben tekrar sordum: “Ey Allah’ın Resûlü. Biz konuştuklarımızdan sorumlu mu olacağız?”

“Muaz, insanları yüzlerinin üstüne ateşe düşüren, dille-riyle söylediklerinden başka bir şey midir?” buyurdu.

Oruç bizi tutmalı.

Midemizi yemek-içmekten tuttuğu gibi, dilimizi yalandan, gıybetten, lanetten tutmalı, alıkoymalı.

Gözümüzü harama bakmaktan tutmalı.

Elimizi, ayağımızı, bütün bedenimizi tutmalı.

Önümüzde bir gün var. Ellerin, ayakların, gözlerin, kulakların, derilerin konuşacağı bir gün.

Ağzlar kapanacak, diller susacak, eller, ayaklar konuşacak.

Ağzı kapatılan insan azalarının şahitliği bittikten sonra kendi azalarına kızacak. “Niye şahitlik yaptınız?” diye

¹ Secde, 32/16.

çıkışacak. “Her şeyi konuşuran Allah bizi de konuştu.”
cevabını alacak.²

Oruç ölçülü hareket etmemiz gerektiğini anlatır bize. Bilmediğimiz şeyin peşine düşmememiz gerektiğini hatırlatır.

“Hakkında bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”³

Gözün ölçüsü var. “Mümin kadınlara/erkeklere söyle gözlerini kısınsınlar (harama bakmasınlar)” buyurur Rabbimiz.⁴

Sesin ölçüsü var, yürümenin ölçüsü var. “Yürüyüşünde ölçülü ol, sesini kıs”⁵ buyurur.

Gıybet eden, kardeşini çekiştiren orucun mükâfatını alabilir mi sormak lazım.

Her duyduğunu, aklına her geleni söyleyen orucun sevabından istifade edebilir mi?

Diline iman dolu kalbi değil, duyguları, öfkesi hükmeden kimse orucu anlamış mıdır?

Kendisine birisi sataştığında oruçlu kimse: “Ben oruçluyum.” desin buyuruyor Peygamber Efendimiz (s.a.s.).

Yani oruç beni tutuyor. Sana cevap yetiştirmekten, öfkeme mağlup olmaktan alıkoyuyor.

Bizim onu tuttuğumuzdan daha çok o bizi tutmalı.

Oruç bizi tutmalı...

² Fussilet, 41/20-21.

³ İsrâ, 17/36.

⁴ Nûr, 24/30-31.

⁵ Lokmân, 31/19.

KUR'AN'IN ŞEFAATİ

İman edip salih ameller işleyenlere Rabbimizin vaadi var. Onları hoş yaşatırız, buyuruyor:

“Erkek veya kadın, kim mümin olarak salih/iyi iş yaparsa, ona hoş bir hayat yaşatırız ve mükâfatlarını yapmakta olduklarının en güzeliyle veririz.”¹

İnanmak, salih amellerle bir hayat yaşamaya çalışmak, huzursuzluğa razı olmak değildir. İnsan maddi zorluklar yaşasa; hastalıklarla mücadele etmek zorunda kalsa bile gönül huzurunu bulabilir.

Rabbimiz huzur bulamayanları da anlatır bize. Varlık içinde olsalar bile daralan, bunalan huzursuz ruhlardan bahseder:

“Her kim benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse mutlaka ona dar bir geçim vardır. Bir de onu kıyamet gününde kör olarak haşrederiz. O da şöyle der: ‘Rabbim! Dünyada gören bir kimse olduğum hâlde, niçin beni kör olarak haşrettin?’ (Allah (c.c.)) ‘Evet, öyle. Ayetlerimiz sana geldi de

¹ Nahl, 16/97.

sen onları unuttun. Aynı şekilde bugün de sen unutuluyorsun’ der.”²

Zikirden uzak kalınca, Kur’an’dan uzak kalınca insan doymak bilmez hâle gelebilir.

“Biz nice zikirle hemhâl olanlar tanıyoruz. Onlardaki hırs ve tamah hiç kimsede yok.” diyenlerimiz olabilir.

Zikrin, kalbi neden mutmain etmediğine bakmak lazım.

Kur’an’ın kalpte yer edip etmediğine bakmak lazım.

Kur’an-ı Kerim’de ibadetlerin Müslümanın ahlakını güzelleştirici niteliği vurgulanır:

“Kitaptan sana vahyedileni oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar.”³

“Onların mallarından sadaka/zekât al ki onları arındırsın ve temizlesin...”⁴

Oruç da böyledir. “Takva sahibi olasınız diye size farz kılındı.”⁵

Bizi takva sahibi yapacak oruçlarımız...

Bizi arındıracak...

Bizim orucu tuttuğumuz gibi oruç da bizi tutacak. Kinden, nefretten, haramdan uzak tutacak.

“Nice oruç tutanlar var ki, oruçlarından kendilerine açlık kalır.” buyuruyor Efendimiz (s.a.s.).

² Tâhâ, 20/125-126.

³ Ankebût, 29/45.

⁴ Tevbe, 9/103.

⁵ Bakara, 2/183.

“Kim yalan sözü ve yalanla hareket etmeyi bırakmazsa Allah’ın onun aç ve susuz kalmasına ihtiyacı yoktur.” buyuruyor.

Sakınarak yaşamayı öğreneceğiz.

Günahlardan sakınacağız.

Rabbimizin sevgisini kaybetmekten korkacağız.

Kitaba sora sora yaşayacağız.

Hiz. Peygamber’e (s.a.s.) sora sora...

Ramazan boyunca mukabelelerle, hatimlerle takip ettiğimiz Kur’an-ı Kerim, hayatımıza yön verecek. Ahlakımızı şekillendirecek.

“Yürüyüşünde ölçülü ol, sesini kıs” diyor Kur’an.

“Allah’tan kork, doğru söz söyle” diyor.

“Yarına ne hazırladığına bak” buyuruyor.

İnen her ayet sahabenin hayatını değıştirdiğı gibi, bizi de değıştirecek.

İyiye, güzele, hakka yöneltecek.

“Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır.” düsturunu yerleştirecek.

“Komşusu açken tok yatan bizden değıldir.” terbiyesiyle yetiştirecek.

“Allah’ın evlerinden bir evde insanlar bir araya gelip Allah’ın kitabını okuyup anlamaya çalışsalar, sekinet iner oraya, rahmet bürür onları, melekler kanatlarını açarlar onlar için ve Allah zikreder onları.” buyuruyor Peygamber Efen-dimiz (s.a.s.).

Gönüller Kur’an’la huzur bulmalı.

Kıyamet günü şefaatine nail olmalı.

ŞİFA

Oruç tutmaya ilk başladığımız yıllar Haziran-Temmuz aylarına denk geliyordu. On - on bir yaşlarındayız. Mahalledeki arkadaşlarla beraber sıcak yaz günlerinde oruçtan taviz vermemeye çalıştığımızı hatırlıyorum.

Vakit öğleyi geçip sıcak iyice bunaltmaya başlayınca Fırat Nehri'nin kenarındaki dişbudak ağacının dibine iner avucumuza aldığımız suyu ağzımıza alıp sonra yutmadan boşaltırdık. Bir serinlik olur ama susuzluğumuz geçmezdi. Ciğelimizdeki yangın sönmezdi.

Kibir, gurur, riya, hırs, haset, enaniyet, tamahkârlık gibi hastalıklarımız var...

Kur'an eczanesinden ilaçlarla tedavi edilmesi gereken hastalıklar...

Kur'an'ın şifa ayetleriyle düzelmesi gereken yanlışlar...

Doktorun yazdığı reçeteyi evimizin en güzel köşesinde saklayıp sabah akşam okumuyoruz elbette...

Gereğini yapıyoruz; yazılan ilaçları, tarif edilen ölçüde kullanıyoruz.

Şifa Allah'tan...

Rabbimiz ilaçları hastalıktan şifa bulmamıza vesile kılabiliyor.

Kur'an ayetleri de manevi hastalıklardan kurtulmamıza vesile oluyor. Bunun için okumak, anlamak ve yaşamak lazım. Fırat'ın serin suyundan ağzımıza aldığımız miktarı yutmadıkça susuzluğumuz geçmediği gibi; Kitab'ın şifa olan ayetlerini anlayıp yaşamadıkça da manevi hastalıklarımız düzelmeyecek.

*Kur'an şifadır...

Şirke, inkâra, nifaka şifa...

Zulme, tuğyana, azgınlığa şifa...

*Ramazan şifadır...

Fakirin ihtiyacına koşan oruçlu müminlerle şifa. İlacını alamayan hastanın derdine derman olmak için çabalayan yardımseverlerle şifa. Kimsesiz, güçsüz ve yetimlere uzanan ellerle şifa...

Yoğun geçen bir günün sonunda iftara birkaç saat kalmışken "Ya hiç iftar saati gelmese hâlim nice olur!" duygusunu yaşadığınız olmuştur.

Ancak oruçlunun yaşayacağı iki sevinçten biri olan iftar vakti gelir. Susuzluk biter, açlık biter...

En mühimi, susayınca kendisine içirilen su bağırsaklarını parça parça eden cehennemliklerden olmamak için gayret etmektir.



*Oruç şifadır.

Oruç takva eğitimidir...

Müslüman sakınarak yaşasın; hesabını verebileceği bir hayat yaşasın; mağfiret ve cennete ulaşsın...

HIZLI ESEN RÜZGÂR GİBİ

Ramazan ayının yarından fazlasını geride bıraktık. Sahabe; Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.), Ramazan ayının özellikle son on gününde hızlı esen bir rüzgâr gibi olduğunu haber verir. Yani şiddetli rüzgârın, önünde her bulduğunu uçurduğu gibi Hz. Peygamber (s.a.s.) de bulduğunu dağıtır, muhtaçların ihtiyacını görmede gayretini artırır. Belki bizim de infak bilincimizin kuvvetlenmesine vesile olur ümit ve duasıyla Bakara suresinden konuyla ilgili birkaç ayet-i kerimenin mealini açıklamalı olarak yazmak istiyorum:

“Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, tıpkı buğday tohumu eken bir çiftçinin durumuna benzer: Toprağa atılan bu tek tohum, her başağında yüz buğday tanesi olmak üzere, tam yedi başak filiz verecektir. Yani Allah yolunda harcamaya yapan kişi, mükâfatını yedi yüz katıyla alacaktır. Hatta Allah, dilediğine bundan kat kat fazlasını verir. Çünkü Allah, lütuf ve merhametiyle sınırsızdır, her şeyi bilendir. Mallarını Allah yolunda harcayan ve bu harcamalarının ardından yaptığı iyilikleri başa kaktırmayan, gönül incitmeyen kimseler var ya, işte Rableri katında onlara nice ödüller vardır; hesap

gününde onlar ne korkuya kapılacak, ne de üzüntüye uğrayacaklar! Gönül alıcı tatlı bir söz söylemek veya bir kimsenin ayıbını örtüp kusurunu bağışlamak, peşinden başa kakma ve incitme gelen bir sadakadan daha değerlidir. Öyle ya, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, dolayısıyla sizin vereceğiniz sadakalara da ihtiyacı yoktur; bununla birlikte, O ceza vermekte acele etmez, sonsuz şefkatiyle yumuşak davranır. O hâlde: Ey inananlar! Sadakalarınızı ve yaptığınız iyilikleri, insanların başına kakarak, gönül inciterek boşa çıkarmayın; tıpkı Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde, sırf insanlara gösteriş olsun diye malını güya Allah yolunda harcayan ve böylece tüm iyilikleri boşa giden münafıklar gibi sadakalarınızı geçersiz kılmayın. Böylesi bir iyilik, tıpkı üzerinde biraz toprak bulunan kayalığa atılan tohuma benzer ki, ansızın yağan bir yağmur, tohumu filizlendireceği yerde, kaya üzerindeki toprağı silip süpürerek onu çıplak bir taş hâlinde bırakır. İşte bu tür sadakalar, böyle bir kaya üzerine atılmış tohum gibi boşa gitmeye mahkûmdur. Dolayısıyla, gösteriş amacıyla iyilik yapanlar veya yaptıkları iyilikleri insanların başına kakanlar, kazandıklarından hiçbir şey elde edemeyecekler. Allah, inkâra sapan ve kendilerine sunulan nimetleri yoksullarla paylaşmaktan kaçınarak nankörlük eden bir toplumu, asla doğru yola iletmez. O'nun doğru yola ileteceği kimseler şunlardır: Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak ve yüreklerindeki pekiştirmek için, yani kalplerindeki imanı kökleştirmek ve ruhlarını eğitip iyiliklere alıştırmak için mallarını harcayanların durumu, yaylalık bir tepe üzerindeki verimli bir bahçeye tohum eken bir çiftçinin durumuna benzer ki, oraya kuvvetli bir yağmur yağınca, normal bahçelerin en az iki katı ürün verir; hatta yağmur değmese bile, yüksekliğinden dolayı ince bir yağmur, ya da çiy gibi hafif bir çisenti düşer, yine de ürününü verir. Öyleyse, az çok demeyin, malınızı Allah yolunda harcayın, çünkü Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir. Yaptığı

iyilikleri insanların yüzüne vurup gönül inciterek sadakalarını boşa çıkaran ve bu sadakaların sevabına en çok muhtaç olduğu mahşer gününde hepsinin yok olup gittiğini gören kişinin durumu neye benzer bilir misiniz? İçinizden hanginiz arzu eder ki, içerisinde ırmakların aktığı, çeşit çeşit ürünlerin yetiştiği hurma bahçelerine, üzüm bağlarına sahip olsun da, çoluk çocuğunun bakıma muhtaç olduğu bir sırada, tam da üzerine ihtiyarlık çökmüşken, aniden alevli bir kasırga kopsun ve biricik geçim kaynakları olan o bahçeyi yakıp kül ediversin? Herhâlde hiçbiriniz, böyle acınacak bir duruma düşmek istemezsiniz değil mi? İşte Allah, düşünesiniz de, bugünden tedbirinizi alıp, yarın hesap gününde pişman olmayasınız diye size ayetlerini böyle açıklıyor. O hâlde; Ey iman edenler! Gerek sizin çalışıp üreterek kazandığınız gerekse yerden sizin için çıkardığımız toprak ürünleri, maden, define ve petrol gibi nimetlerin temiz ve helal olanlarından bir kısmını Allah yolunda ihtiyaç sahiplerine harcayın. Size verilecek olsaydı, beğenmediğiniz için yüzünüzü buruşturmadan almayacağınız döküntü, bozuk, çürük ve değersiz malları sakın sadaka olarak vermeye kalkışmayın. Şunu iyi bilin ki, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, dolayısıyla sizin iyiliklerinize de ihtiyacı yoktur, asıl buna muhtaç olan sizsiniz. Ve gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye layık olan da sadece O'dur. O hâlde, Allah'ın bahşettiği nimetleri yoksullarla paylaşmaktan sizi alıkoymaya çalışan insan ve cin şeytanlarının sözlerine aldanmayın. Şeytan, fakirlik ihtimali ile gözünüzü korkutur ve size cimrilik, hırsızlık, hayâsızlık gibi kötülükleri telkin eder. Allah ise, size kendi katından bir bağışlama ve büryük bir lütuf vadetmektedir. Öyle ya, Allah lütuf ve merhamet bakımından sınırsızdır, her şeyi bilendir.”¹

¹ Kısa, Mahmut, Kuran-ı Kerim ve Kısa Açıklamalı Meali, Bakara Suresi 261-268.

İŞTE BAYRAM

“Arşı taşıyan ve onun çevresinde bulunanlar (melekler) Rablerini hamd ile tesbih ederler. O’na iman ederler ve müminlerin bağışlanmasını dilerler. ‘Ey Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O hâlde tövbe eden ve senin yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından koru. Ey Rabbimiz! Onları da onların babalarından, eşlerinden ve soylarından iyi olanları da kendilerine vadettiğin Adn cennetlerine koy. Şüphesiz sen mutlak güç sahibisin. Onları kötülüklerden koru. Sen o gün kimi kötülüklerden korursan, ona rahmet etmiş olursun. İşte en büyük kurtuluş budur.”¹

İşte en büyük bayram!

Rabbimiz ahirette yaşamamız muhtemel olan güzelliklerin provasını dünya hayatımızda yaptırıyor. Bir aylık sınavın sonunda yasakları kaldırıyor. Sevinme, sevindirme imkânı veriyor. Sanki bize ‘Ramazan bilincini ömrünüze taşırsanız ahiretiniz bayram olur.’ mesajını veriyor. Şu ayet-i kerimelere bakar mısınız?

¹ Mü’min, 40/7-9.

“Kitabı sağ tarafından verilen kimse der ki: ‘Alın kitabımı okuyun; doğrusu ben hesabımla karşılaşacağımı zaten bekliyordum.’ Artık o hoşnut olacağı bir hayat içindedir. Meyveleri kolayca devşirilebilir yüce bir cennettir. Onlara ‘Geçmiş günlerde yaptıklarınıza karşılık olarak afiyetle yiyin için’ denir.”²

İnsan acelecidir; peşin olanı, çabuk geleni sever. Bu sevgisini kontrol edip dünya hayatının ebedî mutluluğu kazanmanın tek fırsatı olduğunun bilinciyle yaşarsa korku ve hüzünden emin olur, bayram eder.

Can bula cânânını
Bayram o bayram ola.
Kul bula sultânını
Bayram o bayram ola.

Merhum Alvarlı Efe’nin dizelere döktü gibi kulun, Rabbinden gelen: “Ey gönlü huzura ermiş kişi! Rabbine dön, sen O’ndan hoşnut O da senden hoşnut bir hâlde. Haydi, sen de katıl seçkin kullarımın arasına. Haydi, gir cennetime”³ hitabına, müjdesine muhatap olduğu gün bayram günüdür.

“Sana Rabbinden indirilenin hak olduğunu görüp bilen kimse görmeyen gibi olur mu? Bunu ancak akıl sahipleri anlar. Onlar, Allah’a verdikleri sözü yerine getirirler, yeminlerini asla bozmazlar. Onlar Allah’ın, korunmasını emrettiği bağı koruyan, Rablerine saygıda kusur etmeyen, kötü bir şekilde hesaba çekilmekten korkan kimselerdir. Ve onlar Rablerinin rızasını kazanabilmek için sabreden, namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda gizli açık harcayan, kötülüğü iyilikle savan kimselerdir. İşte ahiret yurdunun mutlu sonu onların olacaktır. O yurt, sonsuz mutluluk diyarı olan Adn cennetleridir ki, hem

² Hâkka, 69/19-24.

³ Fecr, 89/27-30.

kendileri girecek oraya hem de kendileri gibi dürüst ve erdemlice yaşamış olan ataları, eşleri ve çocukları. Ve cennetin her kapısından, akın akın melekler yanlarına gelecek (ve onları şöyle karşılayacaklar:) Dünyada gösterdiğiniz sabrın karşılığı olarak, ebedi huzur, esenlik ve selam olsun size! Bakın ne güzelmiş (dünyadan sonra) ulaştığınız mutlu son!”⁴

Ahret hayatına kıyasla dünya hayatı pek kısadır. Ancak ebedi mutluluğu kazanabilmenin tek fırsatıdır aynı zamanda.

Marifet, kurtuluş ve başarı kısa sürede sonsuzluğu kazanmaktır.

Merhamet edip merhamete layık olmaktır.

Sevip sevimeldir.

Yaratanın sevgisini kazanmanın yolu ona kulluk etmek ve kullarını sevmektir.

⁴ Ra'd, 13/19-24.

KÂBE, HAC VE KIYAM*

“Allah; Kâbe’yi, o saygıdeğer evi, haram ayı, hac kurbanını ve (bu kurbanlıklara takılı) gerdanlıkları insanlar (‘ın din ve dünyaları) için ayakta kalma (kıyam) sebebi kıldı. Bunlar, göklerde ve yerde ne varsa hepsini Allah’ın bildiğini ve Allah’ın her şeyi hakkıyla bilen olduğunu anlamanız içindir.”¹

Allah Kâbe’yi, yani Beyt-i Haram’ı, insanlığın ekonomik, siyasi, kültürel, ahlaki yönlerden kalkınması ve ilerlemesi için önemli bir merkez kılmıştır. Aynı şekilde savaşmanın yasaklandığı kutsal ayları, hacıların Kâbe’de kurban etmek üzere yanlarında getirdikleri kurbanlıkları ve hac dışında, Allah’a adadıklarının bir belirtisi olarak boyunlarına işaretler takılarak süslenen kurbanlıkları da Allah’a kulluğu temsil eden birer sembol kılmıştır...²

* 02.04.2021 tarihinde Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğünün düzenlediği Uluslararası Hac Sempozyumunda sunduğum “Mâide Suresinin 97. Ayeti Bağlamında Kabe’nin ve Hac İbadetinin Müslümanın Şahsi ve Toplumsal Hayatına Tesirleri” konulu tebliğden alınmıştır.

¹ Mâide, 5/97.

² Kısa Mahmut, Kısa Açıklamalı Meal, s.97-98, Konya, 2020.

Aslında bakılacak olursa Kâbe'nin bulunduğu Mekke ve civarı, ne ziraata elverişli bir yer ne de halkını geçindirebilecek geliri olan bir belde idi. Bununla beraber Allah, kulu ve halili İbrahim'in (a.s.) duası ile orasını insanların kalplerini ziyaret ateşiyle dolduran bereketli, mübarek ve mukaddes bir belde hâline getirmiştir.

İbrâhîm suresinin 37. ayetinde de açıkladığı gibi, İbrahim (a.s.) karısı Hacer'i ve oğlu İsmal'i Mekke Vadisine getirip bıraktığı zaman, Rabbine şöyle dua etmişti: “Rabbimiz! Ben, zürriyetimden bir kısmını senin Beyt-i Haram'ının yanında, ziraata elverişli olmayan bir vadiye, namazı dosdoğru kılabilmeleri için yerleştirdim. İnsanlara onlara sevgiyle meyleden bir kalp var ver; onları şükretsınler diye çeşitli meyvelele rızıklandır.”

Allah, sevgili kulu ve halili İbrahim'in (a.s.) bu duasını geri çevirmemiş, eşini ve oğlunu bırakıp gittiği bu vadiyi, o günden itibaren insanların, Allah'ın rızasını kazanmak ve O'nun katında derecelerini yükseltmek için ahiret azığı aramaya geldikleri bir belde yapmıştır. Keza bu belde, Kâbe sayesinde, hem orada devamlı oturan kimseler için, canlarından ve mallarından emin oldukları bir yer hâline gelmiştir.³

Kâbe insanlar için bir hayat kaynağıdır. Çünkü hac, umre ile ilgili hüküm ve yasaklar Kâbe sebebiyle konulmuştur. Din ve dünya işleri o yüzden canlılık kazanmakta ve devam ettirilmelidir. Hayat ve ölümün hedef ve maksatları, onunla geliştirilip yükseltilmelidir. Evet, Kâbe insanlar için bir varlık sebebidir.⁴

Kâbe'nin insanlar için “kıyam” ayağa kalkma/dirilme vesilesi olması ibadetlerin bilinçli yapılmasının gereğini ihsas

³ Koçyiğit Talat, Kur'an-ı Kerim Meal ve Tefsiri, c. 2, s. 424, Ankara, 2016.

⁴ Zemahşeri, Keşşaf, c. 1, s. 646-647.

etmektedir. İbadetleri sırtında bir yük ya da öylesine yerine getirilmesi gereken alışkanlıklardan biri olarak gören kimse beklenen fayda hâsıl olmaz. O fayda da dünya hayatında ahlakın güzelleşmesi, ahiret hayatında ise ecir ve mükâfata nail olmaktır.

Kur'an-ı Kerim'de Müslümanların eda etmesi gereken ibadetler anlatılırken; insanın hayatında, davranışlarında, sözlerinde ve kalbinde meydana gelmesi gereken müspet değişime vurgu yapılmaktadır:

Namaz kişiyi kötülükten alıkoyar:

“Kitaptan sana vahyedileni oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir.”⁵

Hiz. Peygamber'e (s.a.s.) bir adamın gece namaz kıldığını, sabah olunca da hırsızlık yaptığını söylediklerinde: “Kıldığını namaz onu (bu günahı) uzaklaştıracaktır.” buyurmuştur.⁶

Maûn suresinde namazın ruhundan ve hedefinden habersiz, ibadetin kişiye kazandırdığı üstün ahlaki vasıflardan gafil olan, yetimi itip kakan, yoksulu doyurmaya gayret göstermeyen, insanları aldatmak için ibadeti gösteri hâline getirenlerin kıldıkları namaz için “yazıklar olsun” ifadesi kullanılmaktadır.

Oruç, muttaki insanı hedefler:

“Ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, takva sahibi olabilmeniz için size de farz kılınmıştır”⁷

Her ibadetin mutlaka bir amacı ve layık-ı veçhile eda eden mükellefe kazandıracığı maddi ve manevi hayırları, yararları vardır. Oruç, namaza göre daha uzun soluklu bir ibadettir.

⁵ Ankebût, 29/45.

⁶ Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, H.No: 3555, 3556.

⁷ Bakara, 2/183.

Yaklaşık olarak günün yarısını, mevsimlere göre bazen yarısından fazlasını kapsamaktadır. Ayette de belirtildiği üzere oruç, imsaktan iftar vaktine kadar yeme, içme ve cinsel ilişkiyi terk edip ibadet hâlindeki bir mümine yapması, söylemesi yasak olan bütün kötü söz, iş ve davranışlardan uzak durmak anlamındadır. Resûlullah (s.a.s.): “Sizinle tartışmak isteyen kimseye üç defa: “Ben oruçluyum, ben oruçluyum, ben oruçluyum deyin!” buyurmuşlardır.⁸ Yani ben ibadet hâlindeyim, ibadetimi bozacak iş yapmak istemiyorum.⁹

Senede bir ay takva eğitimine tabi tutulan Müslüman, bir ayda tabi tutulduğu yoğunlaştırılmış programdan kalan on bir aya takva bilinci taşır, taşımalıdır.

Hz. Peygamber (s.a.s.) hem orucun hem de namazın binlinçli eda edilmediği takdirde akıbetinin ne olacağını şöyle ifade buyurmuşlardır: “Nice oruç tutanlar var ki oruçlarından payları açlık ve susuzluktur. Ve yine nice ayakta duranlar/namaz kılanlar var ki namazlarından elde ettikleri şey sadece yorgunluk ve uykusuzluktur.”¹⁰

Yine orucun aç ve susuz durmaktan ibaret olmadığını, insanın diline sahip çıkmadan orucun lezzet ve ecrine nail olmayacağını şu cümleleri ile anlatmaktadır: “Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehaleti terk etmezse Allah’ın onun yemesini ve içmesini bırakmasına ihtiyacı yoktur.”¹¹

Zekât kişiyi arındırır:

Namaz ve orucun insanın ahlakını güzelleştirmesine tesirini ifade eden ayet ve hadislerin benzeri zekât için de söz konusudur: “Onları arındırmak ve temize çıkarmak üzere

⁸ Ebû Davûd, Sıyam, 27.

⁹ Duman, Zeki, Beyanü'l-Hak, c. 3, s. 64, Ankara, 2006.

¹⁰ İbni Hanbel, Müsned, 2, 373.

¹¹ Buhari, Sıyam, Hd. No: 1903.

mallarından sadaka/zekât al. Bir de onlar için dua et; çünkü senin duan onlara huzur verir. Allah her şeyi çok iyi işitmekte ve bilmektedir.”¹²

Ayet-i kerime Tebük Seferi esnasında tembellik ederek seferden geri kalan ve daha sonra günahlarını itiraf eden Müslümanların sadaka ve zekâtlarının kabul edilmesini emretmektedir. Ayetteki sadakanın tezkiye edici ve temizleyici olduğuna yapılan vurgu oldukça dikkat çekicidir. Yani sadaka insanı günahlardan temizler ve onun Rabbinin razı olduğu bir kul olması yolunda tezkiye eder, kalbindeki fenalıklardan arındırır.

HAC BİR BAŞLANGIÇTIR

Verdiğimiz birkaç örnekten de anlaşılacağı üzere ibadetler ebedî âlemde Müslüman’a ecir ve sevap kazandırmadan önce dünya hayatında ahlakını güzelleştirmesine müsbet tesir ederler. Hac ibadeti de farz olarak ömürde bir defa eda edilse de Müslüman’ın hayatında köklü ve kalıcı değişim ve dönüşümlere sebep olabilmektedir.

Hz. Peygamber (s.a.s.): “Mebrur haccın karşılığı ancak cennettir.” buyurmaktadır.¹³ O hâlde mebrur hac nasip olan Müslüman cennete layık bir hayat yaşayan Müslüman olmalıdır. Hac ibadetini yapamasa da bütün Müslümanların cennete layık bir hayat yaşamaya çalışmasının gerekliliği bilinen bir husustur. Ancak böyle bir hayatı yaşamada haccın bir milat olabileceği hem ilgili ayet ve hadislerden hem de yaşanmış örneklerden yola çıkarak söylenebilir.

Haccın, kişinin ahlak hayatında müsbet manada değişim ve dönüşüme sebep olabilmesi için bilinçli yapılması gerekir.

¹² Tevbe, 9/103.

¹³ Buhari, Umre, 1; Müslim, Hac, 437.

Hac öncesi hazırlıkların ihmal edilmemesi elzemdir. Bu çerçevede yapılması gerekenleri üç başlık hâlinde ele alabiliriz:

Hac yolculuğuna çıkmadan önce helalleşmek:

Hz. Peygamber (s.a.s.) kul ve kamu hakkının ibadetlerin ecir ve mükâfatından mahrum kalmaya sebep olacağını şöyle anlatmıştır: “Şüphesiz ki ümmetimin müflisi kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip fakat şuna sövüp, buna zina isnad ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, onun kanını döküp, şunu dövüp bu sebeple iyiliklerinin sevabı şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir.”¹⁴

Görüldüğü gibi kişinin yaptığı ibadet ve iyiliklerin sevabı üzerindeki kul haklarından dolayı, hak sahiplerine dağıtılacaktır. Kul hakkındaki tehlikenin aynısı hatta daha şiddetlisi kamu hakkı için de söz konusudur: Hz.Ömer (r.a.) anlatmaktadır: “Hayber Savaşı’nın vuku bulduğu gün Resûlullah’ın (s.a.s.) ashabından birkaç kişi gelerek: “Fılan şehit filan şehittir.” dediler. Nihayet bir kişinin yanına vararak “Bu da şehittir” dediler. Bunun üzerine Resûlullah (s.a.s.) “Hayır! Ben onu ganimet malından aşırıldığı bir hırka yahut yağmurluktan dolayı cehennemde gördüm.” buyurdu.

Âl-i İmrân suresi 161. ayet-i kerime kamu malı hususunda bütün müminleri uyarmaktadır: “Hiçbir peygamberin kamu malını aşırması olmaz. Kim kamu malını üzerine geçirirse kıyamet gününde üstüne geçirdiğiyle gelir. Sonra da haksızlık edilmeksizin herkese kazandığı tam olarak ödenir.”

O hâlde hac yolcusu yola çıkmadan önce bütün hak sahipleri ile helalleşmelidir. Varsa borçlarını ödemeli ve ilgiliden hakkını helal etmesini rica etmelidir. Hak sahibinin

¹⁴ Müslim, Birr, 59; Tirmizi, Kıyamet, 2.

vefat etmesi gibi bir sebepten dolayı bu mümkün olmuyorsa onun adına muhtaçların ihtiyaçlarını gidermeli ve Allah Teâlâ'dan af ve mağfiret talep etmelidir.

Hac yolculuğuna çıkmadan önce barışmak:

Müslüman'ın, Müslüman kardeşiyle üç günden fazla küs kalamayacağını söyleyen Hz. Peygamber (s.a.s.), bu küslüğün ibadetlere etkisini şu şekilde ifade buyurmaktadır: “Her Pazartesi ve Perşembe günü ameller Allah’a arz olunur. Din kardeşi ile arasında düşmanlık bulunan kişi dışında, Allah’a şirk koşmayan her kulun günahları bağışlanır. (Meleklerle) Siz şu iki kişiyi birbiriyile barışmaya kadar bekletin.” buyrulur.¹⁵

Eğer hac yolculuğuna hazırlanan Müslüman'ın küslük ve dargınlıktan dolayı irtibatını kopardığı kişi akrabası ise tehlikenin boyutu daha fazladır. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s.) “Akrabasıyla bağını kesen cennete giremez.”¹⁶ buyurmuşlardır. Elbette hadis-i şerif “Yani cezasını çekmeden veya affedilmeden cennete giremez.” şeklinde anlaşılmıştır. Ancak Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) ifadesindeki vurgu çok dikkat çekicidir. Bundan dolayı hac yolcusu hem haccının hem de diğer ibadetlerinin ecir ve sevabından mahrum olma tehlikesiyle karşılaşmamak için kalbini kin, nefret ve öfkeden arındırmaya çalışacak ve barışacaktır.

Hac ibadetinin bilinçli yapılabilmesi için hazırlık yapmak:

İbadetlerden hedeflenen dünyevi ve uhrevi faydayı elde edebilmek için bilinç şarttır. Bilinç hem niyeti hem de ibadetin amacını ifade eden bir kavramdır. Hz. Peygamber (s.a.s.) “Müminin niyeti amelinden hayırlıdır.”¹⁷ buyurmaktadır. Niyet dünyalık olursa kişi dünyalığa ulaşabilir. Ancak

¹⁵ Müslim, Birr. 36.

¹⁶ Buhari, Edeb, 11.

¹⁷ Mecmau'z-Zevâid, 1/61, 109.

böyle bir niyetle eda edilen ibadetin Allah katında bir değeri olmaz. Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.s.) “Ameller niyetlere göredir. Herkes sadece niyetinin karşılığını alır. Kim Allah ve Resûlü için hicret ederse hicreti Allah ve Resûlünedir. Kim de erişeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadından dolayı hicret ederse onun hicreti de hicretine sebep olan şeydir.”¹⁸ buyurmuş ve niyetindeki bozukluktan dolayı, can veren, mal veren ve ilim öğrenen üç kişinin ahirette ecir ve sevaptan mahrum kalacağını anlatmıştır: “Kıyamet günü hesabı ilk görülecek kişi, şehit düşmüş bir kimse olup huzura getirilir. Allah Teâlâ ona verdiği nimetleri hatırlatır, o da hatırlar ve bunlara kavuştuğunu itiraf eder. Cenab-ı Hak: “Peki bunlara karşılık ne yaptın?” diye sorar. “Şehit düşünceye kadar senin uğrunda cihad ettim.” diye cevap verir. “Yalan söylüyorsun. Sen ‘babayiğit adam’ desinler diye savaştın, o da denildi.” buyurur. Sonra emrolunur da o kişi yüzüstü cehenneme atılır.

Bu defa ilim öğrenmiş, öğretmiş ve Kur’an okumuş bir kişi huzura getirilir. Allah (c.c.) ona da verdiği nimetleri hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. Ona da “Peki, bu nimetlere karşılık ne yaptın?” diye sorar. “İlim öğrendim, öğrettim ve senin rızan için Kur’an okudum.” cevabını verir. “Yalan söylüyorsun. Sen ‘âlim’ desinler diye ilim öğrendin, ‘ne güzel okuyor’ desinler diye Kur’an okudun. Bunlar da senin hakkında söylendi.” buyurur. Sonra emrolunur o da yüzüstü cehenneme atılır.

Daha sonra Allah’ın kendisine her çeşit mal ve imkân verdiği bir kişi getirilir. Allah verdiği nimetleri ona da hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. “Peki, ya sen bu nimetlere karşılık ne yaptın?” buyurur. “Verilmesini sevdiğin, razı olduğun hiçbir yerden esirgemedim, sadece senin rızanı kazanmak

¹⁸ Buhari, Bed’u’l- Vahy,1; Müslüm, İmare, 155.

için verdim, harcadım.” der. “Yalan söylüyorsun. Hâlbuki sen bütün yaptıklarını ‘ne cömert adam’ desinler diye yaptın. Bu da senin için zaten söylendi.” buyurur. Emrolunur, bu da yüzüstü cehenneme atılır.”¹⁹

Görüldüğü gibi niyet ve gayede Allah rızası olmazsa ibadetlerin eciri de olmaz. Bilinçli yapılmayan ibadetin dünya hayatında kişinin hedeflenen güzel ahlaka ulaşmasına da katkısı olmaz. Nitekim Rabbimiz: “Yazıklar olsun namaz kılanlara”²⁰buyurmak suretiyle ne yaptığından habersiz ve riyakâr kimseleri kastetmiştir.²¹ Hac yolcusu, hac menasikinin tamamının hikmetlerini kavramaya çaba göstermelidir. İhram, tavaf, say, vakfe gibi menasikin farz, vacip ve sünnetlerini öğrenmeye çalıştığı gibi; niçin ihram, niçin tavaf, niçin vakfe ve benzeri soruları sorması bireysel ve toplumsal hayatında köklü değişikliklerin kapısını açabilecektir.

NİÇİN İHRAM?

Musa (a.s.) Medyen’den Mısıra dönerken, geceleyin yolunu kaybetmiş ve uzaklarda bir ateş görmüştü. Ailesine: “Siz burada bekleyin, ağaçların arasında bir ateş gözüme ilişti, belki ısınmak için size oradan bir kor parçası getiririm yahut ateşin yanında bize yol gösterecek biriyle karşılaşırım.” demişti. Ateşe yaklaşıncı: “Ey Musa!” diye bir ses duyuldu. “Ben, evet ben senin Rabbinim! Çıkar ayakkabılarını, sen mukaddes vadi Tuvâ’dasın”²² buyurulmuştu.

Hacı adayı, Tuvâ’ya giren Musa’nın (a.s.) ayakkabılarını çıkardığı gibi ayakkabılarını, elbiselerini çıkarmalıdır. Kefene bürünür gibi iki parça beze bürünmelidir. Elbiselerinden

¹⁹ Müslim, İmare, 152.

²⁰ Maûn, 107/4.

²¹ Maûn, 107/5-6.

²² Tâhâ, 20/10-13.

kurtulduğu gibi kalbinde, gönlünde ve zihnindeki ağırlık veren bütün yüklerden kurtulmalıdır. Mukaddes topraklara elbiseyle girilmediği gibi; kin, nefret, öfke, hırs, haset vb. ağırlıklarla da girilmeyeceğini anlamalıdır.

Bedeniyle çok meşgul olduğunu, artık ruha, kalbe yönelmenin zamanının geldiğini idrak etmelidir. Dünyevi heves ve arzuların peşinde koşmaktan dolayı kalbini ihmal ettiğini fark eden hac yolcusu, ihmal ettiklerini imar etme fırsatı yakalamıştır. Artık “Mal ve çocukların fayda vermeyeceği, sadece teslim olmuş bir kalbe sahip olmanın yararını göreceği”²³ güne daha dikkatli hazırlanmak zorunda olduğunu idrak etmiştir. Allah’ın, insanların şekil ve cisimlerine değil kalp ve davranışlarına göre değer verdiğini anlamıştır. İhramı idrak eden kişi; dünyanın geçiciliğini, dünya nimetlerinin zeval bulacağını, kalacak olanın salih ameller olduğunu²⁴ da idrak eder. Hayatının kalan kısmında şahsi haz ve lezzet peşinde koşmak yerine yararlı işler ve salih ameller peşinde koşar.

İhram insana, şimdiye kadar elbisenle, saçında, sakalınla, bedenle o kadar meşgul oldun ki; asıl meşgul olman gereken kalbini unuttun, ihmal ettin, diye seslenir. Artık kalbe yönelme vaktidir. “Kalpler ise ancak Allah’ı zikretmekle mutmain olur.”²⁵ Kalbi mutmain kişi merhamet ve şefkatle muamele eden kişidir. İnsanın bireysel ve sosyal ilişkilerinde şefkat ve merhamet hakim olursa, o insandan daima güzellikler sâdır olacaktır.

İhram, aynı zamanda dinleri dünyevileşmeye karşı direniştir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) “Dünya sevgisi bütün hataların başıdır.” buyurmak suretiyle Müslümanları dünya

²³ Suarâ, 26/88.

²⁴ Kehf, 18/46.

²⁵ Ra’d, 13/28.

sevgisi konusunda uyarmıştır. Kur'an-ı Kerim'de, hem geçmiş kavimlerin anlatılan kıssalarının pek çoğunda hem de asr-ı saadette yaşanan hadiselerde inanan insanlar, dünya ve nimetlerine ölçüsüz bağlanma konusunda uyarılmıştır. Tebük Seferi'ne hazırlık emri verildikten sonra sefere çıkma konusunda isteksiz davrananlar Tevbe suresinin 38. ayetinde şu şekilde uyarılmışlardır: "Ey iman edenler! Size ne oldu ki 'Allah yolunda seferber olun' denilince çakılıp kaldınız yere; yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatıyla yetinmeye razı mı oldunuz? Hâlbuki dünya hayatının sağladığı fayda ahiretinkine göre pek azdır."

Yine Uhud Savaşı ile ilgili inen ayet-i kerimelerde, galiyetle başlayan savaşın seyrinin mağlubiyete dönme sebebi olarak dünya ve dünyalık düşkünlüğü gösterilmiştir. "Andolsun ki Allah size verdiği sözü yerine getirdi. Hatırlayın ki O'nun izniyle kâfirleri kılıçtan geçiriyordunuz ama Allah size istediğinizi (zaferi/ganimeti) gösterdikten sonra gevşediniz, emre itaat hususunda birbirinizle tartıştınız ve emre aykırı hareket ettiniz; içinizden kimi dünyayı istiyordu kiminiz de ahireti istiyordunuz; derken Allah denemek için sizi onlardan alıkoydu (galip gelemediniz). Sonunda yine de size bağışladı. Allah, müminlere karşı lütufkârdır."²⁶

Aktardığımız ayet-i kerimelerin dışında Müslümanların dünya ve dünyevileşme konusunda dikkatli olmaya çağrıldıkları pek çok ayet vardır. Ayet ve hadislerde Müslümanların içlerinde var olan dünya sevgisinin kontrol edilmesi vurgulanmaktadır. İşte ihram bu sevgiyi kontrol etmede en önemli eğitimlerden biridir. İhramla bütün statü ve farklılıklarından arınan Müslüman, Rabbinin huzuruna bu şekilde çıkacağını; mal, makam ve şöhretin faydasının olmadığını bir kez daha ve etkili bir şekilde idrak eder. Kontrol edilemeyen

²⁶ Âl-i İmrân, 3/152.

dünya sevgisi insanı bencilleştirirken, bu sevgi konusunda eğitilen Müslüman diğerkâm ve fedakâr olur.

TELBİYE TESLİMİYETİN İFADESİDİR

“Buyur Allah’ım. Emrine amadeyim buyur! Senin hiç bir ortağın yoktur. Emrine amadeyim buyur! Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet de mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.”

Müslümanlardan Allah ve Resûlü’nün emrettikleri ve yasakladıkları karşısında iki kelimeden ibaret bir cevap vermeleri beklenmektedir.

“Allah’ın elçisi ve müminler rabbinden ona indirilene iman ettiler. Her biri Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandılar. ‘O’nun elçileri arasında ayrım yapmayız’ ve ‘işittik, itaat ettik, bağışlamayı dileriz Rabbimiz, gidiş sanadır’ dediler.”²⁷

“Aralarındaki anlaşmazlıkları çözüme bağlasın diye Allah’a ve Resûlü’ne çağrıldıklarında müminlerin sözü, ‘İşittik, itaat ettik’ demekten ibarettir. İşte kurtuluşa erenler de bunlardır.”²⁸

İşte ihramın rükûlarından olan telbiyeyi söyleyen hac yolcusu “Buyur Allah’ım buyur.” demek suretiyle ahdini yeniler, teslimiyetini ifade eder. Müslüman Rabbinin katında O’nun razı olduğu bir kul olabilmek için “inandım” demenin yeterli olmayacağının bilincindedir. Hac yolculuğu bu konuda sıkı bir eğitim imkânı sağlar.

Hac yolcusu; “İnsanlar, imtihan edilmeksizin yalnızca ‘iman ettik’ demekle bırakılacaklarını mı zannettiler? Biz

²⁷ Bakara, 2/285.

²⁸ Nûr, 24/51.

kendilerinden öncekileri imtihan ettik. Allah sözüne sadık kalanları da yalancıları da bilip ortaya çıkartacaktır.”²⁹ aye-tinde ifade edilen manayı idrak eder. Hac vazifesi boyunca tekrarladığı telbiyeyle, hacdan sonra hayatında bölünme ve gevşemeye fırsat vermeyeceğine dair söz verir. İmanı kuvvetlenir, davranışları düzelir, ahlaki güzelleşir. Esasında içinde yaşadığı toplumun kendisine bakışı da hacının bu teslimiyetini pekiştirme çabasını destekler mahiyettedir. Başka Müslümanların yaptığı yanlışlar dikkat çekmezken, hacının basit ve küçük hataları bile göze batar, eleştiri konusu olur. Bu durum çoğu zaman hem hacının hem de içinde yaşadığı toplumun lehine değişim ve gelişmelere sebep olur.

TAVAF DURURSA HAYAT DURUR

Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de: “Sonra kalan hac fiillerini tamamlayıp temizlensinler, adaklarını yerine getirsinler ve o kadim evi (Kâbe) yi tavaf etsinler.”³⁰ buyurmaktadır.

Kâinat tavaf üzerine kuruludur. Hayat tavafla devam etmektedir. Tavaf durursa hayatın, canlılığın devam etmesi de imkânsız hâle gelir. Her şey bir şeyin etrafında tavaf eder. Maddenin en küçük yapı taşı olan atomda elektronlar atom çekirdeğinin etrafında tavaf eder. Dünyadaki canlılık gezegenimizin güneşin etrafında tavaf etmesiyle sağlanır. Dünya hem güneşin etrafında hem de kendi ekseninde tavaf etmeye devam eder.

İnsan vücudu da böyledir. Bedende canlılığı sağlayan kan, kalbin etrafında döner durur. Vücudun diğer organlarında kirlenen kan, kalbe uğrayarak temizlenip tekrar organlara döner. Yani tavaf durursa hayat durur.

²⁹ Ankebût, 29/2-3.

³⁰ Hac, 22/29.

Hac yolcusu Kâbe'yi kalbinin tarafına alarak (teyamün) dönmeye devam ederken, yolculuğun sonsuzluğunu düşünür. Müslümanın tasavvurunda hayat yarış pisti gibi değildir. Bir noktadan başlayıp düz bir koşuyla diğer noktaya varınca yarış bitmez. Maksat Allah'ın rızası, varılacak yer cennettir.

Yolculuğun sonsuza olduğunu idrak eden hacı, hazırlığını ona göre yapar. Bütün iyiliklerini, servetini dünya için harcamaz. Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de inkârcılardan şöyle bahseder: “ İnkâr edenler ateşin başına getirilince, ‘Size ait iyi ve güzel şeyleri dünya hayatınızda tükettiniz ve onlardan yararlandınız; şimdi ise yeryüzünde haksız olarak büyüklük taslamanız ve yoldan çıkmanıza karşılık olarak aşağılayıcı cezayı çekeceksiniz’ denilir.”³¹

Dünyada kendilerine mal, makam, şöhrat verilenler bunu sadece dünya için, zevk ve sefa için kullanırlarsa ahirete elleri boş giderler. Müslüman, kısa dünya hayatında ebedî ahiret mutluluğunu kazanmaya çalışan insandır. İşte haccın farzlarından da olan tavafla bu idrak pekişir. Kişi servetini yalnızca kendi lüks ve şatafatı için kullanmaz; yardım yapmayı, muhtacın ihtiyacını görmeyi daha önemli kabul eder. Toplumun yararına olan işlerde yer almayı, şahsi beklentilerinin önünde tutar. Böylelikle iç huzurunu sağlayan insan sosyal hayatın huzuruna da ciddi katkılar sağlar.

SA'Y DUAYI GAYRETE DÖNÜŞTÜRMEKTİR

İbrahim (a.s.) Allah'ın emri gereğince, eşi Hacer ve küçük oğlu İsmail'i ıssız Mekke Vadisi'nde bırakıp gitmişti. Kızgın çölde tek başına kalan Hacer, yavrusu İsmail'in susuzluktan kavrulması endişesiyle, su bulabilmek amacıyla Safa ve Merve tepeleri arasında defalarca koşuşturmuş ve nihayet Allah, yerden tatlı, güzel ve özel bir su çıkararak ona yardım

³¹ Ahkâf, 46/20.

etmiştir. İşte, Allah'a olan güven ve umudunu yitirmeden, sabırla mücadele etmenin sembolü olan bu fedakâr annenin anısına, Safa ile Merve arasında sa'y etmek yani hızlı adımlarla yedi defa gidip gelmek, İbrahim'den (a.s.) kalan hac ibadetinin bir bölümü o gün hâlâ uygulanmaktaydı. Fakat zamanla müşrikler, buna birtakım şirk unsurları katmışlardı. Bu yüzden, yaptıkları bütün ibadetlerin mutlaka Kur'an ve Sünnet kaynaklı olmasına özen gösteren Müslümanlar, bu ibadeti yapmamakta tereddütte düşmüşlerdi. Bunun üzerine aşağıdaki ayetler nazil oldu:³²

“Kuşkusuz, Safa ile Merve, Allah'ın (emirlerine itaati simgeleyen kutsal) alametlerdendir. O hâlde, hac veya umre için Kâbe'yi ziyaret edenlerin, bunlar arasında sa'y etmesinin hiçbir sakıncası yoktur. Kim gönüllü bir iyilik yaparsa bilsin ki Allah iyiliği mükafatıyla karşılayan ve çok iyi bilendir.”³³

Safa ile Merve arasında hızlı adımlarla sa'y eden hacı, Hacer annemizi düşünür. Hacer, peygamber eşi iken ve küçük oğlu bir peygamber çocuğu iken ne kadar endişelenmişti. Hâlbuki Hz. İbrahim'in tevhit mücadelesini ve davasını bilen Hacer, çocuğu ve kendisi çölde yakıcı güneşin altında can verseler mekânlarının cennet olacağına inanırdı. Ancak özellikle çocuğu için çok endişelenmişti.

Hacer annemiz susuz kalan çocuğuna endişelenirken; imansız, peygambersiz, kitapsız kalan çocuk ve gençler için endişelenmemek mümkün mü? Küçük İsmail susuzluktan ölseydi, cennete giderdi. Ya bizim çocuklarımız imansız kalıp ölürse bundan büyük felaket olabilir mi? İlgisiz, sevgisiz ve duasız kalıp uyuşturucu, fuhuş benzeri bağımlılıkların esiri olursa çocuklarımız, ne olur hâlimiz?

³² Kısa Mahmut, Kısa Açıklamalı Meal, s. 33, Konya, 2020.

³³ Bakara, 2/158.

Bu duygu ve düşüncelerle sa'y eden hacı, sa'y'den hayata hassasiyet taşır, dua taşır. Çocuklarına ve çevresine ilgi ve sevgi taşır.

İbrahim (a.s.), eşi ve biricik oğlunu çölde iki tepenin arasında yalnız başlarına bırakıp dönerken şöyle dua etmişti: “Rabbimiz! Ben zürriyetimden bir kısmını, senin kutsal evinin (Kâbe'nin) yanında tarıma elverişli olmayan çorak bir vadiye yerleştirdim. Bunu yaptım ki Rabbim, namazı kılsınlar! İnsanların gönlünü onlara meylettir ve çeşitli ürünlerden onlara rızık ver ki şükretsinsinler!”³⁴

Hayatın gayesi Allah Teâlâ'ya kulluktur. İbrahim (a.s.) “Namazı kılsınlar diye bunu yaptım.” demek suretiyle bu hususu ifade etmiştir. Hz. Hacer'in endişesini paylaşan hac yolcusu hem kendi çocukları hem de ümmetin çocukları için dua eder, istikamet üzere olsunlar diye çaba gösterir, gösterilen çabalara destek verir. Hayatı boyunca ilahi rahmetin celbetmek için gayret etmeye devam eder.

ARAFAT'TA MAHŞERİ YAŞAMAK

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) “Hac Arafat'tır.”³⁵ buyurmuşlardır. Haccın farzlarından biri de belirli bir vakitte belirli bir yerde bir süre durmak yani vakfe yapmaktır. Her türlü statüden arınmış olarak Arafat'a çıkan hac yolcusu, Rabbinin huzuruna bütün dünyalıklarından, ayrıcalıklarından ve farklılıklarından uzaklaşmış olarak çıkacağını tahayyül eder. Âdeta Abese suresinde tasvir edilen hâli yaşar “İşte o gün kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır. O gün herkesin işi başından aşkındır.”³⁶

³⁴ İbrâhîm, 14/37.

³⁵ Tirmizi, Tefsir, 3

³⁶ Abese, 80/34-37.

“Ruh ve meleklerin saf saf durduğu o gün Rahman’ın izin verdiklerinden başkası konuşamayacak; konuşan da doğruyu söyleyecektir. İşte bu, kesin olarak gelecek gündür. O hâlde kim dilerse Rabbine varan bir yol tutsun. Biz insanın önceden yapıp ettiklerine bakacağı, inkârcının da ‘keşke toprak olsaydım’ diye dövüneceği gün gerçekleşecek olan yakın bir azaba karşı sizi uyardık.”³⁷

“... Yer dağılıp parça parça olduğunda; Rabbin gelip melekler de saf saf dizildiğinde; o gün cehennem de getirildiğinde, insan işte o gün yaptıklarını birer birer hatırlayacaktır. Fakat bu hatırlamanın ona ne faydası var? İnsan, ‘Keşke (ahiret) hayatım için daha önce bir şeyler yapmış olsaydım.’ der. Artık o gün Allah’ın vereceği cezayı kimse veremez.”³⁸

Birkaç örnek sunduğumuz mahşer ahvali Müslüman’ın zihninde sürekli diri kalmalıdır. Mahşerde yaşanacak hadiseler göz önüne getirilip hesaba çekilme bilinci insanın kalbinde yer ettikçe dünya hayatı daha dikkatli yaşanacaktır. Hayatın kalan süresi için sıklaştırılmış bir eğitim dönemi olan hac günlerinde, menasik ne kadar bilinçli yapılırsa kişi o kadar iyi eğitilmiş olur.

İşte vakfe bu duygularla yapılmalıdır. Çünkü insanı Rabbine yaklaştıracak olan dünyalık kazançlar, yığılıp biriktirilenler değildir:

“Sizi bize yaklaştıracak olan, ne servetiniz ne de evlatlarınızdır. Ama iman edip dünya ve ahirette yararlı iş yapanlar başka; yaptıklarına karşılık onlara kat kat fazlası mükâfat vardır. Ve onlar köşkler içinde huzur ve güven içinde yaşayacaklardır.”³⁹

³⁷ Nebe, 78/38-40.

³⁸ Fecr, 89/21-25.

³⁹ Sebe, 34/37.

Arafat vakfesinde o ana kadar yaşadığı hayatı göz önünde bulundurarak tövbe ve istiğfarla Rabbine yönelen Müslüman, hayatının kalan kısmı için de kararlar verir. Mahşerde hesabı verilebilir bir hayatla Rabbinin huzurunda bulunmayı hedefler. Mahşer meydanının sıcak ve sıkıntılarının Arafat vakfesinin sıkıntılarıyla kıyas bile edilemeyeceğinin farkındadır. Mahşere ne kadar hafif bir yükü giderse o kadar hesabının kolaylaşacağını bilir. Bu anlayış kişinin dünya hayatını disipline etmesine ve Rabbinin razı olduğu bir hayat yaşamaya gayret etmesine sebep olur.

ŞEYTANIN ADIMLARINA UYMADAN KURBANLA ALLAH'A YAKLAŞMAK

“Ey iman edenler! Topluca İslam’a girin ve sakın şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o sizin apaçık bir düşmanınızdır.”⁴⁰

“Ey Âdemoğulları! Size ‘şeytana kulluk etmeyin, o sizin için apaçık bir düşmandır; bana kulluk edin, doğru yol budur’ dememiş miydim? Nitekim o şeytan sizden nicelerini saptırdı. Hiç aklınızı kullanmıyor muydunuz?”⁴¹

Kur’an’ı Kerim’de yukarıda iki sureden örnekler sunduğum ayetlere benzer ayet-i kerimeler vardır. Müslümanlar sürekli şeytanın tuzaklarına karşı dikkatli olma konusunda uyarılmıştır. Müslüman, bu ayarlara dikkat ettiğini hac vazifesi esnasında şeytanı sembolik olarak taşıyarak gösterir. “Şeytan ve taraflarına karşı” diyerek attığı her taşla aslında kin, nefret, öfke, hırs, haset gibi kötülükleri taşlar. Hayatında bu tür kötülöklere yer vermeyeceğinin kararını alır. Bu karar hacıyı daha ahlaklı bir kişi hâline getirir.

⁴⁰ Bakara, 2/208.

⁴¹ Yâsîn, 36/60-62.

İnsanın Rabbinin rızasını kazanma çabasında her şeyinden vazgeçebilmesi gerekir. İbrahim'in (a.s.) yaşlılık çağında sahip olduğu tek çocuğundan vazgeçme kararlılığı göstermesi Allah Teâlâ tarafından ödüllendirilmiştir:

İbrahim (a.s.) öz yurdunu terk edip Filistin'e yerleşince; "Ey Rabbim, bana hayırlısından bir evlat bağışla!" diye yalvardı. Kendisine İsmail adında şefkatli ve yumuşak huylu bir çocuğun verileceği müjdelendi. İlahi müjde gerçekleşip İbrahim'in (a.s.) ikinci hanımı Hacer'den bir çocuk dünyaya geldi. İbrahim (a.s.) bir süre sonra Allah'ın emriyle eşi ve çocuğunu Mekke'ye yerleştirdi. Yıllar sonra İsmail İbrahim'in (a.s.) yanında yürüyüp koşacak ve denileni anlayıp uygulayacak çağa ulaşınca, babası onu karşısına aldı ve onu kurban etmesi gerektiğini söyledi. Ve onun fikrini sordu. Babasının bu sözleri karşısında İsmail: "Babacığım! Sana Allah tarafından ne emrediliyorsa yap, göreceksin ben Allah'ın izniyle sabredeceğim." dedi. İkisi de tam bir teslimiyet göstererek İbrahim (a.s.) İsmail'i boğazlamak için yüzüstü yere yatırıncaya Allah Teâlâ seslenerek " Ey İbrahim! Rüyana bağlı kaldın. Biz güzel davrananları böyle ödüllendiririz. Doğrusu bu gerçekten müthiş bir imtihandı. Biz de (İsmail'in) kurtuluş fidyesi olarak büyük bir kurbanlık (koç) verdik."⁴²

Allah, güzel davrananları ödüllendirmektedir. Müslüman kestiği kurbanla gerektiğinde Rabbinin rızasını kazanmak için dünyalık her şeyden vazgeçebileceğini göstermektedir. Bu bilinç, sınırlı süreli dünya hayatı için yapılan hazırlıkların sınırsız ve sonsuz olan uhrevi hayat için de yapılması gerektiği konusunda kişiyi eğitir.

Hac bilinçli eda edildiği takdirde kişinin hayatında dönüm noktası olabilir. Hac menasikini hikmetlerini bilerek yerine

⁴² Sâffât, 37/105-107.

getiren Müslüman bu kısa eğitim döneminde kazandıklarıyla maddi ve manevi hayatını diriltebilir. Böylelikle Mâide suresinin 97. ayetinde ifade edilen Kâbe'nin; Beyt-i Haram'ın insanlar için kıyam: ayağa kalkma, dirilme vesilesi olması karşılık bulur. Müslüman'ın hem bireysel hayatında hem de toplumsal hayatında köklü değişiklikler olur. Eğer bu kıyam/ diriliş gerçekleşirse meydana gelen değişim ve dönüşümler hep hakka ve hayra doğru olur.

KEVSER

“Mali’nin kuzeyinde yer alan Gao bölgesinde çocuklara yardım amaçlı bir kuruluşu yönettiği sırada 24 Aralık 2016’da kaçırılan Fransız aktivist Sophie Petronin, dört yıl aradan sonra özgürlüğüne kavuştu. Radikal bir grup tarafından Sahel bölgesinde esir edilen Petronin, özgürlüğe kavuşmasının ardından Müslüman olduğunu ve ismini Meryem olarak değiştirdiğini açıkladı.”

Neden şefkat ve merhamet Peygamberine saldırıyorlar, anlaşıyor değil mi?

İslam’ı ne kadar şiddet dini, savaş dini gibi göstermeye çalışırlarsa çalışsınlar insanların ilgisini önleyemiyorlar!

Öfkeleri biraz da bundan olmalı.

Bu kadar menfi propaganda; bu kadar yoğun dezenformasyon ve bu kadar kötü örneğe rağmen İslam, temiz yüreklerde mâkes buluyorsa, Hz. Peygamber’in (s.a.s.) ahlakıyla ahlaklanan insanların çoğaldığı, hakikati karartma faaliyetlerinin azaldığı bir zeminde neler olur acaba?

Bunu da tahmin ediyor olmalılar.

“İnkârcılar, bu Kur’an’a kulak vermeyin, okunurken gürültü yapın, belki bastırırsınız.” dediler.¹

Gürültü çıksın, insanlar Kur’an’ın huzur veren sesini ve sözünü duyamasın istiyorlar belli ki. Maalesef buna da çokça fırsat verecek davranışlar sergiliyor Müslümanlar.

Peygamber efendimiz (s.a.s.) ilk oğlu dünyaya gelince Araplarda var olan âdet gereği “Ebu Kasım=Kasım’ın babası” künyesiyle anılmaya başlanmıştı. Küçük Kasım, iki sene kadar yaşayıp vefat edince de müşrikler tarafından “Soyunu devam ettirecek bir erkek çocuğu bile yok, ebterdir o.” sa-taşmalarına maruz kalmıştı.

Anne karnında babasını kaybedip yetim; 6 yaşında anne-sini kaybedip öksüz; 8 yaşında dedesini kaybedip mahrum olan, 2 yaşındaki küçük yavrusunu ebedî âleme uğurlayıp müşriklerin hakaretlerine maruz kalan Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.) Rabbimizin, “Âlemlere Rahmet” iltifatına mazhar olmuştu.

“Yemin olsun kuşluk vaktine; kararıp sakinleştğinde geceye ki; Rabbin seni bırakmadı ve sana darılmadı. Elbette işin sonu senin için öncesinden daha hayırlı olacaktır. Rabbin sana mutlaka lütuflarda bulunacak, sen de memnun olacaksın”²

Rabbi ona lütuflarda bulundu: Ona peygamberlik verdi; Kur’an’ı verdi; ümmet nasip etti; ümmetini etrafında toplayacağı havuzu vaad etti; “Kevser”i verdi.

¹ Fussilet, 41/26.

² Duhâ, 93/1-5.

Ondan sonra gelen hiçbir nesilde kendisini onun düşmanlarına, Ebû Cehillere nispet edenlere rastlanmazken; onun soyundan gelmek, seyyit ve şerif olmak hep aziz bilindi. Ümmeti, çocuklarına onun isimlerini verdiler: Muhammed, Mahmut, Ahmet, Mustafa, Emin... Dünyada çocuklara verilen en yaygın isimler oldular.

Onu rüyada görmek bile şereflerin en büyüğü olarak kabul edildi. Şiirler yazıldı, ilahiler bestelendi.

Gül yüzünü rüyamızda
Görelim ya Resûlallah.
Gül bahçene dünyamıza
Girelim ya Resûlallah.

O anılınca gönüller hüznünlendi, gözler yaşardı. Ona hakaret etmeye yeltenenler ebter oldular.³ O, yükseldikçe yükseldi.

Sözü uzattım.

Endişeye mahal yok.

Onun ahlakıyla ahlaklandıkça, çocuklarımız tenkit ettiklerimizi değil onu örnek aldıkça, Muhammed ve Muhammediler çoğalmaya ve yükselmeye devam edecek inşallah.

Yeter ki onun hayatına benzesin hayatımız.

Ahlakı ahlakımız, yolu yolumuz olsun...

³ Kevser, 108/3.

SON VASIYET

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ebedî dünyaya göçmeden önce on üç gün kadar hasta yatmıştı. Hz. Aişe (r.a.) annemin odasında kalmak için izin istemiş, hastalık günlerini orda geçirmişti. Yüksek ateşin etkisiyle zaman zaman kendinden geçiyor, kendine geldiği anlarda nasihatlerde bulunuyordu. Yine o anlardan birinde kızı Fatıma'ya: "Allah katında değerli olan güzel işler yapın. Yoksa helal-haram konularında Allah'ın sorgusundan ben sizi kurtaramam." buyurmuştu.

Hz. Enes (r.a.): "Vefatı esnasında Resûlullah'ın (s.a.s.) yanındaydık. Bize üç defa: 'Namaz hususunda Allah'tan korkunuz.'" buyurdu ve şöyle devam etti.

"Emriniz altındaki insanlar hakkında Allah'tan korkunuz. İki zayıf hakkında Allah'tan korkunuz. Onlar dul kadın ve yetim çocuktur. Namaz hususunda Allah'tan korkunuz."

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) bütün söyledikleri bizim için çok kıymetlidir elbette. Ama söz konusu olan son söyledikleri, son vasiyetleri, son nasihatleri olunca daha da dikkat kesiliyoruz, kesilmeliyiz.

Aramızda birisinin bile son söylediklerini yerine getirebilmek için titizlik gösteriyoruz. “Rahmetlinin son arzusu-ydu.” diye başlayan cümleler kuruyoruz.

Çalışanın, işçinin, emekçinin hakları konuşulunca benim aklıma hemen Hz. Peygamber’in (s.a.s.) son vasiyetleri geliyor. Âlemlere rahmet Efendimiz (s.a.s.) dünyadan ayrılırken bile ümmetini Yaratıcının hukuku ve kullarının hukuku konusunda uyarıyor.

“Namaza dikkat edin.”

“Emriniz altındaki insanların hakkına dikkat edin.”

İnsan dünyaya kulluk için gönderilmiştir. Kendisini yaratan, yaşatan âlemlerin Rabbine kulluk etmek insanın yaratılış gayesidir. Bu kulluğu ibadetle ispat etmenin yolu öncelikle namazdır.

İnsanın dünyada kulluk vazifesini yapabilmesi için huzur ve güveni tesis etmesi gerekir. Bunun da en önemli yolu, çalışanların hukukunu adalet ve hakkaniyetle korumaktır. Hz. Peygamber’in (s.a.s.) yüzyıllar öncesinden çalışanın hukukuna dair söylediklerine bakar mısınız?

“Onlara yediğinizden yedirin, giydiğinizden giydirin.”

“Bir işçi tutup da onun ücretini ödemeyenin kıyamet günü düşmanı Allah’tır.”

Meselenin çalışanı ilgilendiren tarafı ayrı bir konudur. İşçi, memur, çalışan kendisine tevdi edilen işi bir emanet bilinciyle yapmalıdır.

Varlık ve imkân sahibi bir kişinin imanının kuvveti, çalıştırdığı işçinin kahvaltıda sofrasında yiyebildiği zeytinin kalitesinden anlaşılabilir. “Yediğinden yedirme, giydiğinden giydirme.” ölçüsü muhteşem bir ölçüdür. En gelişmiş olduğu

söylenen ülkelerinde bile sokakta geceleleyen muhtaçlarının çokluğuyla modern dünya bu ölçüden oldukça uzaktır. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) ümmetine düşen, bu nebevi ölçüyü hayata taşımaktır.

KULİS

Arkadaşlarla bir araya gelince, yakın dostlarımızla baş başa kalınca ne yapıyoruz?

Konuşmalarımız hangi konularda yoğunlaşıyor?

Sohbet, fısıltı ve kulislerimizde günah ve düşmanlık; ayak kaydırma, adam kayırma olmamalı elbette...

Gıybet, lanet olmamalı...

“Ey iman edenler! Baş başa gizlice konuştuğunuz zaman günah, düşmanlık ve peygambere isyanı konuşmayın. İyilik ve takvayı konuşun. Huzuruna toplanacağınız Allah’a karşı gelmekten sakının.”¹

Nübüvvetin ilk günlerinde “iki dâr = iki ev = iki kulüp” vardı: Dâru’n-Nedve ve Dâru’l-Erkam.

Dâru’n-Nedve’de müşrikler bir araya gelir, günah ve düşmanlıkta yardımlaşırlardı.

¹ Mücâdele, 58/9.

Dâru'l-Erkam; Erkam'ın eviydi. Müminler bir araya gelir, inen vahyi mütalaa eder, ezberler, anlarlardı.

Günah yoktu orada. Düşmanlık üzerine yardımlaşma yoktu.

Rahmân suresi inmişti. Genç Müslümanlardan Abdullah b. Mesud (r.a.) çok etkilendi. “Ben bu ayetleri Kâbe’de okuyacağım.” dedi.

Arkadaşları: “Yapma!” dediler. “Senin bünyen zayıf. Müşrikler eziyet ederler, işkence ederler, dayanamazsın.” dediler.

Dinlemedi...

Kâbe’ye gitti. Kâbe’nin içi yüzlerce putla doluydu. Genç Abdullah, yüksek sesle Râhman suresinden ayetler okumaya başladı.

Müşrikler şaşkındı.

Baktılar...

Sesin Abdullah b. Mesud’dan (r.a.) geldiğini görünce, yırtıcı hayvanlar gibi saldırdılar.

Abdullah kan revan içinde ve baygındı.

Arkadaşları bir kenara aldılar. Kendine geldikten sonra sitem ettiler. “Sana, yapma! Eziyetlerine dayanamazsın demedik mi?” şeklinde sitem ettiler.

O, “Vallahi onların yaptıkları benim gözümde o kadar önemsiz ki yarın yine okurum.” dedi.

Aradan yıllar geçti.

Medine’de hurma bahçelerinden birinde bir grup arkadaş sohbet ediyordu. Âlemlere rahmet Efendimiz (s.a.s.) de oradaydı. Bünyesi zayıf Abdullah b. Mesud (r.a.) hurma toplamak

için bir ağaca tırmandı. Ağacı saran incecik bacaklarını birbirlerine gösterip şakalaşan arkadaşları: “Şu bacaklara bak! Kopacak gibi, incecik” gibi sözlerle takılıyorlardı.

Onların şakalaşmaları üzerine Hz. Peygamber (s.a.s.): “Vallahi Abdullah’ın bu iki ince bacağının Allah katındaki ağırlığı, Uhud Dağı’nın ağırlığından daha fazladır.” buyurdu.

Dâru’l-Erkam terbiyesiyle Abdullahlar yetişmişti.

Rabbimizden yardım dileyerek evlerimizin Dâru’l-Erkam şubesi olmasına gayret etme zamanı...

Günah ve düşmanlık konulu kulislerin yerini iyilik ve takva sohbetleri almalı.

BUZAĞI SEVGİSİ

İsrailoğullarından bahsederken Rabbimiz “Size verdiğimiz Kitab’a sımsıkı sarılın; ona kulak verin.” emrine karşılık onların “işittik, isyan ettik.” dediklerini anlatıyor. İsyanlarının sebebi olarak da “Nankörlükleri sebebiyle onlara buzağı sevgisi içirilmişti.” buyuruyor.¹

“Buzağı sevgisi içirildi.”

Yani buzağı sevgisi kalplerini doldurdu, imanlarını bastırdı. Nankörlükleri, inkârları kalplerini buzağı sevgisinin işgal etmesine, bu işgal de isyan etmelerine sebep oldu.

Mide, sarhoşluk veren alkollü içeceklerle dolarsa, beden saçmalamaya başlıyor. Ağızdan çıkanlar anlaşılmıyor. Ayaklar bedeni taşıyamıyor. Alkolün etkisiyle beyin bedenin dengesini sağlayamıyor. Hamr, aklı örtüp insanı akledemez, düşünemez hâle getirdiği gibi, buzağı sevgisi de kalbi örtüp insanı itaat etmez bir isyankâr hâline getiriyor.

¹ Bakara, 2/93.

İsrailoğullarının kalbini bozan sevgilerden biri “buzağı sevgisi”ydi. Bu sevgi onları isyana sürüklemişti. Onca mucize, delil ve alamete rağmen buzağıya tapmaya başlamışlardı.

Demek ki kalbi bozan sevgiler var...

Kalbi bozan hırslar var...

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) “Bir koyun sürüsünün üzerine saldıran iki aç kurdun o sürüye verdiği zarar, kişinin mal ve şeref hırsının dinine olan zararından daha çok değildir.”² buyururlar.

Yani hırslarımızın dinimize zararı, kurtların koyun sürüsüne zararından daha fazla...

Büyüklerimiz üç tehlikeye sürekli dikkat çekiyorlar: Servet, şehvet, şöhret.

Buzağı sevgisi ile isyankâr olan İsrailoğulları gibi, mal ve makam sevgisiyle de isyankâr olan âdemoğulları var.

Hırsının esiri olup hak yiyen, kalp kıran, harama bulaşan âdemoğulları...

Şehvetinin kölesi olup nefsine uyan; Allah’ın “yaklaşmayın” buyurduğuna yaklaşan; bedenini imanına değil şeytanına teslim eden âdemoğulları...

Bakara suresinin 93. ayet-i kerimesinde vurgulanan “Buzağı sevgisi içirildi.” ifadesi çok dikkat çekicidir. Kalp, Allah’tan ve O’nun razı olduklarından başka sevgilerin eline bırakılırsa insanın hangi meçhul vadilerde dolaşacağı bilinemez.

Arzu ve istekler insanın tüm benliğini kaplayarak gönüllere siner; iliklere kadar işler, bütün düşünce ve davranışlara damgasını vuran en önemli etken olur.

² Tirmizi, Zühd, 30.

“İman edenlerin Allah sevgisi, bütün sevgilerin üzerindedir...”³ Kalp O’nun sevgisi ile dolmalı. Bunun için de O sürekli anılmalı...

“Şunu iyi bilin ki, kalpler ancak Allah’ı zikrederek huzura kavuşabilir.”⁴

³ Bakara, 2/165.

⁴ Ra’d, 13/28.

ZALİM

Nerede olmak ister insan?

Evinin önünde oynayan çocukların üzerine bomba atan uçağın pilot koltuğunda mı?

Yoksa oynayan çocukların yanında mı?

Kendinden olmayana şiddet uygulamayı kutsalı hâline getirmiş bir azınlığın azgınlığına şahitlik ediyoruz. Kadınları, çocukları, hayvanları ve hatta bunların dışındakileri de yağmalamayı kendisine hak gören azgınlık bu.

Anlaşılması zor olan husus, azgınlığı kendilerine hak görenlerden şefkat ve merhamet beklemek. Yaptıklarının yanlış olduğunu söyleyip itidalli olmaya, insan haklarına saygı göstermeye çağırmak.

Anlaşılması daha da zor hatta imkânsız olan ise; mazlumlara aynı inancı paylaştıklarını söyleyenlerin hatta aynı kabileye aynı millete mensup olanların, aynı isimleri taşıyanların suskunluğu...

İnsan sormadan edemiyor, çocukların üzerine bomba yağdıran uçağı kullanan pilot mu yoksa o uçağın deposunu dolduran servetin sahibi mi daha zalim?

En fazla neyini kaybedebilir insan?

İzzetini, onurunu, şerefini, imanını kaybettikten sonra koruduğunu zannettiklerinden nasıl bir fayda umabilir?

“Ahirete iman” ne demek?

Öldükten sonra dirilmeye iman ne demek?

“Likaullah=Allah’a kavuşma” bilinci ne demek?

Hangi beklenti cennet beklentisinden daha önemli olabilir?

Hangi hedef Allah’ın rızasını kazanma hedefinden daha yüce olabilir?

Varsın zulüm bütün dünyayı sarsın

Varsın sevinçler başka bahara kalsın

Madem ölüm tek bir defa gelecek

O da neden Allah için olmasın.

Evet, madem ölüm tek bir defa gelecek. O da neden Allah için olmasın?

İnsan elindeki imkân, güç ve kuvvetin hiç azalmayacağını, bitmeyeceğini zanneder, yanlış yapar, zulmeder.

“Sanma ki Allah, zalimlerin yaptıklarından habersizdir! Hayır. O sadece gözlerin dehşetle yerinden fırlayacağı bir güne erteliyor onları. O dehşet gününde, başları göğe dikilmiş, bakışları bir noktaya kilitlenmiş ve yerlerinden fırlayacakmış gibi çarpan yürekleri bomboş bir hâlde, Rable-rinin huzuruna varmak üzere nefes nefese koşacaklar. İşte Allah’ın ertelediği o dehşetli gün budur.

Bu korkunç gün gelip çatmadan önce insanlığı uyar. O gün azapla yüz yüze gelen zalimler: “Ey Rabbimiz” diye yalvaracaklar, “Ne olur bize azıcık daha mühlet ver de senin çağrına uyup peygamberlerin izinden gidelim.” Bunun üzerine Allah: “Oysa bir zamanlar, kesinlikle helak edilmeyeceğinize dair yemin edip durmuyor muydunuz?” “Üstelik sizden önce kendilerine zulmeden ve bu yüzden helake uğrayan kavimlerin bir zamanlar yaşamış oldukları yerlerde yaşıyordunuz ve onlara neler yaptığımızı da biliyordunuz. Ayrıca size ibret almanızı sağlayacak nice misaller de vermiştik.”

Gerçekten onlar, tuzaklarını kurmaktalar ama Allah katında da onlara tuzak var; isterse onların tuzakları dağları yerinden oynatacak derecede güçlü ve etkili olsun! O hâlde; sakın Allah’ın peygamberlerine verdiği sözden cayacağını sanma! Allah azizdir, intikam alandır.”¹

¹ İbrâhîm, 14/42-47.

İSLAM'IN OĞLU

Selmân-ı Fârisî aslen İsfahanlı. Mecusi bir babanın oğlu. Hakikat arayışı onu önce Şam'a, daha sonra Musul'a, oradan Nusaybin'e, oradan da Ammuriye'ye götürmüştü. Ammuriye'de yanında kalıp eğitim aldığı rahip hastalanınca onun yönlendirmesiyle Hicaz'a doğru yola çıkmış. Rahip, Hicaz bölgesinde bir peygamberin gelmesinin yakın olduğunu, onun bildiği üç özelliği olduğunu da anlatmış: Sadaka kabul etmez; hediye kabul eder ve sırtında, iki omzu arasında bir mührü var.

Selmân-ı Fârisî hakikat arayışını kendisi anlatıyor.

Hicaz bölgesine giderken anlaştığı kervanın kendisini köle olarak Yahudilere sattığını ve en sonunda satın alan Yahudinin onu Yesrib'e götürdüğünü anlatıyor.

Yesrib'de hurma bahçelerinde bir köle olarak çalışırken Hz. Peygamber'in (s.a.s.) hicret ederek Kuba'ya geldiğini ve ona kendi biriktirdiği hurmalardan götürüp bir defasında önce sadaka dediğini, başka bir defasında hediye diyerek aradığı peygamberin o olup olmadığını anlamaya çalıştığını da anlatır.

Her iki alametin de var olduğunu anladıktan sonra, bir fırsatını bulup Efendimiz'in (s.a.s.) sırtında peygamberlik mührünü de görünce kendini kaybeder, Hz. Peygamber'e (s.a.s.) sarılır ağlar ağlar...

İleriki yıllarda işte bu Selmân-ı Fârisî'yle aralarında hafif bir tatsızlık olan bir arkadaşı, Selmân'ı mahcup etmek ister. Onun da bulunduğu bir mecliste olanlara sırayla sorar: "Ey filan! Sen kimsin, necisin? Soyun ne sopun ne?"

Kendisine soyu sorulan saymaya başlar: "Ben filan oğlu filanım. Filan kabiledenim."

O bitirince diğeri başlar.

Sıra asıl maksada gelmiştir. Selmân'a sorar. "Senin soyun kim, sopun ney?"

Ne desin Selmân?

Taa İsfahan'dan kopup gelmiştir. Medine'de hiç kimsenin tanımadığı bir bölgeden. Ailesini tanıyan yoktur, aşiretini bilen yoktur...

Hakikatin peşinde ömrünü tüketen Selmân (r.a.), bulduğu hakikatin öğrettiği imanla cevap verir:

"Ben İslam'ın oğlu Selmân'ım."

"Ben dalaletteydim Allah bana Muhammed (s.a.s.) ile hidayet verdi."

"Ben fakirdim Allah beni Muhammed (s.a.s.) ile zenginleştirdi."

"Ben köleydim Allah beni Muhammed (s.a.s.) ile özgürleştirdi."

Herhâlde Selmân'ın cevabı karşısında onu mahcup etmek isteyenler bin defa mahcup olmuşlardır.

Yaşananları öğrenen Hz. Ömer (r.a.) Araplar arasında çok bilinen nesebine rağmen “Ben Ömer'im. Ben de İslam'ın öğluyum ve Selmân'ın kardeşiyim.” demiştir.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.): “Selmân bizdendir, Ehl-i beytimizdendir.” diyerek onurlandırmıştır.

Üstünlük takva ileidir.

“Sûra üflendiğinde aralarındaki bütün soy sop bağlantıları kesilecek ve hiçbirini diğerine bir şey soramayacak.”¹ buyurur Rabbimiz.

İzzet Allah'ındır.

İzzet Allah'tandır.

¹ Mü'minûn, 23/101.

SELAMÜN ALEYKÜM

Kıyamet günü cennetin kapısına gelir ve açılmasını isterim.

Cennetin bekçisi melek:

- Sen kimsin? diye sorar.
- Ben Muhammedim, derim.

Melek:

- Cennetin kapısını sana açmakla emrolundum, senden önce kimseye açmıyorum, der.¹

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber (s.a.s.) açılan cennet kapılarından girer.

Ardı sıra ümmeti...

Muttaki olanlar...

İman edip, salih amel işleyenler...

¹ Müslim, Sahih, İman, Hd. No. 324.

Bir hocamız, kömür, maden vs. yüklü tren vagonlarına bakıp: “Bunları çekip götüren baştaki makinist vagona bağlılıklarıdır.” derdi. Bütün yük ve kirlerine rağmen gidiyorlar. Biz de eksikimiz, kırımiz, pasımıza rağmen Efendimiz’e (s.a.s.) bağlılığımız ile gideriz inşallah. Onun ardı sıra, cennete...

Mutluluklar yaşarız...

Bazen sevinçten kalbimiz yerinden fırlayacakmış gibi olur...

Yerimizde duramaz, çılgınlık atarız...

Gözlerinizi birkaç dakikalığına yumun ve hayal kurun:

Muttakiler bölük bölük; grup grup cennete doğru sevk ediliyorlar...

Cennetin kapısında melekler karşılıyor onları...

Ve şöyle sesleniyorlar:

“Selamün aleyküm”

Tanıdık bir cümle...

Dostluğun, emniyetin, selametın, rahmetin ifadesi.

“Selamün aleyküm”

Selam olsun size...

“Ne güzel yaşadınız siz”

Elinizden, dilinizden kimse zarar görmedi...

Kursağınızdan haram lokma geçmedi...

Gözünün haramı görmedi...

Kulağınız haramı işitmedi...

Ne güzel insanlarsınız...

“Bu güzelliğin neticesinde girin ebedî kalmak üzere cennete...”²

Gözlerinizi açabilirsiniz...

Bu sevinci tarif etmeye cümleler yetmez...

Güzel yaşayanları güzel bir akıbet bekler...

Muttaki olanlar cennetin kapıları ilk defa kendisi için açılan Muhammed Mustafa'nın (s.a.s.) ardından, selamla, hoş geldin denilerek cennete alınır...

Sevinç mi yaşamak istiyoruz...

Saadet mi arıyoruz...

İşte bu...

Rabbim muttakilerden kılsın hepimizi...

² Zümer, 39/73.

İman edenlerin, Allah'ı anmak ve vahyedilen gerçeği düşünmekten dolayı kalplerinin heyecanla ürperme zamanı gelmedi mi? Onlar daha önce kendilerine kitap verilmiş ve üzerlerinden uzun zaman geçip kalpleri katılaşımış kimseler gibi olmasınlar. Onlardan birçoğu yoldan çıkmışlardır. Bilin ki Allah, ölmüş toprağa yeniden hayat verir. Şüphesiz biz, düşünesiniz diye delilleri bir bir açıklamışızdır.

Hadid, 57/16-17.